

Tržaški zaliv: danes na sporedu jubilejna 40. Barcolana

Poslovilni sprejem konzula in prijatelja manjšine

Jubilejni koncert ob 10-letnici ustanovitve mladinskega orkestra SEP

Predsednik Paritetnega odbora Bojan Brezigar na srečanju o zaščiti slovenske manjšine v videmski pokrajini

4

Primorski dnevnik

NEDELJA, 12. OKTOBRA 2008

št. 243 (19.333) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0431 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

e-mail: redakcija@primorski.it

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 0,90 €

Finančna kriza kot izgovor in alibi

DUŠAN UDOVIČ

Na včerajšnji tiskovni konferenci senatorke in predsednikov krovnih organizacij je bilo slišati tudi domnevo, da je v ozadju predloga o drastičnem zmanjšanju državnih prispevkov načrt, pri katerem imajo svojo besedo tudi dejavniki v naši deželi. Ne vemo, ali je res tako, a krajevni dejavniki so bili v zvezi z ukrepi, ki zadevajo našo skupnost, vedno odločilnega pomena. V dobrem in slabem, saj se spominjamo skoraj idiomatične trditve, ki je bila na ustih pomembnih politikov, da zaščitnega zakona ne bo, dokler mu bo nasprotoval tržaški župan.

No, zakon je potem za časa Illyja prišel, tak, kakršen pač je, rezultat kompromisov in odraz tedanjih političnih okoliščin. Sedaj gre za njegovo izvajanje, za katero so se najvišji krajevni in deželni dejavniki deklarativno vendarle opredelili. A vsakomur je jasno, da je zakon brez finančnega kritja sveženj paragrafov, ki jih ni mogoče izvajati. Zato bi bilo pričakovati, da v bran manjšine in finančnih sredstev, ki so zanjo vitalnega pomena, za državni proračun pa malo manj kot bagatela, energično dvignejo svoj glas najvidnejši institucionalni predstavniki v deželi, kot so predsednik deželne uprave ter župani Trsta, Gorice in Vidma. Zanimivo bo videti, ali bomo kaj takega dočakali, saj ni ogrožena le manjšina kot taka, pač pa je na prepihu »zaklad«, »dodana vrednost«, »bogastvo naše večkulturne skupnosti«, »sožitje na stičišču treh evropskih kultur«, kot pogosto slišimo.

Pa še to, nihče naj ne prodaja klestenja prispevkov za manjšino kot posledico svetovnih finančnih pretresov, ki s tem nimajo nobene zveze. To bi bil očiten izgovor in alibi, da se še enkrat prelomi dana beseda.

SLOVENC V ITALIJI - Zaskrbljenost zaradi napovedanega krčenja državnih prispevkov

Iskanje podpore v Italiji, klic na pomoč Sloveniji

SKGZ in SSO in senatorka Blažina predstavili svoje namere

TRST - Krovni organizaciji SKGZ in SSO sta včeraj v Narodnem domu priredili tiskovno konferenco, da bi pojasnili, kaj preči slovenski skupnosti v Italiji v primeru odobritve osnutka finančnega zakona,

ki predvideva med drugim drastično krčenje državnih prispevkov za manjšino. Senatorka Tamara Blažina ter predsednika krovnih organizacij Rudi Pavšič in Drago Štoka so povedali, da razlogov za optimi-

zem ni veliko, nujno pa bo pridobiti čim širšo podporo, nastopiti složno s prav tako razočaranimi Italijani v Istri ter iskati pomoč v vladni večini in tudi v Sloveniji.

Na 3. strani

KOROŠKA Tragična smrt glavarja Jörga Haiderja

JÖRG HAIDER

CELOVEC - V prometni nesreči v bližini Celovca je umrl koruški deželni glavar Jörg Haider. Z njim odhaja sporen politik, ki je globoko zaznamoval zgodovino Koroške in Avstrije v zadnjih letih.

Na 2. strani

Italijanski učenci spoznavali Lonjer in Katinaro

Na 6. strani

Posledice reforme za goriško šolstvo

Na 11. strani

Prosvetno društvo Podgora obrnilo stran

Na 11. strani

Oikos
NEPREMIČNINE

TRST - Na krasni poziciji ponujamo edinstveno vilo, na štirih etažah, 800 m², s prostornimi sobami: več salonov, več spalnic, 4 kopalnice, knjižnica in krasen notranji vrt, primerna za ambasade, 2 družini... in še prostorna garaža, notranjost v grobem stanju. Pomembna cena! Kod.58 [SLIKA](#)

Sesljan 44 - 34011 Devin-Nabrežina (TS)

Tel. in Fax 040/2916068 - Mob 346/8321835 - e-mail: oikos.ts@libero.it

OPČINE - Na mirni poziciji ponujamo vrstno hišo na štirih etažah, s prostornimi sobami, vrtom in garažo: vhod, kuhinja, dnevna soba s kaminom, tri spalnice, dve kopalnici, prehodni prostor, terasa... in še... krasna mansarda sestavljena iz treh sob, kopalnice in strešne terase, poleg tega pa še kletni prostor s prestižno biljardno mizo, pralnico in fitnessom. Kod. 54

DEVIN - Na krasni sončni poziciji v naravi prodajamo prenovljeno stanovanje, 90 m², vhod, kuhinja, dnevna soba s klimo, dve spalnici, kopalnica, shramba, velika terasa s pogledom na grad in garažo. Ugodna cena! Kod. 33

DOBERDOB - Na mirni in sončni poziciji ponujamo elegantno porcijo dvodružinske hiše, z odličnimi dodelavami, na dveh etažah: vhod, dnevna soba, kuhinja z direktno povezavo na vrt, dve kopalnici, tri spalnice, terasa, portik, pokriti in odkriti parkirni prostori, avtomatska vhodna vrata, alarmni sistem, vrt s hiško za orodja. Kod. 57

OTROŠKA OBUTEV
ARRIBA ARRIBA!

NOVA KOLEKCIJA!

ZNAMKE: GEOX, NATURINO, BISCOTTI, GRUNLAND, LELLI KELLY, BULL BOYS, PRIMIGI, STONEFLY, SUPERFIT

Opčine, Ul. dei Salici 1
TEL-FAX 040/214485

Martina
grafika - časopisi - galanterija

NOVOSTI
JESEN-ZIMA
2008-2009

DOLINA, 463

TRŽAŠKA KMETIJSKA ZADRUGA
Industrijska cona TS, ul. Travnik, 10
Tel. 040/8990110 agraria
040/8990100 rezervni deli

KMETIJSKA MEHANIZACIJA
(kopačice, motokultivatorji, »spaccalegna«-cepilci, traktorji FERRARI)

OB NAKUPU NOVIH MOTORNIH ŽAG JONSERED IN ALPINA ODVZEM STARIH ZA ODPAD

KOMPOSTER
za iztrebitev organskih odpadkov

ekstra-deviško olivno olje
sadike povrtnin
vse za kmetijstvo in enologijo
semena
sadike in cvetje
velika izbira krizantemov
raznih velikosti in barv

Bukova drva za kurjavo po ugodni ceni

AVSTRIJA - Med nočnim vračanjem z zabave v Vrbi proti Celovcu oziroma domu

Koroški deželni glavar Haider umrl v tragični prometni nesreči

Avtomobil 58-letnega politika je zaneslo s ceste - Žalovanje po vsej deželi - Državniški pogreb

CELOVEC - Avstrijska Koroška je v noči na soboto ostala brez svojega deželnega glavarja, Avstrija pa brez politika, ki je v zadnjih 30 letih močno zaznamoval politični in družbeni utrip alpske republike. Okrog enih ponoči je namreč v tragični prometni nesreči le nekaj kilometrov od Celovca umrl 58-letni Jörg Haider.

Nesreča se je zgodila samo nekaj kilometrov zunaj deželnega glavnega mesta, v Ilovju pred odcepom Ljubelske ceste proti Kotmari vasi, ko je - iz zaenkrat še nepojasnjenega razloga - po prehitvalnem manevru z avtomobilom, v katerem je bil sam, zletel iz ceste in se večkrat prevrnil. Deželni glavar je umrl na mestu nesreče, saj po pričevanju zdravnikov reševalne ekipe zanj ni bilo več nobene pomoči, kajti poškodbe, ki jih je utrpel, so bile pretežke. Haiderja so sicer prepeljali v deželno bolnišnico v Celovec, toda bil je že mrtev.

Novica o tragični smrti nadarjenega politika, hkrati pa velikega populista, ki je do skrajnosti polariziral Koroško in Avstrijo, je prebivalce dežele in države šokirala. Že v zgodnjih jutranjih urah so ljudje pred poslopjem koroške deželne vlade prižgali sveče in polagali cvetje, deželni radio in avstrijska televizija so v posebnih oddajah poročali o nesreči in o politiku in človeku Jörgu Haiderju. Zastave na vseh javnih poslopih na Koroškem so bile spuščene na poldrog, odpovedane pa tudi skoraj vse prireditve. Po prvih informacijah bo Haider deležen državniškega pogreba, datum pa še ni bil določen.

Vsi politični predstavniki, tako na deželni kot na zvezni ravni, in tudi predstavniki slovenske manjšine so izrazili sožalje družini deželnega glavarja in ocenili njegovo politično pot. Avstrijski zvezni predsednik Heinz Fischer je označil Haiderja za zelo nadarjenega politika, kateremu se je obetal, da bo na naslednjih koroških deželnozborskih volitvah ponovno doživel velik uspeh. V vrstah zavezništva BZÖ, stranki, ki jo je Haider ustanovil šele leta 2006 in z njo na parlamentarnih volitvah pred 14 dnevi dosegel velik volilni uspeh, pa vlada

Prizorišče prometne nesreče z docela uničenim Haiderjevim službenim volkswagnom

ANSA

povsem prizadetost. Haiderjev dosednji namestnik v deželni vladi in predvidoma tudi nov koroški deželni glavar do volitev marca 2009, Gerhard Dörfler, je dejal, da je na Koroškem »zašlo sonce«, tiskovni predstavnik zavezništva in namestnik vodje stranke BZÖ Stefan Petzner pa je dejal, da je to zanj kot »konec sveta«.

Koroška deželna vlada se je včeraj popoldne - ob prisotnosti škofov katoliške in evangeličanske cerkve - sestala na žalni seji v Celovcu, v poslopiju koroške deželne vlade pa so namestili žalno knjigo, v katero se vpisuje na stotine prebivalcev.

Haider je bil dvakrat izvoljen za deželnega glavarja Koroške, prvič leta 1989, drugič pa leta 2008. Leta 1991 je bil kot deželni glavar odstavljen, ko je na seji koroške deželne vlade javno pohvalil »pošteno politiko zaposlovanja« v Tretjem rajhu. Leta 2000 se je z zmago na deželnih volitvah vrnil na najvišji položaj v deželi.

Ivan Lukan

ODMEVI

Sožalja tudi iz Slovenije in FJK

Tondo: Na dan pogreba bomo na Deželi ustavili delo

CELOVEC, LJUBLJANA, TRST - Medtem ko so koroški Slovenci novico o Haiderjevi smrti sprejeli z obžalovanjem, a zadržano, je ta močno odjeknila tudi v Sloveniji in Furlaniji-Juljski krajini. Najverjetnejši mandatar za sestavo nove slovenske vlade Borut Pahor je družini preminulega avstrijskega politika poslal sožalno brzojavko, nekdanji državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu Franc Pukšič (SDS) pa je v sporočilu za javnost zapisal, da obžaluje tragično smrt koroškega deželnega glavarja in da »verjame, da bodo politični nasledniki koroškega deželnega glavarja zaorali novo brazdo spoštovanja manjšinskih in človekovih pravic ter sobivanja med obema narodoma«.

V FJK je Haiderjeva smrt najbolj pretresla deželno upravo, s katero je imel deželni glavar zelo tesne in pogoste stike. Predsednik Dežele Tondo je izjavil, da je »izgubil prijatelja« in da se bo dejavnost Dežele na dan Haiderjevega pogreba ustavila »v znak žalovanja in spoštovanja do tistega, ki je bil tudi najbolj aktiven sogovornik za izgradnjo evroregije«.

JÖRG HAIDER

Sporni politik, ki je močno zaznamoval Koroško in Avstrijo

Koroški deželni glavar Jörg Haider, izhajajoč iz nemškonačionalne družine v Zgornji Avstriji, ni bil navaden provincialni politik, ampak osebnost, ki je v zadnjih 30 letih močno zaznamovala in tudi močno spremenila politični zemljevid Avstrije, kot desničarja pa so ga poznali tudi po vsej Evropi.

Nesporno nadarjen politik, politični populist, nemškonačionalno usmerjen desničar, je do skrajnega polariziral javno mnenje. Imel je velike občudovalce, a tudi odločne nasprotnike, ki so njegovo politiko, njegov populizem in in njegov moten odnos do pravne države ostro zavračali. Za manjšine, posebej za koroške Slovence, Haider ni storil skorajda ničesar. Nasprotno. Njihov boj za pravice je zlorabljal v svoje politične namene.

Haider je svojo politično pot začel s pučem v lastni stranki leta 1986, ko je na zveznem zborovanju svobodnjaške stranke (FPÖ) odstranil tedanjega predsednika in podkanclerja Norberta Stegerja. S tem se je začel politični vzpon desnice v Avstriji in posebej še Haiderjev oseben vzpon na Koroškem. Že na naslednjih parlamentarnih volitvah je podvojil glasove in sedeže FPÖ, leta 1989 pa je na Koroškem premagal socialdemokratskega deželnega glavarja Petra Ambrozija in postal deželni glavar. Sicer samo poldrugo leto, ker je bil zaradi nacističnih simpatij odstavljen.

Na zvezni ravni je Haider ostal vodja svobodnjaške stranke in je hitel od ene do druge volilne zmage. Največjo je slavil leta 1999 na parlamentarnih volitvah, ko so njegovi svobodnjaki stopili v Schüsslovo vlado. Leta 2000 pa je osvojil še relativno večino na deželnih volitvah na Koroškem in še drugič postal deželni glavar.

Toda, medtem ko je v naslednjih letih s svojo stranko na zvezni ravni doživel hude padce in leta 2006 celo ustanovil lastno stranko, BZÖ, je na Koroškem še dogradil svojo oblast. Z velikim volilnim uspehom na parlamentarnih volitvah 28. septembra letos, ko je BZÖ skoraj potrojil glasove, se je Haiderju obetalo popolno zmagovalstvo na deželnih volitvah marca 2009 na Koroškem. Včeraj, takorekoč na vrhu politične kariere, ga je prehitela tragična smrt. (I.L.)

FINANČNA KRIZA - Po vrhu G7 danes v Parizu izredno srečanje petnajsterice evra

Iz Washingtona recept, po katerem se bo zelo verjetno zdravila tudi Evropa

CONFINDUSTRIA Italijanski BDP prihodnje leto nižji za 0,9%

ASSISI - Italijanska in evropske vlade ne smejo misliti samo na reševanje bank, ampak tudi na realno ekonomijo, ki se vsaj v naši državi nagiba v recesijo, je včeraj na posvetu združenja Quarta fase (Četrta faza) v Assisiu opozorila predsednica Confindustrie Emma Marcegaglia. Anticipirala je predvidevanja o gibanju bruto domačega proizvoda (BDP) v prihodnjem letu, ki jih bo organizacija objavila jutri in ki govorijo o 0,9-odstotnem znižanju BDP. Pritegnil ji je tudi voditelj sindikata Cisl Raffaele Bonanni, ki je od vlade zahteval anticiklične politike, da bi preprečili perspektivo recesije.

Voditeljica italijanskih industrijcev je vztrajala, da se globalna kriza finančnih trgov seli na realno gospodarstvo, zato je treba ukrepati. Vendar ne vsak zase, ampak v evropskem in multilateralnem okviru, kar pomeni, da je treba opustiti logiko »nacionalnih egoizmov«.

WASHINGTON - Ameriški predsednik George Bush je včeraj po kriznih pogovorih z vodji Svetovnega monetarnega sklada (IMF) in Svetovne banke ter s finančnimi ministri skupine G7 dejal, da so se strinjali, da svetovna finančna kriza potrebuje »resen globalni odziv«. »Pri soočanju s tem problemom, ki ogroža našo blaginjo, bomo stopili skupaj. Storili bomo vse, kar je potrebno, da bomo rešili to krizo,« je dejal Bush in dodal, da bo svetovno gospodarstvo postalo še močnejše kot je bilo doslej. Ob tem sicer ni razkril nobenega novega ukrepa, napovedal je le skupen pristop k reševanju svetovne finančne krize. Hkrati je spomnil, da se je v preteklosti dogajalo, da so vplivne države energijo v času krize usmerile druga proti drugi. »Danes je drugače. Vsi voditelji, ki so ta konec tedna zbrani v Washingtonu, si prizadevajo za enoten cilj,« je dejal.

Bush je pozdravil dosedanja mednarodna prizadevanja za rešitev krize in poudaril, da bi se skupina sedmih najrazvitejših držav pri reševanju tega problema morala razširiti na 20 držav, med katerimi so tudi največja svetovna gospodarstva, kot so Rusija, Indija in Kitajska. Ob tem je poudaril, da je potrebno zagotoviti, da ukrepi ene države ne bodo spodkopavala prizadevanj druge. »V današnjem povezanem svetu nobena država ne bo uspešna, če bo spodkopavala prizadevanja druge,« je opozoril Bush.

Do podobnih sklepov so v petek pri-

Z leve guverner Banke Italije Mario Draghi, direktor IMF Dominique Straus-Kahn, šef evroskupine Jean-Claude Juncker in japonski finančni minister Nakagawa

ANSA

šli tudi finančni ministri in guvernerji centralnih bank skupine G7, ki so na srečanju v Washingtonu napovedali akcijski načrt za boj proti svetovni finančni krizi. Ta med drugim predvideva uporabo »vseh orodij, ki so na voljo«, v podporo ključnim finančnim ustanovam, tako da te ne bodo propadle. »G7 se strinja, da sedanje razmere kličejo k takojšnjemu in izrednemu ukrepanju,« je zapisano v sklepnem sporočilu. »Zavezujemo se, da bomo še naprej sodelovali pri stabilizaciji finančnih trgov in obnovi toka posojil, da bi tako podprli svetovno gospodarsko rast,« so poudarili vodilni finančniki skupine G7, ki jo sestavljajo

ZDA, Nemčija, Japonska, Francija,

Velika Britanija, Italija in Kanada.

Danes popoldne se bodo v Parizu sestali na izrednem srečanju voditelji petnajstih držav območja evra, ki se bodo posvetili iskanju rešitev za izhod iz finančne krize. Cilj srečanja, za katerega je dal pobudo predsedujoči EU, francoski predsednik Nicolas Sarkozy, je opredelitev skupnega akcijskega načrta držav z evrom in Evropske centralne banke pri soočanju s finančno krizo. Uro pred vrhom petnajstih članic območja evra se bo Sarkozy nepričakovano sestal z britanskim prvim ministrom Brownom, kar daje sklepati, da sta Pariz in Berlin pripravila predlog sanacijskega načrta po zgledu tistega, ki so ga za reševanje bank izdelali v Londonu.

Zdravje Eluane Englaro se je poslabšalo

LECCO - Notranja krvavitev, ki jo je v noči na soboto doživela 36-letna Eluana Englaro, ki je že 16 let v komi, se je včeraj popoldne ustavila. To pomeni, da bi si lahko bolnica opomogla, je pojasnil nevrolog Carlo Alberto Defanti, ki je tudi dodal, da se je prvič primerilo, da so se tako družina kot klinika in on sam strinjali, da ne bi bilo primerno poseči s transfuzijo. To bi bil namreč ukrep, ki bi lahko služil v normalnih pogojih bolnika, ne pa v primeru Eluane, je dodal zdravnik.

Severna Koreja umaknjena s črnega seznama ZDA

WASHINGTON - ZDA so včeraj umaknile Severno Korejo s črnega seznama držav, ki podpirajo terorizem, potem ko je režim v Pjongjangu privolil v vse zahteve ameriških jedrskih inšpektorjev, tudi v stroge postopke preverjanja jedrske deklaracije in inšpekcije severnokorejskih jedrskih objektov. Severna Koreja bo tako strokovnjakom za jedrsko energijo dovolila vzeti vzorce na vseh svojih jedrskih objektih.

Italija vrednot proti Alfaniu, skrajna levica proti vladi

RIM - Di Pietro je včeraj v prestolnici zbiral podpise za referendum proti Alfaniu, ki sodni reformi oz. določila o nezaknovitosti nosilcev visokih državnih funkcij, medtem ko so zunajparlamentarne stranke skrajne levice demonstrirale proti Berlusconijevi vladi in njeni gospodarski politiki.

SLOVENCİ V ITALIJI - Tiskovna konferenca SKGZ in SSO v Narodnem domu v Trstu

Napovedano krčenje prispevkov ogroža samo preživetje manjšine

Blažina: »V nevarnosti ustanove in delovna mesta« - Iskanje podpore v Italiji in Sloveniji

TRST - Napovedano krčenje državnih prispevkov bi Slovincem v Italiji zamajalo tla pod nogami. Proti ukrepu je potreben složen in odločen nastop v navezi z italijansko manjšino v Istri ter z iskanjem široke podpore na deželni in državni ravni, tudi v vrstah vladne večine, posebno dragocen zaveznik pa je Slovenija. To izhaja s tiskovne konference, ki sta jo včeraj v Narodnem domu v Trstu priredila Slovenska kulturno gospodarska zveza (SKGZ) in Svet slovenskih organizacij (SSO). Spregovorili so senatorka DS Tamara Blažina ter predsednika SKGZ in SSO Rudi Pavšič in Drago Štoka, posegel je še deželni tajnik SSK Damijan Terpin.

Osnutek finančnega zakona, ki je v poslanski zbornici, je zgovoren. V primerjavi s programom Prodijeve vlade, ki je za triletnje 2008-2010 določal prispevke za manjšino med 5.250.000 in 5.347.000 evri, je krčenje drastično. Osnutek desnosredinske vlade predvideva prispevke v višini 4.250.000 evrov za leto 2009, 4.050.000 evrov za leto 2010 in 3.120.000 evrov za leto 2011 - dva milijona manj v treh letih. SKGZ in SSO pristavljata, da je prispevek, ki je ostal v zadnjih 15 letih v bistvu nespremenjen, zaradi inflacije okrnjen za 50%.

Tamara Blažina je razložila, da je zakon posledica odloka št. 112 finančnega ministra Giulia Tremontija, ki predvideva splošno rezanje javnih izdatkov. Osnutek zakona je v poslanski zbornici, kjer bo najprej predmet pristojnih komisij, nujni ukrepi v zvezi z mednarodno finančno krizo pa so postopek nekoliko upočasnili. Že poleti je bilo razvidno, da načrtuje vlada korenita krčenja za založništvo, gledališča, šolstvo (»uvedba enotnega učitelja naj bi hudo prizadela slovenski šolski sistem v Benečiji«), trend pa se zdaj nadaljuje. »Tremonti se je tako tudi obvezal pred volivci,« je dejala senatorka in dodala, da bi tovrsten ukrep pomenil za našo skupnost črtanje marsikaterih ustanov in delovnih mest, zlasti na račun mladih kadrov. Po njenem je nujno iskati zaveznike v vladnih strankah in med parlamentarci iz Furlanije-Juljske krajine (tudi v luči sestavljanja popravkov), pomemben pa bo nastop Slovenije.

Drago Štoka je ugotavljal, da se sedanja vlada ne ozira na probleme manjšin in ravna z vsemi enako. »Pri tem pa pozablja na mednarodne pogodbe,« je spomnil Štoka. Med možne skrajne poteze je vključil organiziran protest v Bruslju ter nastop pri evropskih forumih, istočasno pa je omenil povezovanje z Italijani v Istri, katerim grozi 30-odstotno krčenje prispevkov: »Predsednik Italijanske unije Maurizio Tremul nam izraža globoko solidarnost, kar zelo cenimo.« Rudi Pavšič se je spraševal, kako naj bi gospodarsko šibki manjšini, ki bi se borili za golo preživetje, ustvarja-

Z leve Drago Štoka, Tamara Blažina in Rudi Pavšič

KROMA

li toliko opevani skupni prostor in nove možnosti za razvoj. »Ne bi hotel, da bi namerno oškodovali prav tiste, ki gradijo v to smer,« je dejal. Po njegovem bi krčenje zlomilo hrbenico manjšine, obubožalo njen intelektualni potencial in povzročilo malodušje. »Ponavlja se to, kar se nam je v drugih oblikah dogajalo v časih fašizma in Gladia,« je pristavil. Za Pavšiča je glavni adut Slovenija, saj je italijanska opozicija šibka, svojo razpoložljivost pa je pred časom ponudil tudi predsednik Giorgio Napolitano.

Pavšič in Štoka bosta v torek in sredo v Rimu, kjer se bosta sestala s podtajnikom na notranjem ministrstvu Francescom Nittom Palmo. Rada bi govorila tudi z zunanjim ministrom Francom Frattinijem, ki ju je pred nedavnim povabil na razgovor. Če ministra ne bo v Rimu, se bosta predsednika krovnih organizacij sestala z njegovim sodelavcem. Frattini se bo jutri v Bruslju srečal s slovenskim zunanjim ministrom Dimitrijem Ruplom. SKGZ in SSO sta že pisali Ruplu, predsedniku republike Danilu Türku, premierju Janezu Janši in predstavnikom italijanske vlade.

Najbolj oster do vladnih ukrepov je bil deželni tajnik SSK Damijan Terpin, ki je potezo vlade označil za »vojno napoved slovenski manjšini«. Vsekakor se je strinjal, da je treba iskati čim širšo podporo. Manjšina lahko računa na pomoč iz mešane skupine v italijanskem parlamentu, južnotirolski poslanec Siegfried Brugger (SVP) je Slovence že podprl. »Pripravljeni smo tudi na odločnejše poteze,« je dodal Terpin.

Samo Pahor pa je v imenu društva Edinost v sporočilu za javnost opozoril na »predhodne katastrofe« manjšine. Med te uvršča sam zaščitni zakon iz leta 2001, pa tudi obnašanje krovnih or-

ganizacij, ki po njegovem nista podprli zahtev društva Edinost, da mora zaščitni zakon spoštovati italijansko ustavo v smislu razsodb ustavnega sodišča, ki je leta 1992 ugotovilo, da se varstvo polno izvaja, ko pripadnikom manjšine dopusti, da niso prisiljeni uporabljati v stikih z oblastmi jezik, ki je drugačen od

njihovega materinega jezika. Za društvo Edinost je »katastrofa« tudi obnašanje Republike Slovenije, ki ni nikoli opozorila Italije na obveznosti iz Osimskega sporazuma, »vodstva« manjšine pa niso nikoli posegla, da bi omilila »katastrofalne posledice zaščitnega zakona«. (af)

Vrata odprla Čebelarska knjižnica Janeza Goličnika

LUKOVICA - V prostorih Čebelarske zveze Slovenije na Brdu pri Lukovici je v petek vrata odprla Čebelarska knjižnica Janeza Goličnika. "Slovenski čebelarji tako hranimo in še povečujemo bogato zakladnico znanja," so prepričani v čebelarski zvezi. V knjižnici je preko 3000 enot knjižnega gradiva, slovenskih in tujih monografskih ter serijskih publikacij. Posebno vrednost knjižnemu fondu dajejo prav vsi letniki revije Slovenski čebelar, ki je najstarejša strokovna revija v Sloveniji in ki letos praznuje 110-letnico neprekinjenega izhajanja.

V torek nova otroška oddaja po Radiu Trst A

TRST - V torek, 14. t. m., se na valovih Radia Trst A začena nov niz otroških oddaj z naslovom »Čarobni svet«. Vodila ga bo Mateja Markončič, za režijo pa bo poskrbela Katerina Citter. V vsaki izmed 11ih predvidenih oddaj bo Mateja popeljala mlade poslušalce v čarobni svet poklicev, družine, abecede, živali, rastlin.... V prvi oddaji, ki bo na sporedu v torek ob 14.10, bo govor o poklicih. Oddajo pa bodo sooblikovali tudi otroci, ki bodo lahko poklicali v oddajo in odgovarjali na vprašanja, ki jim jih bo zastavila voditeljica. Za vsak pravičen odgovor si bodo tako prislužili »sladko točko«. Teden-sko bodo izžrebali zmagovalce, ki bodo prejeli sladko nagrado. Končno nagrado, ki jo bodo radijski ustvarjalci podelili decembra, pa si bodo prislužili najbolj aktivni telefonisti. Vabljeni torek k poslušanju nove oddaje, ki bo na sporedu ob torkih od 14.10 dalje. Magični telefonski številki, ki vam bosta omogočili vstop v Čarobni svet, pa sta 800 108 533 in 040 362875.

Tajske masaže

Vsak dan od 10.00 do 22.00
Tel +386 5 333 0 333

www.center-dotik.si
info@center-dotik.si

Nega obraza in telesa

Od ponedeljka do sobote od 8.00 do 20.00
Tel + 386 5 333 1 330

O-P-I
dermalogici

dotik
tajske masaže • nega obraza in telesa

50%

Center Dotik ...
kjer se prepletajo mističnost daljnih dežel, prijazno in strokovno osebje ter priznane kozmetične linije.

Največji center dobrega počutja na Goriškem Vam v ponedeljek in torek, 13. in 14. oktobra, odpira svoja vrata ter Vam ponuja izjemno priložnost: 50% popust na katero koli tajsko masažo.

Priporočamo predhodno najavo obiska.

popust na tajske masaže

Popust izključuje vse morebitne ostale cenovne ugodnosti in velja samo za fizične osebe. Ugodnost ne velja pri nakupu in plačilu z darilnim bonom. Veljavnost: 13. in 14. oktober 2008. Ugodnost velja le za plačilo ene storitve in ob predložitvi tega kupona.

SLOVENCİ V ITALIJI - Ta petek v Špetru v priredbi pokrajinskih odborov SKGZ in SSO

Informativno srečanje o zaščiti slovenske manjšine na Videmskem

Nastopil je predsednik Paritetnega odbora Brezigar - Živahna razprava o pomenu narečij

ŠPETER - Petkovo informativno srečanje o zaščiti slovenske manjšine v videmski pokrajini, ki sta ga priredila pokrajinska odbora SKGZ in SSO, je gotovo doseglo svoj cilj, saj se je v občinski dvorani v Špetru zbralo veliko ljudi, med njimi pa so bili tudi čedajski župan Attilio Vuga, podžupan občine Bardo Guido Marchiol in deželni svetnik Stefano Pustetto (Mavrična levica – DL). Vsi so z zanimanjem sledili izčrpnemu poročilu predsednika Paritetnega odbora za probleme slovenske manjšine Bojana Brezigarja, ki se že, kot je sam povedal, 25 let ukvarja z manjšinskimi vprašanji in je že obiskal skoraj vse manjšine v Evropi.

Informativno srečanje je uvedla predsednica videmskega odbora SKGZ Jole Namor, ki je omenila tudi težek trenutek, v katerem se trenutno nahaja slovenska manjšina. Napovedano krčenje državnih sredstev za slovensko manjšino in šolska reforma nove ministrice Gelminijeve namreč močno ogrožajo obstoj slovenskih organizacij in dvojezične šole v Špetru.

Nato je Brezigar govoril o postopni rasti zanimanja za manjšine in njihovo zaščito v zadnjem stoletju v povezavi z zgodovinskimi dogodki in o sporazumih in listinah, ki so obravnavali manjšine in njihove pravice, od sporazuma De Gasperi – Gruber za Južno Tirolsko, Londonskega memoranduma o Svobodnem tržaškem ozemlju in Pakta Bonn – Kopenhagen med Nemčijo in Dansko, ki so bili podpisani po drugi svetovni vojni, do pogodbe EU iz Nice. Šele po padcu Berlinskega zidu pa se je na mednarodni ravni začelo govoriti o pomenu jezikovne in kulturne različnosti, medtem ko so prejšnji sporazumi predvidevali zaščito manjšin izključno zato, da bi preprečili nove vojne. Leta 1990 je Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi pripravila tako imenovano Kopenhagensko listino, ki obravnava zaščito manjšin, Evropska unija pa je od novih članic zahtevala, da spoštujejo načela, ki so navedena v tem dokumentu. V letih 1992, 1993 je Evropski svet sestavil zemljevid vseh regionalnih jezikov, ki morajo biti zaščiteni, leta 1992 pa je tudi OZN prvič sprejela dokument o jezikovni in kulturni različnosti in zaščiti manjšin. Prvi predlog je sicer že leta 1974 med prvo večjo evropsko konferenco o manjšinah v Trstu pripravil Italijan Capotorti, a je bilo treba čakati celih 18 let, da je OZN sprejela tak dokument. Pogodba iz Nice iz leta 2001 je prvič obravnavala jezikovno različnost kot vrednoto, 14. februarja 2002 pa je Evropska skupnost priznala vsem evropskim jezikom enako dostojanstvo.

Na podlagi vseh teh listin sta tudi Italija in naša dežela sprejeli zakone, ki predvidevajo zaščito manjšin, ki so zgodovinsko prisotne na določenem teritoriju oz. slovenske manjšine. Brezigar je večkrat poudaril, da državna zakona 482/99 (prvi

Jole Namor, Bojan Brezigar in Giorgio Banchig na petkovem srečanju v Špetru

predlog je sestavljal že na začetku osemdesetih let (Loris Fortuna) in 38/01 ter deželni zakon 26/07 nudijo prebivalcem občin, ki jih zakoni obravnavajo, dodatne možnosti, nikogar pa ne silijo, da te možnosti izkoristi. V zvezi z zaščito narečij, ki jih uporabljajo v Reziji in v Terski ter Nadiških dolinah, pa je Brezigar povedal, da deželi za to ni potrebno sprejeti nobenega novega zakona, saj so omenjena narečja že zaščiteni na podlagi deželnega zakona za Slovence. Zato so tudi polemike v zvezi s predlogom za nov deželni zakon po Brezigarjevem mnenju brezpredmetne, »reči, da so beneško, tersko in rezijansko narečje slovenske govorice, pa je tako kot, če bi rekli, da v Neaplju govorijo italško narečje«.

Polemika o tem, če so narečja iz Terske in Nadiških dolin ter rezijansčina slovenska narečja ali ne, pa je prišla na dan med razpravo, saj sta bila med udeleženci tudi pripadnika struje, ki zatrjuje, da Benečani in Rezijani niso Slovenci. Tako se je ob koncu Brezigarjevega poročila razvila izredno živahna debata, ki se je nato v bolj sproščenem vzdušju nadaljevala tudi po uradnem koncu srečanja. Polemiko sta sprožila posega predsednika organizacije »Lega della Slavia friulana« Sergia Matteliga in predsednika združenja »Identità e tutela Val Resia« Sergia Chinesaja. Oba sta prepričana, da rezijansčina in narečja, ki jih govorijo v Terski in Nadiških dolinah, niso slovenska narečja in zato ne bi smela biti vključena v deželni zakon o Slovenceh, ki med drugim po mnenju Chinesaja »predvideva izključno poučevanje slovenščine, ne pa rezijansčine«. Mattelig pa je omenil poskus asimilacije prebivalcev Terske in Nadiških dolin ter Rezijanov,

ki ga izvajajo Slovenci iz Trsta in Gorice. Brezigarja pa je vprašal, zakaj se je zavzel za to, da je bilo v seznam občin, kjer je zgodovinsko prisotna slovenska manjšina, vključenih tudi 18 občin iz videmske pokrajine. »V statutih teh občin, nikjer ne piše, da je slovenska manjšina tam zgodovinsko prisotna. Prebivalci teh občin, ki se nimajo za Slovence, pa veljajo zdaj glede na državni zakon 38/01 za pripadnike slovenske manjšine,« je svoj poseg zaključil Mattelig.

Giorgio Banchig, predsednik videmskega pokrajinskega odbora SSO, ki je kasneje tudi zaključil petkovo srečanje, pa ga je zavrnil, češ da v statutu občine Podbonesec jasno piše, da je tu zgodovinsko

prisotna slovenska manjšina, enako pa velja vsaj še za občino Špeter. Matteligu in Chinesaju sta med drugimi odgovorila tudi bivši župan Grmeka Fabio Bonini in član deželne komisije za slovensko manjšino Riccardo Ruttar. Vsi pa so poudarili tudi pomen poznavanja knjižne slovenščine za ohranjanje domačega narečja. Tisti, ki se nimajo za Slovence, pa jih po njihovem mnenju, v resnici ne zanima niti ohranitev narečja, ki ga itak ne uporabljajo. Polemiko je zaključil deželni svetnik Pustetto, ki je komentiral, da so predlagatelji novega deželnega zakona že dosegli svoj namen, saj jim je uspelo razdeliti krajevne skupnosti.

Tjaša Gruden

BREZIGAR

»Krčenje sredstev ogroža naš obstoj«

ŠPETER - Ob koncu informativnega srečanja o zaščiti slovenske manjšine v videmski pokrajini smo Bojana Brezigarja prosili za komentar o napovedanem krčenju sredstev za Slovence v Italiji.

»Stanje je kritično, saj tu ne gre za drobiž, tako da se postavlja pod vprašaj sam obstoj naše manjšine. Naša skupnost bo morala takoj reagirati in se aktivirati na vseh možnih ravneh, da bi predstavnike italijanske vlade prepričala, da morajo ostati prispevki nespremenjeni. Naloga pa ne bo enostavna, še posebno zato, ker namerava vlada krčiti tudi prispevke za italijansko manjšino v Sloveniji in na Hrvaškem in zaradi splošne svetovne gospodarske krize.«

Predsednik paritetnega odbora za probleme slovenske manjšine se je ob koncu srečanja sestel tudi s predstavnicami učiteljic dvojezične šole v Špetru in se ponudil, da bo osebno posegel pri predstavnikih ministrstva za šolstvo, saj bi bil z uvedbo enega samega učitelja dvojezični pouk onemogočen. »Model dvojezične šole, ki se je uveljavil v Špetru, je v Evropi praktično edinstven, podobno šolo imajo namreč le v Prekmurju, tako da ga je treba nujno zaščititi,« je povedal Brezigar, ki se je spomnil tudi nedavne ustanovitve dvojezične nižje srednje šole v Špetru. »Že takrat je bilo sodelovanje z ravnateljico Živo Gruden učinkovito, saj smo dosegli nepričakovan uspeh, še posebno zato, ker je bilo to avgusta, ko ponavadi v Italiji ne moreš nič doseči.« (T.G.)

SLOVENSKA TELEVIZIJA RAI - Drevi

Zupančičev film Otroci s Petrička

TRST - V pričakovanju letošnjega Festivala slovenskega filma, ki se bo pričel 22. oktobra, bo Slovenski televizijski program RAI drevi predvajal zmagovalca lanske 10. izvedbe festivala. Ob 20.50, po TV dnevniku, bo namreč na sporedu dokumentarni film Otroci s Petrička, ki je lani v Portorožu slavil zmago kot najboljši celovečerec leta. Njegov avtor je režiser in scenarist Miran Zupanič, profesor za filmsko režijo na AGRFT in nagradenec številnih mednarodnih festivalov.

Otroci s Petrička je pretresljiva pripoved o usodi otrok, ki so bili po porazu okupatorjev skupaj s starši, »sovražniki ljudstva«, zaprti v taborišču Teharje pri Celju. Junija leta 1945 so jih od staršev ločili ter odpeljali v sirotišnico na Petriček. Kasneje so jih razsелиi drugam, po domovih za sirote in rejniških družinah. Mno-

gi, še posebej najmlajši, dolgo niso vedeli nič o svojem izvoru in o tragični usodi pravih staršev.

Travme povojnega nasilja v Sloveniji so torej v tem filmu prikazane skozi oči otrok, danes so to ljudje v poznih letih, ki so jim z grobimi prevzgojnimi ukrepi skušali izbrisati staro identiteto in jim privzgojiti novo. Izhodišče za film je bila v devetdesetih letih objavljena avtobiografska knjiga Ukradeno otroštvo Ivana Otta. Režiserja Mirana Zupaniča je zanimala predvsem usoda teh otrok in se je namerno izognil objektivni zgodovinski kontekstualizaciji dogajanja v času, ko se je njihova zgodba začela.

Film Otroci s Petrička je med raznimi mednarodnimi priznanji prejel tudi nagrado občinstva za dokumentarni film na letošnjem festivalu Alpe Adria v Trstu.

Zadruga
Primorski dnevnik

ZADRUGA PRIMORSKI DNEVNIK

VABI

v soboto, 18.oktobra 2008

v veliko dvorano Narodnega doma v Trstu,(Ul. Filzi 14) na

POSVET O PRIMORSKEM DNEVNIKU

Program:

10. ura - Primorski medijski prostor. Sodelujejo odgovorni uredniki Slovenskih novinarskih oddaj deželne RAI, slovenskih oddaj TV Koper, TV Primorke, Primorskih novic in Primorskega dnevnika.

12. ura - odmor

12.30 - Posvet o Primorskem dnevniku. Sodelujejo predstavniki Zadruga PD, založniške hiše DZP/PRAE, odgovorni urednik PD in predstavnika novinarjev.

15. ura - Zaključki

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.it

Primorski
dnevnik

PRAZNIK - Danes dopoldne jubilejna regata

Na tisoče ljudi na nabrežju že praznovalo 40. Barcolano

Nabrežje zaprto za promet, enosmerna vožnja na Furlanski cesti

Tržaško nabrežje je včeraj zaživel v znamenju Barcolane, podobno pa bo tudi danes, ko bodo vodilne jadrnice po 40. jubilejni regati za jesenski pokal prijadrale pred Veliki trg, da bi požeale aplavz večtisočglave množice. Na nabrežju se je pozno v noč trlo ljudi, radovednežev, ki so si ogledovali prestižne jadrnice-velikanke, privezane ob pomolih, ter se pomudili v kioskih z navtično in drugo podobno šaro.

Zvečer so prišli na račun predvsem mladi: na Velikem trgu so se najprej oglasili glas in zvoki Frankie hring, zatem pa še častni gost letošnje »glasbene« Barcolane, Elio e le storie tese.

Mestno središče je bilo na nabrežju že sinoči zaprto za promet. Podobno bo tudi danes, prometne omejitve pa bodo veljale tudi za Furlansko cesto. Od 8. do 14. ure bodo na tej cesti uvedli enosmerno vožnjo, in sicer v smeri proti Proseku. Zaradi tega bo prevozno podjetje Trieste trasporti v tem času spremenilo progo avtobusom št. 42 in 44. Ti bodo v smeri proti Proseku vozili po Furlanski cesti, v mesto pa se bodo vračali preko Opčin, Nove ceste za Opčine, Ul. Valerio in Ul. Severo.

Podjetje Trieste trasporti je zaradi regate danes ukinilo vse pomorske plovbe na progi Trst-Barkovlje-Grljan. Pač pa ne bi smelo priti do sprememb na pomorski progi Trst-Milje.

Pristaniško poveljstvo bo imelo tudi ob letošnji Barcolani polne roke dela za zagotovitev varnosti na regatnem polju. V ta namen je izdalo odredbo s prepovedjo plovbe na regatnem in ob regatnem polju. Nadzor na morju bo stekel koordinirano, pri njem bodo sodelovali obalna straža, karabinjerji, finančna straža, policija in gasilci ter prva pomoč. Skupno bo dogajanje na regati sledilo deset velikih bark, osem nadzornih čolnov obalne straže, devet velikih gumenjakov, dve vodni motorni kolesi ter dva helikopterja (finančne straže in gasilcev). Na nekaterih čolnih bo prisotno zdravstveno osebje, medtem ko bodo potapljači gasilcev in karabinjerjev nameščeni na »strateških mestih regate,« kot je sporočilo pristaniško poveljstvo.

Na nabrežju se je včeraj trlo ljudi

KROMA

TRST - Župan si bo jutri ogledal območje pri tovarni Italcementi

Sinti: začasna rešitev?

Solidarnostna akcija nekaterih občinskih svetnikov za nakup generatorja

Družine Sintov, ki bi morale v kratkem zaradi izгона zapustiti sedanji nomadski kamp v Ul. Pietraferata, naj bi se začasno preselile na območje tržaške industrijske cone za tovarno Italcementi. Tako je napovedal tržaški župan Roberto Dipiazza.

Župan, predstavniki Sintov in predstavnik ustanove za tržaško industrijsko cono Ezit si bodo jutri ogledali območje. Preverili bodo, ali je kraj primeren za namestitev približno 50-članske sintske skupnosti in katera dela bi bilo treba nujno opraviti, da bi kamp primerno opremili.

Dipiazza je opozoril, da bi to bila začasna, zasilna rešitev, ker pač morajo Sinti zapustiti sedanje območje. Začasna namestitev naj bi omogočila ob-

čini, da bi lahko v kratkem določila dokončno lokacijo rezidenčnega nomadskega kampa ter zgradila vse potrebne strukture.

Župan je na vrat na nos poiskal zasilno rešitev za preselitev Sintov po srečanju na tržaški prefekturi, na katerem ga je prefekt pozval, naj čim prej zagotovi družinam, ki so od srede septembra spet brez električne energije in vode, primerno bivališče.

Sintom so prav ta teden številni tržaški občinski svetniki in sam župan izkazali konkretno solidarnost. V nabirki so zbrali 550 evrov in jih že izročili predstavnikom sintskih družin, da bi z vsoto kupili generator za samostojno dobavo električne energije.

Pri nabirki je župan Roberto Di-

piazza prispeval 100 evrov, občinski svetniki Iztok Furlanič, Igor Švab, Stefano Ukmar, Marino Andolina, Tarcisio Barbo, Maria Grazia Cogliatti Dezza, Alfredo Racovelli in Mario Ravallico in Roberto Decarli pa vsak po 50 evrov.

Ostali svetniki (Everest Bertoli, Angela Brandi, Alessandro Carmi, Piero Camber, Alfredo Cannataro, Giuseppe Colotti, Emiliano Edera, Manuela Declich, Raffaella Del Punta, Luciano Kakovic, Paolo Di Tora, Alessandro Minisini, Fabio Dominicini, Fabio Omero, Lorenzo Giorgi, Antonio Lippolis, Bruno Tam, Sergio Pacor, Marco Toncelli, Andrea Pellarini in Angelo Pierini) se na solidarnostno akcijo niso odzvali.

MILJE - Tatovi z bogato bero

Ukradli dva avta in opremo: škoda znaša 75.000 evrov

Tatovi so v noči na soboto podrli električna vrata in vlomili v prodajalno Honda E. D. Motors ob reki Osp (med Orondom in Miljami). Odsli so z bogatim plenom, ki ga bodo po vsej verjetnosti prodali na črni borzi. Iz pooblašene prodajalne vozil in opreme znamke Honda so odnesli dva avtomobila in dragoceno tehnološko opremo. Avto honda CR-V je bil vreden 36.000 evrov, honda civic pa 25.600 evrov. Z voziloma vred so neznanici izmaknili še napravo za satelitsko navigacijo (3230 evrov), dva avtoradia (520 in 760 evrov) in bralnik kartic (530 evrov). Celotna škoda znaša 75.000 evrov. Dogodek preiskujejo miljski karabinjerji, ki domnevajo, da so tatvino izvedli vsaj trije tatovi, ki so na vozilih namestili prav tako ukradeni registrski tablici. Avtomobila sta bila že kupljena, čakala sta na nova lastnika.

Odnegli sta mu pokojnino

Včeraj dopoldne sta neznanici ogoljufali priletna zakonca pri Sv. Jakobu.

Poškodbe ob Barcolani

Osebe službe 118 je imelo včeraj opravka z raznimi poškodbami, do katerih je prišlo na plovilih, ki so se zbrala pred nabrežjem ob priložnosti Barcolane. Najhuje se je poškodovala neka Pordenončanka, ki je popoldne na jadrnici izgubila ravnotežje in padla na tla. Prepeljali so jo v katinarsko bolnišnico, zlomila si je nogo.

OBLETNICA Šestdeset let gropajskega spomenika NOB

Letošnjega 7. novembra bo minilo šestdeset let, odkar so v Gropadi postavili spomenik padlim v narodno-osvobodilni vojni. Natančen datum je bil 7. novembra 1948. Gropada, ki je v štiridesetih letih prejšnjega stoletja štela okrog 400 prebivalcev, je prispevala ogromen delež v boju proti fašizmu in nacizmu. Kar petnajst Gropajcev je padlo v bojih proti okupatorju oziroma se ni vrnilo domov iz internacije.

Gropajske vaške organizacije bodo prihodnjo nedeljo pripravile slavnostno proslavo ob 60-letnici postavitve spomenika NOB. Prireditve se bo začela ob 15. uri. Nastopil bo domači mešani pevski zbor Skala-Slovan pod taktirko Hermana Antoniča, sodelovali pa bodo še domači recitatorji in godba na pihala Viktor Parma iz Trebč.

MLADI ZA MLADE Kongres mladinske sekcije SSK

V sredo, 15. oktobra, bosta ob 19. uri v Kamnarski hiši v Nabrežini (Nabrežina 158) potekala ustanovna seja in sekcijski kongres pobude Mladi za mlade. Pod okriljem stranke Slovenske skupnosti se je v zadnjem času začela oblikovati skupina mladih, ki so sklenili, da tudi sami stopijo na plano in tako pokažejo, da jim je še kako mar za politiko in javno življenje ter da jim ni vseeno za prihodnost naše skupnosti.

Na dnevni red sredinega srečanja spadajo predstavitev programskih smernic novonastale pobude, določitev vodilnih funkcij in izvolitev delegatov za pokrajinski kongres Slovenske skupnosti. Dogodek bo z glasbenim nastopom popestril oktet Akord iz Gorice. Uradnemu delu bosta sledila še družabno srečanje in pogostitev v agriturizmu Ušaj v Nabrežini. K udeležbi so seveda v čimvečjem številu vabljeni vsi mladi.

Kontaktne informacije: Vida Forčić – vdfcforc@yahoo.it, 340 5517607

Danes protestni shod proti šolski reformi

Področni sindikati Flc Cgil, Cisl Scuola in Uil Scuola bodo priredili danes protestni shod pred prefekturo na Velikem trgu, in sicer dopoldne od 9.30 do 13. ure. Na njem bodo šolniki delili informativno gradivo in seznanjali mimoidoče s katastrofalnimi posledicami, ki jih bo imela reforma ministrice Gelmini na italijansko šolstvo. Zaradi reforme, opozarjajo med drugim, bo v enem letu v Trstu ob delovno mesto 220 ljudi.

Italija vrednot zbira podpise proti zakonu Alfano

Stranka Italija vrednot (Idv) je včeraj na državni ravni začela zbirati podpise za referendum za ukinitve t.i. zakona Alfano, ki štirim najvišjim državnim predstavnikom - predsedniku republike, predsednikoma senata in poslanske zbornice ter predsedniku vlade - daje imuniteto pred sodnim pregonom vse do zapadlosti njihovega mandata. Podpise bo stranka do decembra zbiral tudi v Trstu, in sicer na Ul. delle Torri in na Trgu S. Bonifacio.

Posvet Coop Nord-Est o ločenem zbiranju odpadkov

Na Trgovinski zbornici bo jutri ob 17. uri posvet o ločenem zbiranju odpadkov, ki ga prireja tržaška sekcija zadruge Coop Consumatori Nordest in na katerem bodo o problematiki razpravljali številni izvedenci. Na zasedanju sodelujejo tudi naravovarstveni organizaciji Legambiente in Wwf, morski rezervat v Miramaru in družba Acegas-Aps, pokroviteljstvo pa sta ponudili pokrajinska in občinska uprava.

Posvet škofijskega Karitasa o priseljeništvu

V centru za pomoč življenju Marisa (Ul. Marenzi št. 6) bo jutri ob 17.45 javno srečanje na temo »Večbarvna prihodnost«. Govorila bo vodja oddelka za priseljenišvo tržaškega škofijskega Karitasa Eva Sicurella. Za informacije tel. 040396644 (24 ur na 24).

Še nekaj mest za izlet na praznik kostanja Burnjak

Kmečka zveza obvešča, da je še nekaj prostih mest za izlet, ki ga prireja v nedeljo, 19. oktobra, na tradicionalni praznik kostanja BURNJAK. Praznik se odvija v Gorenjem Tarbiju in spada med tradicionalne prireditve Nadiških dolin, kjer se že peto leto zapored srečujejo slovenski kmetje iz treh dežel, in sicer Koroške, Slovenije ter Furlanije-Juljske Krajine. Praznik nudi poleg pokušine in možnosti nakupa domačih pridelkov, med katerimi izstopa kostanj, bogat kulturni spored. Kmečka zveza naproša zainteresirane, da se čim prej vpišejo v njenih uradih v Trstu in Gorici, tudi telefonsko, od ponedeljka do petka do 13. ure (Trst 040-362941, Gorica 0481-82570).

Danes vodeni obisk Carsiane

Botanični vrt Carsiana bo odprt še do srede, 15. oktobra, nakar bodo obiski do novembra mogoči le za šole in skupine. Danes bodo od 16. do 17. ure vodeni obiski na temo Kras in njegovo okolje. Vstopnina znaša 3 evre, po znižani ceni 2 evra. Spomnimo naj, da se vrt nahaja na cesti med Gabrovcem in Zgonikom. V njem je več kot 600 rastlinskih vrst, ki so značilne za Kras in so na ogled v posebni dolini.

Predstavitev knjige o Krasu v obdobju 1915-1917

V Novinarskem krožku bo v torek ob 17.30 predstavitev knjige Fabia Todera Vojna obzorja - Kras 1915-1917. Publikacija bo ob udeležbi avtorja predstavil Angelo Visintin z Deželnega inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja v FJK.

ŠOLSTVO - V okviru projekta Tu smo doma

Slovenski učenci vodili italijanske vrstnike po Lonjeru in Katinari

Pri projektu sodelujejo šola Sv. Cirila in Metoda, didaktično ravnateljstvo Sv. Ivan in italijanska šola z Melare

Tudi italijanski učenci spoznavajo skrite koticke in zanimivosti Lonjerja in Katinare. To je namreč tudi eden ciljev projekta Tu smo doma, ki ga Nižja srednja šola Sv. Cirila in Metoda oz. njen katinarski oddelk vodi skupaj z Didaktičnim ravnateljstvom Sv. Ivan in italijanskim Večstopenskim zavodom Iqbala Masiha z Melare. O projektu smo junija letos že poročali, ko je prišel do izraza njegov prvi vidni rezultat - nastanek Učne poti Vasi Lonjer. Učna pot je zaživela ravno ob koncu šolskega leta 2007/2008, ko so jo predstavili učencem NSŠ Sv. Cirila in Metoda in staršem, ponovno pa so se po njej sprehodili v sredo in petek. Medtem ko so v sredo dijaki katinarskega oddelka gostili vrstnike svetoivanskega sedeža NSŠ Sv. Cirila in Metoda, je v petek prišlo na svoj račun 21 učencev italijanske Nižje srednje šole Rismondo, ki deluje v okviru Večstopenskega zavoda Iqbala Masiha.

Italijanske vrstnike in partnerje v sklopu projekta Tu smo doma je v prostorih Osnovne šole Frana Milčinskega na Katinari sprejelo deset učencev drugega razreda katinarskega oddelka šole Sv. Cirila in Metoda pod vodstvom prof. Kristine Kovačič. Učenci šole Rismondo so si ob tej priložnosti najprej ogledali prenovljene prostore osnovne šole Milčinski, ki so bili predani namenu ravno ob začetku letošnjega šolskega leta. V nadaljevanju se je začela »pustolovščina« po lonjerskih klanjih. Najprej so italijanski učenci prejeli v roke učni list z dvajsetimi slovenskimi besedami, katerih pomen so morali uganiti na podlagi mimike slovenskih učencev (besede so bile voda, cesta, hiša, vas, krava, spomenik, šola, drevo, okno, vrata, potok, vodnjak, studenec, gostilna, kal, trg, kostanj, hrib, veter, drevo in trava). Zatem je napočil čas za pohod, v okviru katerega so slovenski učenci italijanske vrstnike popeljali k ogledu krajevnih znamenitosti - potoka in kala pri Vrtači, nabrežinskega vodovoda, prazgodovinskega gradišča, starega lonjerskega vaškega jedra, studenca Ščedenca, gostilne Pri Županovih, Športno-kulturnega centra, spomenika, otroškega vrtca, kapelice Marije sedmih žalosti, javne pralnice, živinoreje, vrtnarstva, sadjarstva in

Slovenski in italijanski učenci pred poslopjem slovenske osnovne šole Frana Milčinskega na Katinari

KROMA

vinogradništva, pa tudi območja Melare in Bridgavca. Pri tem so jim priskočili na pomoč trije zanimivi liki, ki so na svojevrsten način spregovorili o znamenitostih: pikolovski učenec Piflar (v vlogi slednjega je nastopil Alessio Caselli), moteči učenec (Erik Buzzan) in Patrikova babica (Patrik Racman), katerih besedila so v italijanščino prevedli in dramatizirali učenci drugega razreda pod mentorstvom prof. Lare Gulich. Učencem šole Rismondo je pri spoznavanju Lonjerja pomagala tudi dvojezična zgbanka.

V okviru projekta Tu smo doma so v načrtu tudi večjezični slovar za najstnike z zvočno zgoščenko, elektronske prosojnice učne poti, CD-rom, v šolskem letu 2009/2010 pa uvajanje slovenščine kot drugega izbirnega jezika na Večstopenskem zavodu Iqbala Masiha. Vse te pobude so podprli Združenje staršev Lonjer-Katinara, SKD Lonjer-Katinara in Zadržna kraška banka, sredstva pa so črpali tudi iz zakona o zaščiti zgodovinskih priznanih jezikovnih manjšin št. 482/99, obenem so projekt Tu smo doma predstavili tudi za Evropsko jezikovno priznanje Centra Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja.

DSI - Ponedeljkov večer

Knjiga o T. Kralju in vodnik po Gorici

Društvo slovenskih izobražencev v sodelovanju z Goriško Mohorjevo družbo vabi jutri na večer, posvečen dvema novima publikacijama o kulturnih in umetniških spomenikih na Goriškem in zamejskem prostoru. V gosteh bodo umetnostna zgodovinarica Verena Korsič Zorn, ki je pred nedavnim pri omenjeni založbi izdala knjigo o Tonetu Kralju, ter Erika Jazbar in Zdenko Vogrič s knjigo o Gorici.

V likovni monografiji o Toneu Kralju je Verena Korsič Zorn prikazala cerkvene poslikave slikarja Toneta Kralja na Tržaškem, Goriškem in v Kanalski dolini. Tone Kralj je v svojem plodnem umetniškem delovanju poslikal čez štiri-deset cerkva. V času med obema vojnama so dogajanje na Primorskem, vojna in trpljenje slovenskega naroda nanj pustila močan vtis, in o tem priča tudi marsikatera freska, saj so tematika trpljenja in

spodbudni prizori, ki človeka navdajajo z upanjem in zaupanjem v božjo pomoč in človeško dobrotu, zelo pogosti. V povojnem obdobju z novo politično ureditvijo v Jugoslaviji so se ti motivi seveda spremenili, v zadnjem obdobju svojega ustvarjanja pa se je umetnik Kralj ustalil pri prvinski ljudski umetnosti.

Publikacija o Gorici, ki sta jo pripravila Erika Jazbar in Zdenko Vogrič, je zanimiv vodnik po mestu in po sledovih slovenske prisotnosti v njem, ki je pomembna ne samo za manjšino, ampak za slovensko kulturno zgodovino sploh. Fotografsko je delo obogatil Marko Vogrič.

Večera v Peterlinovi dvorani na Donizettijevi 3 se bosta ob avtorjih publikacij udeležila še Marko Tavčar za Goriško Mohorjevo in Ivo Jevnikar, avtor uvodne besede v vodnik po Gorici. Začetek ob 20.30.

Drevi uradno odprtje 23. festivala južnoameriškega filma

V gledališču Miela se je včeraj neuradno začel 23. festival južnoameriškega filma, uradno odprtje pa bo danes zvečer. Festival bo trajal do prihodnje sobote, filme pa bodo vrteli vsak dan od 9. ure do polnoči. Včeraj so prikazali dva celovečerca perujsko-italijanskega režiserja Francisca Lombardija in odprli fotografsko razstavo Francesca Romagnolija »Hijos del agua, hijos de las nubes«, na kateri je okrog 50 portretov perujskih otrok. Uradno odprtje festivala bo, kot rečejo, drevi ob 20. uri, ko bodo uradno predstavili spored, izročili pa bodo tudi nagrado Allende čilski režiserki Carmen Castillo. Program festivala je na voljo pri blagajni gledališča Miela, pa tudi na spletni strani www.cinelatinotrieste.org.

V Kulturnem domu jutri Lella Costa in Paolo Fresu

V Kulturnem domu bo jutri ob 21. uri na sporedu gledališka predstava »(Tra parentesi).Basaglia, Trieste, pagine del cambiamento«, ki so jo priredili na osnovi arhivskega gradiva tržaškega centra za umsko zdravje in tekstov Franca Basaglie, Franca Rotellija in Fabrizie Ramondino. V igri nastopa igralka Lella Costa ob glasbeni spremljavi Paola Fresuja (trobenta). Oba skupaj prehodita pot tržaške psihiatrije, od zgodb bolničark, bolnikov in zdravnikov do umetnikov, ki so v umobolnici prirejali razstave in koncerte. Predstava je izven abonmaja, pri produkciji pa sodeluje Slovensko stalno gledališče.

Knjiga o teku po Krasu

V konferenčni dvorani didaktično-naravoslovnega središča v Bazovici bodo jutri ob 18.30 predstavili knjigo Carso di Corsa. Publikacija je posvečena teku po poteh italijanskega in slovenskega Krasa, napisala pa sta jo Fabio Fabris in Mauro Santoni (urednik Alessandro Ambrosi). Knjigo bo predstavil predsednik družbe za javnomnenjske raziskave SWG Roberto Weber. Pred srečanjem bo voden obisk novega centra, posvečenega gozdomom in Krasu.

Klavirski festival v gledališču Verdi

V mali dvorani gledališča Verdi se bo jutri zaključil 7. klavirski festival, ki ga je kot vsako jesen priredilo združenje Chamber Music. Na sporedu je koncert Alexandra Lonquicha in Cristine Barbuti, ki bosta dala poseben pečat klavirsko-komornemu festivalu. Duo Lonquich-Barbuti bo izvajal Brahmsove, Schumannove in Bizetove skladbe, koncert pa se bo začel ob 20.30.

V deželnem svetu razstava slik Alda Bressanuttija

Na sedežu deželnega sveta bodo danes odprli razstavo slik Alda Bressanuttija. Deželni svet bo v ta namen danes odprt od 9.30 do 13. ure. Ob delavnikih bo ogled razstave na voljo vsak dan - razen ko so predvidene seje deželne skupščine - od ponedeljka do četrтка od 9.30 do 17.30, ob petkih od 9.30 do 13. ure. Razstava bo odprta do 31. decembra.

Astronomska olimpijada v centru za fiziko v Miramaru

Tržaški astronomski observatorij prireja 13. mednarodno astronomsko olimpijado, ki bo v prostorih Mednarodnega centra za teoretsko fiziko Abdusa Salama v Miramaru (ICTP) od 14. do 21. oktobra. Prireditelj, ki jo bodo uradno predstavili jutri na sedežu astronomskega observatorija (Ul. Bazzone št. 2), je namenjena študentom, rojenim v letih 1990-1994, ki so zmagali na sorodnih tekmovanjih na državni ravni. Olimpijada bo pod visokim pokroviteljstvom predsednika republike in pod pokroviteljstvom Dežele FJK, Pokrajine Trst in Občine Trst.

OKTET - Turneja Odmevi se odpravljajo na Švedsko

V sredo, 15.oktobra se bodo člani okteta Odmevi iz Saleža podali na petdnevno gostovanje na Švedsko ter tam oblikovali dva celovečerna koncerta in sicer v Goteborgu in Olofstromu. Pobudnik gostovanja je bil predsednik tamkajšnjega slovenskega društva Slovenija Ciril Stopar. Prav slovensko kulturno društvo bo gostitelj okteta, katerim se bosta za to priliko pridružili še harmonikar Egon Tavčer ter baritonist Norman Bratož.

Da je pobuda pravzaprav lahko stekla, se je treba zahvaliti nekaterim ustanovam, ki so gostovanje podprli. Naj omenimo torej Zadržno kraško banko, SKGZ, Zvezo slovenskih kulturnih društev ter Pokrajino Trst.

Za to priliko so člani okteta Odmevi pripravili poseben program, ki obsega narodne slovenske pesmi, pa tudi avtorske pesmi slovenskih zamejskih skladateljev. Po koncertu v Gropadi, se bo oktet predstavil tudi domači publiki s celovečernim koncertom v dvorani KD Rdeča zvezda v Saležu in sicer jutri, 13. oktobra s pričetkom ob 20.00 uri.

NOVA KNJIGA - Predstavili delo Suhe mesnine na Slovenskem Izredna kakovost slovenskih in kraških suhih mesnin

Suhe mesnine v Sloveniji in specifično na slovenskem in italijanskem Krasu zaznamuje izredna kakovost, ker jih proizvajajo v majhnih količinah in s tradicionalnimi metodami. V tem smislu so zelo pomembne za razvoj turizma in sploh za promocijo ozemlja. To je poudaril dr. Stanislav Renčelj v petek popoldne v razstavnici dvorani Zadržne kraške banke na Opčinah, kjer so predstavili njegovo zadnjo knjigo Suhe mesnine na Slovenskem, ki je pravkar izšla pri založbi Kmečki glas. Srečanja, ki ga je v imenu ZKB uvedel Dragotin Daneu, so se med ostalimi udeležili mnogi kmeti, ki so že sodelovali na Renčeljevih tečajih. O vsebini knjige oz. suhih mesninah je govoril sam avtor. Pogoji za vrhunsko kakovost so številni, je povedal. V prvi vrsti je potrebno kakovostno meso. To je odlika slovenskih mesnin, ker so vezane na tradicionalno rejo. Nujno je tudi znanje oz. podrobno poznavanje postopkov, še zlasti pa higiena, ker so to hitro pokvarljivi izdelki. Sicer slovijo slovenske in kraške suhe mesnine, ki strogo upoštevajo evropska pravila, tudi po številnih začimbah.

Renčelj je svoje delo predstavil v razstavnici dvorani ZKB

KROMA

KONCERT - V dvorani Tripcovich se je predstavil z mojstrovinami svetovne glasbe

Mladinski orkester SEP ustvarjalno praznoval desetletnico ustanovitve

Sestavljajo ga mladi iz držav Srednjeevropske pobude, vodi ga Igor Kuret

Dva violinista igrata v polsenci praznega odra dvorane Tripcovich; njuno spretno in občuteno igranje je kot klic, ki privabi pred pulte množico mladih glasbenikov, člane mladinskega orkestra Srednjeevropske pobude. Tako se je pričel slavnostni glasbeni večer, ki je nastal iz želje stalnega dirigenta in umetniškega vodje orkestra Igorja Kureta, da bi počastil desetletnico ustanovitve v svojem rodnem mestu, kjer je sedež italijanske sekcije SEP-a. Jubilejna sezona orkestra obsega pet turnej v evropskih državah in izredne koncerte, med katerimi je imel častno mesto junijski nastop na sedežu Evropskega parlamenta v Bruslju. Novembra pa bo na sporedu gostovanje v Romuniji.

»Orkester SEP je donkihotski podvig tržaškega dirigenta, ki je verjel, da se sanje lahko uresničijo«, s temi besedami je povezovalka večera Daniela Ferletta označila idealistični naboj, s katerim je orkester nastal in še vedno deluje kot združenje mladih glasbenikov med 11. in 18. letom starosti iz vseh držav članic. Predstavniki krajevnih, državnih in mednarodnih oblasti so čestitali orkestru in se poklonili njegovemu simboličnemu pomenu. Občinski predstavniki pa so izkoristili priložnost za splošno promocijo projektov in dejavnosti, ki so namenjene mladim.

Koncert orkestra se je kot običajno uradno pričel z izvedbo evropske himne, ki bo od letos še močnejše zaznamovala delovanje mladinskega orkestra. Kot je povedal generalni sekretar SEP Harold Kreid, je Evropska Unija dala namreč orkestru veliko priznanje ob obletnici in sicer visoko podporo, ki bo omogočila nemoteno delovanje in načrtovanje za petletno obdobje.

Delo orkestra, ki se nekajkrat letno združuje na intenzivnih vajah, se mladim glasbenikom v zadoščenje odredotoča na poglobljanje mojstrovin svetovne literature, iz katerih je dirigent črpal tudi jubilejni program. Uvertura iz opere Nabucco Giuseppeja Verdija je tehtno preizkusila sposobnost obarvanja opernega, izrazito romantičnega temperamenta, kateremu so sledili klasično prozorni prijem Mozartovega koncerta v D-duru za violino in orkester. Solist je bil romunski, osemnajstletni violinist Stefan Besan, ki je z muzikalčnostjo in v tesni povezavi z orkestrom ujel značaj skladbe. Koncertni spored so sklenili obče znani »naturalistični« efekti šeste Beethovnovne simfonije, pri kateri so orkestraši ponovno potrdili zavestno obvladanje glasbenih vsebin.

Kar najbolj pride do izraza ob poslušanju izvedb orkestra SEP, je razumevanje stilnih značilnosti skladb, pristnost

Mladinski orkester SEP je vodil Igor Kuret

KROMA

glasbenikov, za katere ni noben dosežek nekaj samoumevnega, nenazadnje popolno zaupanje v dirigenta in spoštljiv odnos do odra, ki ga kažejo z disciplino in očitnim navdušenjem (kot tudi s pomenljivim detajlom zunanje urejenosti). Ob tem bi bilo prav gotovo neprimerno pedantno kazati na občasne spodrsiljaje mladih članov zasedbe, ki se stalno obnavlja.

Orkester, ki od jeseni 1998 ponuja glasbenikom srednjeevropskih držav enkratno življenjsko in umetniško izkušnjo, je v dopoldanskih urah praznoval obletnico na sedežu SEP-a, kjer je v znak hvaležnosti podelil priznanja v obliki spodnje plošče trupa Stradivarke vsem partnerjem in inštitucijam, ki so od ustanovitve podprli njegovo delovanje, v prvi vrsti Deželi FJK in združenju Šola za mlade glasbenike. Na odru večernega koncerta je minister Eugenio Campo ob prejemu simboličnega priznanja pohvalil energijo orkestra, ki se ne bo nikoli postaral. Z njim ostaja mlad in poln energij tudi dirigent, ki se od začetka trudi, da bi orkester imel čim trdnjše osnove pod jubilejnim geslom o pomenu požrtvovalnega dela »Hoc opus, hic labor est«. Za vloženi trud si največje priznanje ob tej obletnici zaslužijo prav vsi, ki se z dirigentom na čelu trudijo, da bi se sanje mnogih mladih evropskih glasbenikov uresničile z igranjem v orkestru, ki zna delati in ustvarjati s srcem.

Rossana Paliaga

ŠOLSTVO - DTTZG Žiga Zoisa

Borut Klabjan predaval o fašizmu in rasnih zakonih

V petek, 3. oktobra, so se v video sobi na podružnici DTTZG Žige Zoisa zbrali dijaki 3., 4. in 5. razreda geometrov in sledili zanimivemu predavanju na zgodovinsko temo: Fašizem in rasni zakoni. Predaval je dr. Borut Klabjan, ki dela v Znanstveno raziskovalnem središču Univerze na Primorskem. Predavatelj je že stari znanec šole, saj je v preteklosti že predaval na oddelku za geometre.

Tema je bila nadvse zanimiva, saj so pri pouku zgodovine že obravnavali 70-letnico rasnih zakonov, dr. Klabjan pa je temo še poglobil. Svoje predavanje je razdelil na tri dele: v prvem je začel z razlago pojma rasizem, segel od Darwina do t.z. biološkega rasizma in teorije o arijskem človeku, ki naj bi bil večvreden. Dijakom je nudil splošen pregled nastanka fašizma in nacizma, se zaustavil pri Trstu in segel vse do današnjih dni. V drugem delu predavanja so si ogledali film o fašizmu, tretji del pa je predvsem posvečen komentarjem, glasnemu razmišljanju in vprašanjem.

Dijaki so slišali veliko zanimivega, saj je dr. Klabjan znal na zanimiv, a tudi dija-

kom dostopen način povezati nekdanjo zgodovino z današnjim časom, slišali so imena kot so Almirante, Grilz, ki označujejo sodoben čas in tržaško zgodovino. Dijaki so se čudili, ko jim je povedal, da je bil prav Mussolini prvi, ki je začel kult osebnosti in da so ga vsi svetovni politiki proglasili kot največjega voditelja in vzor Evrope. Slišali so, da se je pravzaprav Hitler učil pri njem in da so govorice, da so bili Italijani v dobi fašizma zaradi prirojene humanosti t.i. »brava gente«, lažne in v resnici ne odgovarjajo dejstvu. S svojim predavanjem je segel do let, ko se rodijo organizacije - na primer Gladio - ki pripravljajo svoje ljudi v primeru napada z Vzho-da itd. Dijaki so tri ure sledili predavanju, se aktivno vključevali z vprašanji, kar mi je dalo še enkrat potrditev, da so teme novejših zgodovine za dijake res zanimive, še posebno če se jim zna predavatelj približati in jih v obravnavanje aktivno vključiti. Brez dvoma je bilo to za dijake bogategitev in kamenček več v mozaiku njihove splošne kulture.

Duša Gabrijelčič

ŠOLSTVO - Učenci osnovne šole Kajuha-Trubarja iz Bazovice

Poklon bazoviškimi junakom

Žrtvam so se zahvalili s cvetjem, recitacijami in partizanskimi pesmimi - Učiteljice o borbi junakov za svobodo

Učenci v krogu na bazovski gmajni

KROMA

SV. IVAN

Gledališki vrtiljak: pravljica o Mezinčku

Minili so trije tedni od prisrčne predstave o Trnuljčici, pa že prihaja na oder Marijinega doma pri Sv. Ivanu nov pravljični junak, in sicer Mezinček. Tokrat ne gre za živega junaka, pač pa za ljubko lutko, ki bo priromala kar precej od daleč, in sicer s Koroške.

Vsako drugo leto nam namreč Slovenska prosveta, ki je skupaj z Radijskim odrom soorganizator Gledališkega vrtiljaka, ponuja v okviru Koroških dnevov na Primorskem tudi otroško predstavo, ki je vključena v abonmajsko ponudbo. Kot je marsikomu znano, v slovenskih društvih na Koroškem že dolga leta s posebnim veseljem gojijo lutkovne predstave in vsako leto pripravijo tako z otroškimi kot z mladinskimi skupinami kar po več predstav. Nekatere skupine, npr. Navihanci v Celovcu ali skupine v Šmihelu, se že odlikujejo s pravim profesionalnim pristopom in zanjejo velike uspehe tako v domačih krajih kot na gostovanjih v Sloveniji in drugod. Aleksander Tolmaier pa je kot absolvent AGRFT v Ljubljani izbral še poseben izziv, da namreč izvede lutkovno predstavo popolnoma sam – seveda z devetimi ljubkimi lutkami, s katerimi bo kot poulični lutkar pričaral znano pravljico o Mezinčku. Mezinček je zelo zelo majhen, tak da ga komaj vidiš, pravi pravljica. Vendar pa prinaša veliko srečo svojim staršem, s katerimi se rad poigrava. Doživlja pa tudi razne pustolovščine, sreča kralja in razvajeno princesko ter se bori s strašnim razbojnikom. Predstavo je režiral Stef Merkač, glasbo pa je napisal Edi Oražec.

Lutkovna igrlica je primerna tudi za najmlajše, ki se bojo gotovo vživeli v zanimivo zgodbo, starejši pa bojo pozorni na iznajdljivo interpretacijo mladega Aleksandra Tolmaierja in na čar lutk, ki jih je že pred 25 leti zasnoval lutkar, režiser in scenograf Saša Kump.

Predstavi bosta ob 16 uri za red Sonček in ob 17.30 za red Zvezda. Otroke ob predstavo sprejela in zaposlila animatorka ŠC Melanie Klein – in seveda sprejemala njihove risbice, na katerih bodo tokrat upodobljeni najljubši junaki iz prve predstave, torej iz Trnuljčice.

Lučka Susič

PRAPROT Pohod Na Krasu je krasno

Na Krasu je krasno! V to so prepričani člani šempoljskega kulturnega društva Vigred, ki v okviru letošnjega že trinajstega jesenskega praznika - Kraskega oktoberfešta, prirejajo danes pohod ozioroma sprehod poimenovan Na Krasu je krasno. Pri pohodu sodelujejo jamarsko društvo Grmada, razvojno društvo Pliska, vaška skupnost Tublje in planinski odsek SK Devin. Zbirališče bo od 9. do 10. ure na prireditvenem prostoru v Praprotnu, kjer bo poskrbljeno za prevoz do Tubelj. Odhod od tod je predviden ob 10.30, po ogledu vasi pa bodo pohodniki spoznali še naselje Kregolišče in Škofi. Med potjo si bodo lahko ogledali gledališko predstavo o prvi svetovni vojni v izvedbi skupine Draizehn-Draizehn 13/1", v spremstvu izkušenih mavhinskih jamarjev društva Grmada pa se bodo podali še na ogled Zidaričeve Pejce, ki bo ob tej priložnosti primerno razsvetljena. Pohod se bo zaključil na prireditvenem prostoru v Praprotnu, kjer se bo ob 16. uri začelo pri ljubljenostno tradicionalno srečanje ljudskih godcev in pevcev - 13. Kraški muzikfešt.

V sredo, 17. septembra 2008, smo se učenci in učiteljice OŠ Kajuha-Trubarja iz Bazovice odpravili na bazovsko gmajno, da bi počastili bazovske junake ob 78. obletnici ustrelitve. Peš smo se sprehodili do gmajne in tam smo se postavili v krog okoli kamnov, ki pričajo o umoru Ferda Bidovca, Zvonimira Miloša, Franja Marušiča in Alojza Valenčiča. Z enominutnim molkom smo se spomnili, kako je bilo v medvojnem in vojnem času hudo. Učiteljice so nam nato povedale, da so se bazoviški junaki borili za našo svobodo in njim se moramo zahvaliti, če se lahko danes pogovarjamo v slovenščini. Učenci smo se nato pomaknili k spomeniku, na katerem so vklesana njihova imena. Najprej smo položili šop rdečih nageljnov, nato smo se junakom zahvalili z recitacijo Kajuhovih pesmi. Junakom smo tudi zapeli tri partizanske pesmi. Nastop smo zaključili s pesmijo Ko bi ljudje, katera nam sporoča, kako bi bilo na svetu lepo, če bi se vsi imeli radi in ne bi bilo vojn.

Ko smo se vračali v šolo, smo se še ustavili pri kamnu, ki smo ga učenci naše šole postavili pred dvema letoma in ob katerem smo vsadili drevo. Na kamnu je vklesano geslo bivše učenke naše šole: Vedno boste v naših srcih.

Učenci 5. razreda OŠ Trubarja-Kajuha

NARODNI DOM - Jutri odprtje razstave ob 500. obletnici rojstva

Primož Trubar: veliki neznani Evropejec v Trstu

Razstava bo odprta do 22. oktobra, nato se bo selila v Kulturni dom v Gorico

V teh in naslednjih tednih je med Slovenci v deželi FJK potujoča razstava o Primožu Trubarju ob 500-letnici rojstva (1508-1586). Krožna pot se je začela 25. septembra 2008 v Čedadu, se nadaljuje v Trstu med 13. in 22. oktobrom, nakar bo razstava na ogled od 24. oktobra dalje v Kulturnem domu v Gorici. Razstava prihaja iz Slovenije, saj sta jo pripravili dve organizaciji: Parnas, zavod za kulturo in turizem ter javni zavod Trubarjevi kraji. V vsakem mestu se okrog razstave zvrstijo kulturni dogodki. V Trstu smo dodali še eno razstavo, in sicer faksimilirane izdaje Trubarjevih del iz fonda Narodne in študijske knjižnice. Omenjena ustanova je nadalje ena izmed nosilk celotne pobude. Ostali prireditelji so še Slovenska kulturno-gospodarska zveza, Svet slovenskih organizacij in Generalni konzulat Republike Slovenije v Trstu. Pokrovitelj razstave je Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Ostali soprireditelji so še: Zveza slovenskih kulturnih društev, Slovenska prosveta, Zveza slovenske katoliške prosvete, Glasbena matica, Kulturni dom Gorica, Kulturno društvo Ivan Trinko iz Čedadu.

V vseh teh mesecih je veliko številno strokovnjakov in kulturnikov pisalo o Trubarju. O njem se je na veliko govorilo. In prav je tako. Pred tržaško postavitvijo (odprtje bo jutri ob 18. uri v Narodnem domu se mi zdi zanimivo napisati nekaj vrstic o Trubarju in Trstu. Za začetnika slovenske književnosti, za reformatorja in pisca Primoža Trubarja je bilo bivanje v Trstu primarnega pomena. Prav v Trstu je Trubar pridobil del potrebnega znanja in izobrazbe. Zato se lahko začne za nas pripoved v Trstu s Trubarjevim bivanjem pri škofu Petru Bonomu.

Peter (Pietro) Bonomo (1458-1546) je pripadal znani tržaški plemiški družini. V svojem dolgem življenju je bil državnik, diplomat, humanist, škof. Rodil se je istega leta kot cesar Maksimilijan I., pri katerem je služboval kot pomemben svetovalec. Erazem Rotterdamski je bil deset, Martin Luther pa štiriindvajset let mlajši od tržaškega škofa. A Bonomo je pripadal drugi generaciji in je živel v drugem okolju. Njegovi humanistični spisi, ki se ukvarjajo s politično, slavnostno in ljubezensko tematiko z literarnega vidika, še vedno nosijo pečat italijanskega Quattrocenta. Njegova pobožnost je bolj mlačna in zadržana. Bonomo je postal škof leta 1502, komaj dvanajset let potem ko je postal duhovnik. Bonomo je namreč večji del življenja služboval kot politik in diplomat. Najprej je bil tajnik na dvoru cesarja Friderika III. Poročen je bil z avstrijsko plemkinjo Margareto von Rosenberg, ki pa je leta 1488 umrla. Ko je leta 1519 umrl cesar Maksimilijan I. je bil Bonomo prvi dvorni svetovalec. Pod nadvojvodo Ferdinandom je bil veliki kancler ter leta 1523 upravnik dunajske škofije. Oktobra 1523 je pustil službo na Dunaju in se vrnil v rodno mesto.

Primož Trubar je v Trstu v raznih obdobjih preživel več let. Prvič je prišel v Trst, ko mu je bilo šestnajst let, torej leta 1524. Do tedaj je Primož študiral na Reki in v Salzburgu (Solnogradu po starem slovenskem zapisu). Trubar se je naučil latinščine, takrat še vedno pomembnega jezika, italijanščine na Reki ter nemščine. V Trstu so Trubarju sprva namenili mesto pevcu v zboru stolnice sv. Justa. Poleg tega pa je v šoli, ki je bila prizidana škofovi palači, nadaljeval s študijem latinščine. Tam je tudi prebival. V tistem času je bil to povsem običajen način šolanja in izobraževanja duhovnikov. Škof Bonomo je vzel Trubarja pod svojo zaščito. Leta 1527 mu je dodelil župnijo v Loki pri Radečah (južno od Celja). Trubar se ni bil posvečen v duhovnika. Omenjena dodelitev je omogočila Trubarju, da se je leta 1528 vpisal na dunajsko univerzo. Tam je študiral do spomladi leta 1529, ko so Turki napadli mesto Dunaj. Trubar se je vrnil v Trst. Leta 1530 ga je škof Bonomo posvetil v duhovnika.

Trubar se je nato vrnil v Trst šele leta 1540. Čas njegovega tretjega bivanja v Trstu bi lahko označili kot eno najpomembnejših, a obenem najmanj raziskanih obdobji v življenju Primoža Trubarja. Težko bi določili, koliko časa se je takrat zadržal v Trstu in na Primorskem. Z gotovost-

Primož Trubar

jo lahko trdimo, da je Trsta zapustil leta 1542, ko se je vrnil v Ljubljano, kjer je postal kanonik v stolni cerkvi.

Trubar je zapustil zapise o škofu Bonomu. Tržaškega humanista je Trubar vedno spoštoval kot učitelja, ki ga je v mladosti vzgajal in mu pomagal pri učenju. Marca 1557 je Trubar takole zapisal v latinskem jeziku: »Tergesti ab episcopo Petro Bonomo, poeta et viro piissimo, sum a teneris annis educatus.« A v gosteh pri tržaškem škofu je bil Trubar deležen še drugega pouka. To je javno razglasil julija leta 1557, ko je izšel prvi del slovenske različice Nove zaveze, natisnjen v Tübingenu. Nemški predgovor tega pomembnega besedila vsebuje obširen biografski prikaz, v katerem lahko preberemo, kako je prelat Bonomo njemu in drugim poleg Vergilovega pisanja razložil tudi Paraphrases in Novum Testamentum Erazma Rotterdamskega ter Institutio christiane religionis Jeana Calvina. Razlaga je potekala v italijanskem, nemškem in slovenskem jeziku (in Walscher, Teuscher und Windischer sprach). Pri tem zapisu izstopa predvsem omemba treh jezikov, ki so jo mnogi navezovali na Trubarjevo pridiganje v slovenščini v različnih tržaških cer-

kvah in celo stolnici sv. Justa, o čemer ni zanesljivih podatkov.

V času tretjega Trubarjevega bivanja v Trstu lahko rečemo, da je postal Bonomov zaupnik, skoraj osebni tajnik ali kakor ga je označil italijanski protestant Giulio Terenziano »familiar de veschovo«. Škof mu je zaupal slovenske pridige, verjetno v cerkvi Madonna del Mare, kjer je obstajala bratovščina slovenskih ljudi.

O Trubarjevih tržaških letih je profesorica in raziskovalka Marija Pirjevec zapisala: »Bilo je obdobje fizične in intelektualne rasti, spoznavanje sveta, učenja tujih jezikov in odkrivanja novih kulturnih in verskih razsežnosti, predvsem reformatorske misli in novodobne jezikovne zavesti o vlogi, ki jo imajo narodni jeziki pri širjenju svetopisemskih in drugih verskih resnic. Trubar je vse to pod Bonomovim vplivom vsrkal vase prav v Trstu. Ko se je pozneje odločil, da preide v neposredno akcijo ne samo s pridiganjem, temveč tudi s tiskanjem knjig, so tržaške izkušnje obrodile bogat sad.«

Milan Pahor

ŠKEDENJ - Gostje doma upokojencev iz Izole

Val morja in marinaio bend navdušila številno občinstvo

Pevska instrumentalna skupina iz Izole je izvajala slovenske ljudske pesmi

KROMA

»Pesem gube s tvojega čela podi, pesem smehljaj tvojemu licu povrne, pesem razjasni ti trpko srce in sonce posije ti zopet.« Tako se začne pesem, ki jo je pevkica Laura Lukač zložila za naš Ženski pevski zbor Ivan Grbec.

Da so te besede resnične, smo se prepričali vsi, ki smo bili prisotni v nedeljo popoldne, 28. septembra, v društvu Ivan Grbec na koncertu pevske instrumentalne skupine »Val morja in marinaio bend«. Gostje doma upokojencev v Izoli so k nam prinesli val vesolja in optimizma. S svojim preprostim, a občutenim izvajanjem slovenskih ljudskih pesmi so začudili, ganili in navdušili vse prisotne, da je ploskanje večkrat preplavilo njihovo petje.

Saj ni nujno, da je petje na visoki ravni, zato da uživaš ob njem; tudi preprosto izvajanje, ki pa prihaja iz srca in je podano z zanosom, ti globoko seže v dušo in prispeva, da se po koncertu vrneš domov olajšan in pomlajen, v prepričanju, da tudi stara leta imajo svoj čar, če jih živiš z veseljem, če jih nosiš na zvenečih krilih optimizma.

Nastopajoči so nas obdarili s tem spoznanjem in publika jim je bila za to hvaležna. Zasluga za njihovo uspešno dejavnost gre pristrčni, delavni, požrtvovalni animatoriki, terapevtki Marjetki Popovski, ki skrbí ne samo za dobro telesno počutje svojih varovank in varovancev, ampak jih tudi spodbuja k aktivnosti in jim pomaga živeti v veselju. Posebno priznanje zasluži tudi direktor Doma, gospod Ljubo Klanjšček, ki je razumel važnost in potrebo tega, da njegovi varovanci nastopajo tudi izven domačega okolja in jim je tako omogočil prihod k nam.

Poslovlili smo se z željo, da bi v bodoče ponovili tako izkušnjo.

KD Ivan Grbec

SEŽANA - V Kosovelom domu

Stu ledi nej pride nuter

V Kosovelovemu domu v Sežani bo danes ob 17. uri dobrodelno mednarodno folklorno srečanje, posvečeno Stojanu Petarosu, ki so ga organizatorji naslovili Stu ledi nej pride nuter. Ime srečanja so vzeli po naslovni pesmi, ki je dobila ime tržaška folklorna skupina, ki prav letos praznuje 35-letnico svojega delovanja.

Mednarodno folklorno srečanje je nastalo pod pokroviteljstvom Pokrajine Trst ter Petarosovih domačih ter ožjih prijateljev ob 3. obletnici prerane smrti Stojana Petarosa, rojenega 1947. leta v Borštu pri Trstu, ki se je folklori in ljudskemu izročilu predal z dušo in telesom. Namen prireditve je počastiti spomin na preminulega Petarosa, ki je bil znan po Sloveniji in Italiji in ki je z vsemi gojil plodne prijateljske stike. Stojan Petaros se je rodil 12. novembra leta 1947 v Borštu. V svoji mladosti se je posvečal raziskovanju in zapisovanju plesov iz tržaške okolice. Pred 35. leti je bil med ustanovnimi člani Tržaške folklorne skupine Stu ledi, v kateri je bil dolga leta do konca svoje življenjske poti umetniški vodja in pobudnik ustanovitve otroške folklorne skupine.

Na prireditvi bodo poleg tržaške folklorne skupine Stu ledi sodelovale skupine, s katerimi je Petaros gojil plodne prijateljske stike, in sicer folklorne skupine Študent iz Maribora, Santa Gorizia iz italijanske Gorice in istrska glasbena skupina Vruja.

Izkupiček večera, vstopnina znaša 8 eurov, bo v dobrodelne namene, ki jih je Stojan Petaros vedno podpiral.

Olga Knez

Izleti

KLAPA'36 dolinske občine vabi na izlet v Nadiške doline v nedeljo, 19. oktobra. Vabilo na kosilo, ogled Čedadu in obisk praznika kostanjev. Za informacije 040-228896 (Nerina) ali 040-228254 (Just).

POZORI! Enodnevni izlet po partizanskih poteh v nedeljo, 19. oktobra, v organizaciji SKD Slavec Ricmanje - Log ODPADE, zaradi nizkega števila udeležencev.

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE obvešča izletnike, da je odhod za izlet na Ptuj danes, 12. oktobra, ob 6.30 iz avtobusne postaje v Miljah, od Korošcev ob 6.40, pri ex-Fiat Grandi ob 6.50 ter od Fernetičev okoli 7. ure. Prihod na iste postanke v večernih urah.

PLANINSKO DRUŠTVO NOVA GORICA vabi na tradicionalni pohod po Banjšicah, danes, 12. oktobra. Krožna pot primerna za vsakogar, po pohodu družabno srečanje. Zbor udeležencev med 8.30 in 9. uro pred domom KS na Banjšicah. Vpisnina: 5,00 evrov (topel obrok in napitek). Pohod vodi Jože Sedevec, ki ga lahko pokličete za dodatne informacije na tel.: 041/345-411.

SESTRE IZ SV. KRIŽA PRI TRSTU vabijo v soboto, 18. oktobra, na romarski izlet v Kočevje in širšo okolico z zanimivo zgodovinsko preteklostjo in lepoto narave. Avtobus bo odpeljal z Bazovice b 6.10. s trga Oberdan ob 6.30, s Soslana ob 6.45, s sv. Križa ob 6.50, s Proseka ob 6.55, z Opčin ob 7. uri. Stroški romarskega izleta znašajo 42,00 evrov. Za vpis in podrobnejše informacije pokličite čimprej 040-220693 ali 347-9322123.

ASD-SK BRDINA organizira 18. in 19. oktobra izlet in smučanje na ledeniku Molltaler. Vpisovanje je odprto vsem. Za informacije in prijavo pokličite na tel. št. 348-8012454. Zaradi organizacijskih razlogov, naj se zainteresirani javijo čimprej. Vljudo no vabljeni!

KMEČKA ZVEZA vabi svoje člane, da se udeležijo izleta, ki ga prireja v nedeljo, 19. oktobra, na tradicionalni praznik kostanja BURNJAK. Praznik nudi poleg pokušine in možnosti nakupa domačih pridelkov, med katerimi izstopa kostanj, bogat kulturni spored. Odhod avtobusa ob 7.30 iz Bolidunca. Cena izleta, ki vključuje potovanje z avtobusom in kosilo, je 35,00 evrov. Zainteresirane naprošamo, da se iz organizacijskih razlogov čim prej vpišejo v uradih Kmečke zveze v Trstu in Gorici, tudi telefonsko, od ponedeljka do petka do 13. ure (Trst - 040 362941, Gorica 0481-82570).

SKD TABOR vabi v nedeljo, 19. oktobra, na »Jesenski dan« s pohodom, kosilom, igrami ter družabnostjo, ob kostanjih in novim vinom. Po kosilu ex tempore za otroke. Zbirališče ob 10. uri v Prosvetnem domu. V primeru dežja bo pohod v nedeljo, 26. oktobra.

TRŽAŠKA KMETIJSKA ZADRUGA tudi letos organizira tradicionalni izlet oljkarjev, ki se bo odvijal v dneh 22., 23. in 24. oktobra. Z avtobusom se boste odpeljali v Ligurijo, kjer si boste lahko ogledali razne oljčnike, vinograde in torklo ter razne lepote Ligurije. En dan bo posvečen samo turizmu, premikali pa se boste z ladjo in z vlakom in si ogledali Cinque Terre. Približna cena izleta za vse tri dni znaša 270,00 evrov. Če ste zainteresirani pokličite v jutranjih urah na tel.št.: 040-8990103 (Laura), oz. 040-8990108 (Roberta) in boste dobili vse dodatne informacije in tudi podroben program izleta. Obveščamo, da so prosta samo še 4 mesta, kajti smo se odločili za velik avtobus. Obenem prosimo vse vpisane, in tudi tiste, ki so bili vpisani v čakalni listi, da se najkasneje do četrtega, 16. oktobra javijo v naših uradih za plačilo salda.

ITALIJANSKA USTANOVA ZA SPOZNAVANJE SLOVENSKEGA JEZIKA IN KULTURE vabi na v nedeljo, 26. oktobra, na brezplačni kulturno-jezikovni izlet na Sočo in v dolino Trente. Obiskali bomo tudi muzej 1. svetovne vojne v Kobaridu. Izlet je namenjen vsem, ki znajo in se učijo slovenski jezik tudi preko drugih šol. Info.: na sedežu ustanove, ul. Valdirivo 30, tel. št. 040-761470, 040-366557 od 17. do 19. ure ali 338-2118453.

Obvestila

KRUT obvešča, da je še nekaj prostih mest za skupinsko vadbo v termalnem bazenu v Gradežu in v Strunjanu. Prijave in dodatne informacije na sedežu, ul. Cicerone 8, tel. 040-360072.

KRUT prireja tečaj orientalskega plesa - neverbalne, učinkovite tehnike sproščanja napetosti, osvajanja harmonije in samozavesti. Prijave in dodatne informacije na sedežu, ul. Cicerone 8, tel. 040-360072.

ZDRAVLJENJE ZA ZDRAVLJENJE ALKOHOLOTNE OVISNOSTI **ASTRA** sporoča, da je posvetovalnica v nabrežinskem zdravstvenem okraju (1.nadstropje, zadnja soba desno) na voljo ob četrtkih, od 11. do 12. ure.

SK DEVIN prireja »Smučanje na plastični stezi v Nabrežini vsako soboto in nedeljo od 9. do 11. ure. 2. izmena od danes, 12. oktobra do 2. novembra.Možnost najema opreme. Informacije na 338-8621592, 040-209873 ali na info@skdevin.it

SKD VIGRED vabi na 13. kraški Oktoberfest pod šotorom, ki bo v Praprotu. Danes, 12. oktobra, od 9. do 10. ure zbirališče za 13. pohod »Na Krasu je krasno«. Ob 13. uri odprtje kioskov, ob 16. uri 13. Kraški Muzikfest - srečanje ljudskih godcev in pevcev, nato ples z ansamblom Slovenski zvoki. Danes taborniški kotiček za otroke in mladino v organizaciji tabornikov Rodu Modrega Vala Trst - Gorica.

TEČAJ RESTAVRIRANJA starega pohištva organizira društvo Noe' danes, 12. oktobra, v Škerkovi hiši v Šempolaju. Za informacije tel. 349-8419497.

AŠK KRAS - NAMIZNOTENIŠKI ODSEK obvešča, da že poteka vadba namiznega tenisa za začetnike v športno kulturnem centru v Zgoniku. Interesenti se lahko prijavijo od ponedeljka do petka ob 16.30.

JUS TREBČE vabi člane, da se danes, 12. oktobra, udeležijo rabute za postavitve kamnov z ledinskimi imeni. Zbirno mesto je v Zātuke ob 8.30.

KRUT obvešča, da je odhod avtobusa za skupinsko bivanje-zdravljenje v Strunjanu danes, 12. oktobra, ob 15. uri iz Trsta (Trg Oberdan - Deželna palača).

MEPZ SKALA SLOVAN obvešča pevke in pevce, da se bodo pevske vaje odvijale ob ponedeljkih in četrtkih, ob 20.45, v domu Skala v Gropadi. Vabljeni novi glasovi!

NARAVOSLOVNI DIDAKTIČNI CENTER v Bazovici bo danes, 12. oktobra, odprt od 12.30 do 19. ure. Na ogled bo tudi razstava »Ko so se v Bazovici rojevale ladje«, del razstave »Cosulich - dinastia adriatica«. Vstop prost.

OBVESTILO OLJKARJEM: Kmečka zveza obvešča, da Deželna služba za varstvo rastlin svetuje s svojim opozorilom z dne 26. septembra, da so še možni napadi oljčne muhe. Oljkarji, ki še niso opravili škroplilnega posega proti oljčni muhi za preprečitev napada ličink te žuželke, še zlasti na območjih kjer je bil presežen prag nevarnosti, naj to opravijo čimprej na oljčnikih belice. Omenjena služba svetuje škropljenje s sredstvi na osnovi dimetoata (Rogor). Pri tem opozarja, da je karenčna doba tega pripravka 28 dni in je zato ta poseg, upoštevajoč čas obiranja oljčnih plodov, verjetno zadnji. V primeru oljčnikov, kjer je bil že izveden poseg, naj se oljkarji posvetujejo s strokovnjaki o morebitni potrebi po novem posegu. Kon-

trolna številka na mobitelih: za varstvo ECOTRAP 338-9176435, za varstvo MAGNE-OLI 347-9422892.

OTROŠKA PEVSKA SKUPINA VIGRED vabi v svoje vrste otroke, ki obiskujejo vrtec in osnovno šolo. Pevske vaje vsak ponedeljek od 16. do 17. ure v društvenih prostorih v Šempolaju. Mentorica Jelka Bogatec. Info na tel. št.: 380-3584580.

OTROŠKA PLESNA SKUPINA VIGRED vabi v svoje vrste osnovnošolce. Tedenska srečanja, vsak četrtek, od 16. do 17. ure, v društvenih prostorih v Šempolaju. Mentorica Jelka Bogatec. Info na tel. št.: 380-3584580.

SKAVTI V ŠKEDNJU: Izvidniki in vodnice (od 11. do 16. lets) bodo imeli sestanke ob nedeljah od 10.30 do 12.30. Začetek danes, 12. oktobra, ob 10.30 pred škedenjsko cerkvijo.

TEHNIČNI URAD OBČINE DOLINA obvešča, da bo v ponedeljek, 13. oktobra urad za urbanistiko, zasebno gradnjo in trgovino zaprt, zaradi izobraževalnega tečaja za osebeje.

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNE DRUŠTVE obvešča, da so se spremenili urniki odhoda ekskurzije Po poteh pesnikov in pisateljev, ki bo danes, 12. oktobra. Odhod iz Opčin ob 7. uri (Prosvetni dom), ob 8. uri iz Gorice (parkirišče pri Rdeči hiši na ital. strani). Za pojasnila in informacije pokličite na goriški (0481-531495) oz. tržaški urad ZSKD (040-635626).

ŠAHOVSKI KROŽEK PRI SKD I. GRUDEN v Nabrežini bo potekal pod mentorstvom Borisa Fabjana ob sredah ob 18. uri za otroke in ob četrtkih ob 20.30 za odrasle.

ŠZ BOR obvešča, da bo rekreacija za odrasle potekala v prostorih Stadiona 1.maj s sledečimi urniki : ponedeljek in petek od 9. do 11. ure ter torek in četrtek od 16.30 do 17.30. Vadba se prične 2. oktobra. Informacije na licu mesta.

DRUŠTVO SLOVENSKE IZOBRAŽENCEV v sodelovanju z Goriško Mohorjevo družbo vabi v ponedeljek, 13. oktobra, na predstavitev publikacij Verene Korsič Zorn »Tone Kralj« in Erike Jazbar ter Zdenka Vogriča »Gorica«. Ob avtorjih bosta o knjigi spregovorila Ivo Jevnikar in Marko Tavčar. Večer bo v Peterlinovi dvorani, Donizettijeva 3, začetek ob 20.30.

KRD DOM BRIŠČIKI obvešča, da se bo v ponedeljek, 13. oktobra, začela redna vadba pilatesa s sledečim urnikom: ponedeljek, od 18. do 19. in od 19. do 20. ure; četrtek, od 19. do 20. in od 20. do 21. ure. Za vpis in pojasnila pokličite na tel. št.: 040-327327 (Anica) ali 040-327062 (Norma) v večernih urah.

REDNA SKUPŠČINA ZADRUGE NOVO DELO vabi v ponedeljek, 13. oktobra, ob 18. uri na občni zbor, ki bo v Domu Brdina na Opčinah, Proseška ulica 109.

SKD F. PREŠEREN - ŠIVANJE NOŠ: Ponovno srečanje bo v ponedeljek, 13. oktobra, ob 20.30 v društveni dvorani v gledališču F. Prešeren v Boljuncu.

TEČAJ JOGE: v ponedeljek, 13. oktobra, ob 18. uri bo začel tečaj joge v centru Ivan Grbec v Škedenju, Škedenjska ul. 124. Prvo srečanje je brezplačno. Info na tel. št. 040-307665 ali 328-1839881.

SKD VIGRED obvešča da bo v društvenih prostorih v Šempolaju v torek, 14. oktobra, ob 17. uri prvo srečanje za tečaj vezenja (začetni in nadaljevalni) z gospo Marico Peric.

TPPZ P. TOMAŽIČ obvešča, da bo v torek, 14. oktobra, ob 20.45 na sedežu na Padričah redna pevska vaja.

DRUŠTVO ZA UMETNOST KONS obvešča članice in člane ter vse zainteresirane, da bo naslednje srečanje v sredo, 15. oktobra, ob 20. uri v prostorih Športno-kulturnega centra v Lonjerju. **KRUT - NATURA** prireja začetno delavnico Bioenergije s prvim srečanjem v sredo, 15. oktobra, ob 19. uri. Istega dne ob 17.30 bo stekla tudi nadaljevalna delavnica. Vpisovanje in dodatne informacije na sedežu Krut-a, ul. Cicerone 8, tel. 040-360072.

UPRAVA OBČINE ZGONIK obvešča, da bo v sredo, 15. oktobra, demografski urad v popoldanskih urah zaprt, zaradi izpopolnjevalnega tečaja osebja.

ŠD MLADINA Dragi otroci, tudi letos vas Mladina pričakuje na plastični stezi v Nabrežini, zato da se čimboljše pripravimo na zimsko zabavo na snegu. Z začetnimi in nadaljevalnimi smučarskimi tečaji bomo začeli v mesecu oktobru. Za informacije pokličite na tel. 040-220718 ali 338-6376575.

JUS TREBČE obvešča vaščane, da sprejema prošnje za nabiranje suhljadi na jusarskih površinah KO Trebče v sezoni

2008/09 v Ljudskem domu danes, 12. oktobra od 11. do 12. ure, v ponedeljek, 13. oktobra od 18. do 19. ure in v četrtek, 16. oktobra od 18. do 19. ure.

KRUT sporoča, da tečaj joge pričenja v četrtek, 16. oktobra, ob 19.30. Vpisovanje in dodatne informacije na sedežu krožka, ul. Cicerone 8, Trst, tel. št.: 040-360072.

SKUPINA 85 TRST prireja razne prireditve ob 500-letnici rojstva Primoža Trubarja. V četrtek, 16. oktobra, ob 16. uri okrogla miza v dvorani »Tessitori« na trgu Oberdan, ob 20.30 koncert srednjeveške glasbe v baziliki sv. Silvestra. V soboto, 18. oktobra, ob 10.30 izpred katedrale sv. Justa sprehod po srednjeveškem Trstu, ob 13. uri v ribji restavraciji v centru mesta uradna predstavitev publikacije »Forum Tomizza« in družabnost s kosilom. Info in rezervacije na tel. št. 348-5289452 ali amm.Oberdan@libero.it.

DELAVNICA SWAROVSKY namenjena odraslim, bo potekala v soboto, 18. oktobra, od 16. do 18. ure, na ul. Cicerone 8. Izdelali bomo dragulje z bisercki Swarovsky. Informacije in prijave na info@melanieklein.org, tel. 328 4559414.

KD ROVTE KOLONKOVEC (Ul. Montesernio, 27) vabi na večer z Biserko Cesar in »Njeni Afriški biser«, v sliki in besedi. V soboto, 18. oktobra, ob 20. uri. **MATURANTI** učiteljišča A.M. Slomšek iz leta 1978 se zberemo na družabni večerji, ki bo v soboto, 18. oktobra, ob 20. uri v pivnici Golden in Sežani. Svojo prisotnost potrdi s sporočilom ali pokliči na tel. 338-8086691 (Igor-Nacjo).

REIKI - v teku je vpisovanje na tečaj prve stopnje, ki se bo odvijal 18. in 19. oktobra pri Krut - Natura. Prijave in vse dodatne informacije na sedežu Krut-a, ul. Cicerone 8, tel. 040-360072.

DRUŠTVO SLOVENC V MILANU bo slovesno praznovalo 40. obletnico prve slovenske maše v Milanu, v nedeljo 19. oktobra, ob 15.30, v baziliki Sv. Ambroža v Milanu.

SKD LIPA vabi v nedeljo, 19. oktobra, na naravoslovni sprehod z ogledom geoloških zanimivosti Spoznajmo kamnine okoli Bazovice, ki ga bo vodil Paolo Sossi. Zbirališče pri kalu ob 13.30, sprehod bo potekal od 14. do 16. ure in je primeren za vse.

TEČAJ AEROBIKE z vajami za oblikovanje telesa v organizaciji AŠD Cheerdance Millenium je namenjen vsem in poteka ob ponedeljkih in/ali sredah v telovadnici OŠ F.Bevk na Opčinah od 20.15 do 21.30. Vpisovanja so še v teku na tel.št. 346-1852697 Petra ali 349-7597763 Nastja.

TEČAJ STANDARDNIH IN LATINSKO-AMERIŠKIH PLESOV v organizaciji AŠD Cheerdance Millenium poteka vsako sredo od 18.30 do 20.00 v telovadnici OŠ F.Bevk na Opcinah. Vpisovanja so se v teku. Tečaj je namenjen vsem in ni potrebno vpisovanje v paru! Info na 346-1852697 Petra ali 349-7597763 Nastja.

PILATES PRI SKD IGO GRUDEN Ob torkih in petkih pilates 1 ob 18.30; pilates 2 ob 19.30. V sredo, 22. oktobra, začetek novega niza uvajanja začetnikov ob 18.30. Za zdravo hrbtenico v sredah ob 17.30, v petkih ob 18.30. Za pojasnila, tel 040-200620 ali 349-6483822 (Mileva).

TORKLA v Kmetijski Zadrugi, bo začela obratovati zadnje dni oktobra. Zaradi organizacijskih razlogov, naprošamo naše cenjene člane in oljkarje, ki želijo stiskati oljke pri nas, da se čimprej zglasijo v naših uradih, v trgovini oz. na tel.št. 040/8990120 od ponedeljka do sobote od 8.00 do 12.30.

35-LETNIKI!!!! Za praznično večerjo z zabavo, ki bo 8. novembra ob 20. uri v restavraciji Križman v Repnu, bomo oddšteli 35,00 evrov na osebo - all inclusive! Vsi, ki ste se že prijaviili, ste vabljeni, da svojo prisotnost potrdite z akontacijo 20,00 evrov. Navodila dobite preko e-maila: »mailto:vecerja1973@yahoo.it« vecerja1973@yahoo.it ali tel. št. 329-8012528 in 338-9436142. Ostali ste pa še vedno toplo vabljeni, da se prijavite!

TRŽAŠKO ESPERANTSKO ZDRUŽENJE razpisuje 3.Mednarodni natečaj na temo »Božič v podobi in pesmi« namenjen otrokom vsega sveta od 6. do 14. leta. Vsak lahko pošlje več izdelkov na omenjeno temo in sicer: risbo, ki naj ne presega velikosti lista A4 in/ali pesem. Vsa dela morajo dospeti do 10. novembra, na sledeči naslov: »Esperanto Trieste C.P. 601, Trieste-TI-34132, Trieste-IT«. V pošiljki naj bo listek z imenom in priimkom avtorja/ice,

naslov, starost, ime šole in razreda. Vsa dobljena dela bodo razstavljena v božičnem času 2008. Zmagovalce bodo proglasili na javni svečanosti. Za nadaljnja navodila: noredv@tele2.it ali testudo.ts@gmail.com

Prireditve

OBČINA DEVIN NABREŽINA sporoča, da je v v razstavni dvorani Turističnega Informativnega Centra v Sesljanu (IAT) na ogled razstava Izložba umetnikov, na kateri razstavljajo še danes, 12. oktobra: Tomaž Caharija (kamniti izdelki), Piero Marcucci (skulpture in slike), Miloš Ciuk (kamniti izdelki), Mileva Martelanc (glineni izdelki), Vittorio Porro (kamnite skulpture), Luisia Comelli (slike), Anita Nemarini (slike), Viktor Godnic (slike), Luca Monet (kamen) in Anica Pahor (skulpture in slike).

DOBRODELNI KONCERT »STU LEDI NEJ PRIDE NUTER« - folklorno srečanje posvečeno Stojanu Petarosu, pod pokroviteljstvom Pokrajine Trst, bo danes, 12. oktobra, ob 17. uri, v Kosovelovem domu v Sežani. Sodelujejo: TFS Stu Ledi, AFS Študent (Maribor), GF Santa Gorizia (Gorica) ter Istrska glasbena skupina Vruja. Izkupiček bo dodeljen v dobrodelne namene.

RADIJSKI ODER obvešča, da bo naslednja predstava 11. Gledališkega vrtiljaka na sporedu danes, 12. oktobra, v dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu (Ul. Brandesia 27), prva predstava ob 16. uri (red SONČEK) in druga ob 17.30 (red ZVEZDA). Skupina KPD Šmihel bo nastopila z igrico MEZINČEK.

OKTET ODMEVI prireja celovečerni koncert »Pred potovanjem na Švedsko« v ponedeljek, 13. oktobra v dvorani KD Rdeča zvezda v Saležu. Oba koncerta se bosta pričela ob 20.00 uri.

SKGZ, Svet slovenskih organizacij, Narodna in študijska knjižnica v Trstu, Generalni konzulat Republike Slovenije v Trstu, Parnas - zavod za kulturo in turizem Velike Lašče, Javni zavod Trubarjevi kraji vljudno vabijo na otvoritev razstave PRIMOŽ TRUBAR (1508 - 1586) veliki neznani Evropejec v ponedeljek, 13. oktobra, ob 18. uri v Narodnem domu v Trstu, ul. Filzi 14.

SKD IGO GRUDEN prireja do 2. novembra razstavo Anice Pahor »Občutljivi stiki«. Možnost ogleda med tednom popoldne v času društvenih dejavnosti in v nedeljo od 10. do 12.ure. Za informacije 349-8430222 (A.Pahor).

</

 Zapustila nas je naša draga
Ivanka Racman vd. Žagar
 Žalostno vest sporočajo
svojci
 Pogreb bo v četrtek, 16. oktobra ob 13. uri iz mrtvašnice v ulici Costalunga v bazovsko cerkev.
 Bazovica, 12. oktobra 2008
Pogrebno podjetje Alabarda Opčine
Ob izgubi drage Ivanke sočustvujejo z Aleksandrom in družino
 sestra Marija ter Emil, Florjana, Erik, Marko in Matej
Ob smrti drage mame Ivanke izrekajo kolegu Aleksandru Žagarju in družini iskreno sožalje
 županja, uprava in uslužbenci Občine Dolina
 Mirno je zaspal naš dragi
Tarcisio Limoncin
 Žalostno vest sporočajo
žena Lučka, sin Marco z Ilario in Erikom, hči Erika z Gianluco in sestra Dorina z Robertom, Dariem in Danielom
 Pogreb bo v sredo, 15. oktobra, ob 13.00 uri iz ulice Costalunga v cerkev sv. Jerneja na Opčinah.
 Opčine, 12. oktobra 2008
Kraško pogrebno podjetje Lipa
Dragi nono, na moji življenjski poti bodi mi ob strani
 Erik
Z drago Eriko in svojci sočustvujeta in izrekata iskreno sožalje
 Tamara in Maja
ZAHVALA
Albin Vavlik (Luči)
 Iskreno ganjeni se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega dragega Lučija.
 Prisrčna hvala g. župniku Francu Pohajaču za svečani bogoslužni obred in tolažljive besede, pevskeму zboru Sv. Jerneja in vsem prijaznim osebam, ki so sodelovale pri pogrebu.
 Posebna zahvala ravnateljstvu, upravnemu in nadzornemu odboru ter vsem kolegom Zadrुžne kraške banke za njihovo množično prisotnost in občuteno sožalje.
Svojci
 Trst, Opčine, 12. oktobra 2008
Pogrebno podjetje Zimolo
ZAHVALA
Družina
Iva Gherlanija
 se prisrčno zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.
 Barkovlje, 12. oktobra 2008

11. GLEDALIŠKI VRTILJAK

KPD Šmihel

MEZINČEK

Dvorana Marijinega doma,
pri Sv. Ivanu, Ul. Brandesia 27

danesh ob 16. uri (RED SONČEK) in ob 17.30 (RED ZVEZDA).

Sodeluje ŠC Melanie Klein

Animacijo je podprla Zadrufna kraška banka.

Folklorno srečanje posvečeno Stojanu Petarusu

STU LEDI NEJ PRIDE NUTER

Danes, 12. oktober 2008
Kosovelov dom - Sežana
ob 17. uri

Sodelujejo:
TFS STU LEDI
AFS ŠTUDENT - Maribor
GF SANTA GORIZIA - Gorica
Istrska glasbena skupina VRUJA

Vstopnice so na razpolago eno uro pred začetkom pri blagajni Kosoveloga doma
Izkupiček večera bo dodeljen Centru Via di Natale onlus iz Aviana

Vabljeni!

GALERIJA RETTORI TRIBBIO 2

(Trg-Piazza Vecchia 6)

do 24. oktobra razstavlja

LIVIO MOŽINA

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 12. oktobra 2008
MAKSIMILIJAN

Sonce vzide ob 7.18 in zatone ob 18.24
- Dolžina dneva 11.06 - Luna vzide ob 17.05 in zatone ob 4.18.

Jutri, PONEDELJEK, 13. oktobra 2008
EDVARD

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 24,6 stopinje C, zračni tlak 1032,1 mb raste, veter 4 km na uro severo-zahodnik, vlaga 52-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 18,4 stopinje C.

OKLICI: Claudio Jenko in Rossana Braidada, Ilir Mazreku in Veronica Moimas, Sergio Sergi in Flavio Calabrò, Matteo Guerra in Barbara Servedio, Rino Šavko in Gina Zupan, Dario Gotti in Lara Lasorella.

Nedelja, 12. oktobra 2008
Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Ul. Oriani 2, Barkovlje - Miramarski drevored 117, Trg Cavana 1, Boljunec.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Ul. Oriani 2 (040 764441), Barkovlje - Miramarski drevored 117 (040 410928). Boljunec (040 228124) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in njim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Cavana 1 (040 300940).

Od ponedeljka, 13., do sobote, 18. oktobra 2008
Urniki lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Istrska ulica 33 (040 638454), Ul. Belpoggio 4 (040 306283), Žavljje - Ul. Flavija 39/C (040 232253).

Fernetiči (040 212733) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in njim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Istrska ulica 33, Ul. Belpoggio 4, Trg Giotti 1, Žavljje - Ul. Flavija 39/C.

Bambičeva galerija
vabi

v soboto, 18.10.2008 ob 20.30 na odprtje fotografske razstave

Peter Cvelbar:
BRAZDE, STRUGE IN SLEDI V KAMNU...

o avtorju bo spregovoril Edi Žerjal, v glasbeni medigri bo nastopil folk duo Cantigas.

Proseška ul. 131. Općine

Društvo slovenskih izobražencev v sodelovanju z **Goriško Mohorjevo družbo**

vabi JUTRI na predstavitev publikacij

Verene Korsič Zorn
»Tone Kralj«

Erike Jazbar in Zdenka Vogriča
»Gorica«.

Ob avtorjih sodelujeta Ivo Jevnikar in Marko Tavčar.

Začetek ob 20.30
Peterlinova dvorana, ul. Donizetti 3

Fernetiči (040 212733) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in njim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Giotti 1 (040 635264).
www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure.
Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaskih bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

AMBASCIATORI - 11.00, 14.30, 15.45, 17.15, 18.50, 20.30, 22.15 »Disaster Movie«.

ARISTON - 16.30, 18.45, 21.00 »Parigi«.

CINECITY - 12.30, 15.00, 17.30, 20.00, 22.20 »The Mist«; 11.00, 12.50, 14.50, 16.35, 18.25, 20.15, 22.00 »Disaster Movie«; 18.00, 20.10, 22.15 »The Women«; 10.50, 13.10, 15.20, 17.40, 20.00, 22.10 »Mamma mia!«; 10.45, 12.55, 15.10, 17.30, 20.00, 22.10 »Zohan«; 10.45, 13.00, 15.15, 17.30, 20.00, 22.10 »La mummia - La tomba dell'imperatore Dragone«; 11.00, 12.50, 14.40, 16.20 »L'arca di Noe«; 10.45, 12.40, 14.45, 16.40 »Kung Fu Panda«; 21.00 »Miracolo a Sant'Anna«; 18.40 »Sfida senza regole«; 10.45 »Piccolo grande eroe«.

EXCELSIOR - 16.15, 18.20, 21.10 »The Women«.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 18.30, 21.00 »La classe - entre les murs«.

FELLINI - 15.00, 16.40, 22.00 »La mummia - La tomba dell'imperatore Dragone«; 18.15, 20.00, »Il papa' di Giovanna«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotti 8) 11.00, 14.30, 15.30 »L'arca di Noe«; 17.00, 19.30, 22.00 »Miracolo a Sant'Anna«.

LELLA COSTA IN PAOLO FRESU
V PREDSTAVI

"(TRA PARENTESI). BASAGLIA, TRIESTE, PAGINE DEL CAMBIAMENTO"

Po tekstih Franca Basaglie, Franca Rotellija, Fabrizie Ramondino, Peppa dell'Acque in materialov, ki so hranjeni v arhivih umobolnice.
Gostovanje **GLEDALIŠČA Fabbrica del cambiamento**

Ponedeljek, 13. oktobra ob 21.00 v Slovenskem stalnem gledališču

Info in predprodaja: blagajna Slovenskega stalnega gledališča Ponedeljek/petek (10.00/17.00), uro in pol pred pričetkom predstave Brezplačna telefonska številka: 800214302 info@teaterssg.it www.teaterssg.it

Ulica Petronio 4 - Trst
SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE info@teaterssg.it - www.teaterssg.it

GIOTTO MULTISALA 2 - 11.00, 14.30, 15.30 »Kung fu Panda«; 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Burn After Reading - A prova di spia«.

KOPER - KOLOSEJ - 16.40, 19.00, 21.20, 23.40 »Tropski vihar«; 16.30, 18.40, 20.40, 22.40 »Vojna zvezd: Vojna Klonov«; 17.00, 19.20, 21.40, 0.00 »Dirka smrti«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 11.00, 14.30, 16.20, 18.20, 20.20, 22.20 »Mamma mia!«; Dvorana 2: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Zohan - Tutte le donne vengono al pettine«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »The Mist«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »No problem«.

SUPER - 16.30, 22.00 »The Hurt Locker«; 18.15, 20.15 »Sfida senza regole«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.45, 17.45, 20.00, 22.00 »Disaster Movie«; Dvorana 2: 15.30, 17.40 »La mummia - La tomba dell'imperatore Dragone«; 20.10, 22.15 »Zohan - Tutte le donne vengono al pettine«; Dvorana 3: 15.30, 17.30, 20.00, 22.00 »Mamma mia!«; Dvorana 4: 15.50, 17.50, 20.10, 22.10 »No problem«; Dvorana 5: 16.00 »L'arca di Noe«; 17.30, 20.30 »Miracolo a S. Anna«.

Čestitke

Naj vsa Sačka zna, da danes naša draga SONJA okrogli rojstni dan ima. Vsega dobrega in polno zdravja ji želijo iz vsega srca njeni Enio, Maria in Stefano ter Ljuba, Marjan, Miranda, Martina, Davorin, Aleš, Jadranka ter vsi, ki jo imajo radi.

Hip hip hura', naša SONJA jih danes 60 ima. Obilo zdravja in veselja ji iz vsega srca voščijo Graziella in Dušan z vso družino.

Dragi SONJI za lepi okrogli jubilej želimo vse najboljše, predvsem pa zdravja in obilo družinske sreče. Prijatelji Kočevarji.

Odborniki SKD Slavec Ricmanje-Log iskreno čestitajo članom in dirigentu Pihalnega orkestra Ricmanje ob prestižni prvi nagradi na 1. Mednarodnem pokalu pihalnih orkestrov v Španiji.

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO LICEJA F. PREŠERNA sporoča staršem dijakov, da bodo v petek, 17. oktobra, potekale na šoli volitve za obnovo razrednih svetov s pričetkom ob 18. uri. Ob tej priložnosti se bodo starši lahko tudi pogovorili z razredniki. Obenem bo potekalo tudi srečanje za starše 1. razredov. Starši dijakov so naprošeni, da se volitve polnoštevilno udeležijo.

Mali oglasi

DELAVEC srednjih let išče novo službo. Klicati ob delavnikih od 10.00 do 12.30 na tel. št.: 349-3320198.

GOSPA Z IZKUŠNJAMI išče delo za nego ostarelih, pomoč v gospodinjstvu, likanje ali v gostinstvu (kuhinja). Tel. 040-251231.

IŠČEM DELO kot tajnica/uradnica z znanjem slovenščine, italijanščine, angleščine in hrvaščine, samo v jutranjih urah. Tel. 347-1542693.

KUPIM majhno stanovanje v Miljah. Tel.št.: 339-4551135.

MALE ZLATE PRINAŠALCE (Golden Retriever) prodam ljubiteljem živali. Tel. 347-7657924.

PODARIMO kaminsko peč rabljeno dve sezoni. Klicati v večernih urah na tel. št. 334-3333451.

PRODAM HIŠO v okolici Zgonika (Girandole) z majhnim vrtom. Okvirna cena 185.000 evrov. Tel. 040-327296.

PRODAM 4000 kv m. nezazidljivega zemljišča med Opčinami in Repnom (takoj po mostu, ki prečka avtocesto). Dostop z avtom. Cena 19.500 evrov. Tel.347-6145807.

PRODAM kraški portal. Tel. 334-6475337.

PRODAM kraško skrinjo iz oreha, vso pobarvano z rožami. Tel. 339-7396098.

PRODAM manjše opremljeno stanovanje v bližini ul. Orsera. Cena 98.000 evrov. Tel. 040 - 281107 ob urah kosila ali 320-4291333.

ZARADI NEUPORABE prodam profesionalno kletko znamke Meneghin, v zelo dobrem stanju, za vzrejo kuncev (2 x 6,18 m). Deluje povsem avtomatično. Cena 2.000 evrov. Tel. 329-7260688 v večernih urah.

Osmice

DANES je osmica pri Lisjaku na Kontovelu.

MARIO IN ONDINA GRUDEN sta odprla osmico v Samatorci, 17. Tel.: 040-229449.

OSMICA PRI DREJČETU v Doberdobu je odprta. Točimo belo in črno ter nudimo domač prigrizek.

OSMICO je odprl Škerk Boris v Pratrotu. Tel. št.: 040-200156.

OSMICO ima Zahar, Boršt 57. Tel. 040 - 228217.

OSMICO je odprl Miro Žigon, Zgonik 36.

OSMICO sta odprla Igor in Katrin v Gabrovcu 27. Vabljeni!

OSMICO sta v Mavhinjah odprla Franc in Tomaž Fabec. Obiščite nas. Tel. 040-299442.

Turistične kmetije

KMEČKI TURIZEM UŠAJ v Nabrežini št.8 je odprt od petka do vključno ponedeljka.

339-4193779

Loterija

11. oktobra 2008

Bari	68	3	14	18	87
Cagliari	67	21	5	16	40
Firence	35	43	85	28	87
Genova	81	29	12	67	68
Milan	7	18	86	3	71
Neapelj	61	89	66	82	31
Palermo	67	56	2	26	84
Rim	9	39	40	20	45
Turin	8	23	71	31	1
Benetke	53	84	32	10	55
Nazionale	26	41	44	15	30

Super Enalotto

Št. 123

7	9	35	61	67	68	jolly	53
Nagradni sklad							13.783.080,94 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot							– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami							– €
51 dobitnikov s 5 točkami							40.538,48 €
5.837 dobitnikov s 4 točkami							354,19 €
234.891 dobitnikov s 3 točkami							17,60 €

Superstar

26

Brez dobitnika s 6 točkami	– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	– €
Brez dobitnika s 5 točkami	– €
16 dobitnikov s 4 točkami	35.419,00 €
807 dobitnikov s 3 točkami	1.760,00 €
13.480 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
85.761 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
181.094 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

Včeraj je na tržaškem konservatoriju odlično opravila diplomski izpit iz trobente naša 17-letna

Živa Komar

Novopečeni trobentačici iz srca čestitamo za izreden uspeh in želimo vso srečo v nadaljnjem študiju in koncertiranju

mama Rosana, očka Maxi, sestra Jasna, stric Dorjan z Marizo, Diegom in Sereno

Živjo nono Toni!
Na Proseku praznuje

Antonio Celea

70 let.

Voščijo mu vnuki

Federica, Caterina, Matteo, Alessio in Nicholas

Poslovni oglasi

DELAVNICA V NABREŽINI, ki se ukvarja z aluminijastimi zasteklitvami in splošnim kovaštvom, zaposli vajenca.

Tel. 040-200329

KMETIJA NA KRASU IŠČE pomoč tako na osmici, domu ali v vinogradu.

349-1672926

347-4781748

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU preverja kandidate za delovno mesto odrskega delavca. Zaželjene izkušnje tudi iz tonske tehnike in razsvetljave.

Prošnje in življenjepis poslati do 20.10.2008 na naslov Slovensko stalno gledališče, Ul. Petronio 4 34141 Trieste-Trst ali na elektronsko pošto

tehnika@teaterssg.it

PRI TEŽAVAH s krčnimi žilami in odprtimi ranami se obrnite na Center za zdravljenje venskih bolezni Portorož.

Tel. 00386-31837218

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

OMV: Proseška postaja 35
AGIP: Furlanska cesta 5, Istrska ul. 155
SHELL: Ul. Locchi 3, Trg Duca degli Abruzzi 4
ESSO: Ul. Flavija 120/1, Sesljan center, Ul. Carnaro - državna cesta 202 - km 3+0,67

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24
AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36
TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3
AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin SS 14
ESSO: Ul. Flavija 120, Trg Foraggi 7, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Općine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738
OMV: Proseška postaja 35
SHELL: Ul. Locchi 3, Fernetiči
TOTAL: Ul. Brigata Casale, Sesljan RA km 27
V sodelovanju s FIGISC Trst.

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.it

Primorski
dnevnik

GORICA - Sindikat slovenske šole o ministrskem načrtu racionalizacije šolstva

Že takoj ob sedem ali osem razredov v osnovnih šolah

Prinčič: »Zahtevati moramo upoštevanje manjšinske specifičnosti« - Sindikat pristopa k stavki

Že v prihodnjem šolskem letu bi bili goriški Slovenci ob sedem ali celo osem razredov na osnovnih šolah in vsaj dvakrat toliko učiteljev. Tako ocenjujejo pri goriškem Sindikatu slovenske šole učinke reforme ministrice Mariastelle Gelmini. V sredo se je sestel širši odbor sindikata in vzel v pretres načrtovane ukrepe. »Sicer je še sami ne imenujejo reforma, temveč racionalizacija,« pravi Joško Prinčič, tajnik sindikata slovenskih šolnikov, ki v imenu kolegov opozarja, da bodo novosti močno prizadele slovensko šolstvo v Italiji, če ne bo obveljalo načelo manjšinske specifičnosti.

Tudi slovenski sindikat se pridružuje državnim stavki, ki je sklicana za 30. oktober. »Reforma ne prinaša nič dobrega, ker ne cilja nikamor drugam, kot na prihranek javnega denarja na račun kakovosti izobraževalnega sistema. Zgovoren je že sam programski plan, ki ga je izdelalo ministrstvo in po katerem bodo v roku štirih let oklestili neučeno osebje za 44.500 zaposlenih, učno osebje pa za 87.400. Znesel se bodo predvsem na zaposlene za določen čas, na t.i. prekerne šolnike. Izrecno je tudi predvideno, da bodo morale izginiti vse šole, ki ne dosegajo praga 50 učencev, kar pomeni, da bodo šole združevali, občine pa naj bi poskrbele za prevoze in vse potrebno. To je čista iluzija, saj vemo, da so občine finančno na psu,« pojasnjuje Prinčič in dodaja, da je treba odločno nastopiti tudi proti načinu, kako je do reforme prišlo in kako naj bi se izvajala: »Požvižgali so se na parlament in na to, kar mislijo šolniki.«

Kaj torej prinaša uvedba enega samega učitelja v osnovnih šolah? »En sam učitelj bo preživel v istem razredu 24 ur tedensko in mu bo naloženo tudi poučevanje predmetov, za katere nima specifične priprave ali znanja, na primer angleščine ali informatike. Še bolj zaskrbljujoče je, da naj bi razredi po novem morali imeti vsaj petnajst učencev, v manjšinskem okolju pa najmanj dvanajst. Pri današnjem stanju bi na slovenskih osnovnih šolah na Goriškem takoj izgubili od sedem do osem razredov in vsaj dvakrat toliko učiteljev. Vrh bi imel lahko še enorazrednico, dva razreda bi izgubili v Sovodnjah itd.,« pravi Prinčič in navaja dodatne razloge za nasprotovanje rimskemu načrtu: »Posebej smo tudi zaskrbljeni nad racionalizacijo šolske ureditve. Po novem naj bi samostojne šole z lastnim ravnateljem morale imeti najmanj 500 učencev, šole v go-

ratih območjih in na ozemljih, kjer živijo etnične in jezikovne manjšine, pa najmanj 300 otrok. V tem primeru bi izgubili ravnateljstvo na nižji srednji šoli Ivan Trinko in na višješolskem polu. Zaradi krčenja učnih ur je seveda pod vprašajem tudi poučevanje drugega evropskega jezika. Danes je angleščina obvezna, učenci pa lahko izberejo tudi nemščino, ki jo bo nova ureditev črtala.«

Na seji goriškega sindikata so posebno pozornost seveda namenili vprašanju, ali naj stopita na pot racionalizacije oz. vertikalizacije didaktični ravnateljstvi v ulici Brolo

in nižje srednje šole Ivan Trinko v Gorici. Stališče bodo pojasnili na srečanju, ki ga bosta krovni organizaciji SKGZ in SSO priredili v petek, 17. oktobra, ob udeležbi ravnateljic, sindikata, predstavnikov zavodskih svetov in drugih. Danes več ne želijo povedati, saj je glede reforme še marsikaj nedorečenega in nejasnega, kar velja predvsem za višje srednje šole. »Pričakujemo, da ministrstvo čim prej razčisti, kako namerava ukrepati na področju manjšinskega šolstva. Če ne bo upoštevana naša specifičnost, bo reforma hudo sklestila in ohromila šole,« opozarja Prinčič in izraža prepričanje, da na-

črtovani ukrepi pomenijo vračanje v preteklost, predvsem pa ne odgovarjajo potrebam sedanjega časa in družbe. »Jamstva za manjšinsko šolstvo so danes nezadostna. Zavedati se moramo, da deželni šolski ravnatelj ali pokrajinski skrbnik ne bosta mogla delati izjem in bosta morala do potankosti izvajati državne norme, za kar bosta pred zakonom osebno odgovorna. Vztrajati moramo pri naših zahtevah. Med temi je tudi zahteva, da se razpišejo natečaji za ravnatelje in glavne tajnike, ki jih nimamo dovolj. Tudi za to bomo stavkali,« zaključuje tajnik Sindikata slovenske šole.

GORICA - SKGZ s tajnikoma Demokratske stranke

V interesu manjšine

Semolič: Srečali bomo predstavnike vseh strank - Glede volilnih zavezništev bodo prisluhnili krajevnim krožkom

Goriško vodstvo Slovenske kulturno gospodarske zveze (SKGZ) se je sestalo s pokrajinskim in občinskim tajnikom Demokratske stranke (DS), Omarjem Grecom in Giuseppejem Cingolanim, ki se jima je pridružil koordinator slovenske komponente pri DS, David Peterin. Ob pokrajinskem predsedniku krovne organizacije Liviu Semoliču so bili še Igor Komel, Karlo Devetak in Aljoša Sosol.

Šlo je za prvo iz niza srečanj, ki jih bo SKGZ imela s političnimi strankami iz goriške pokrajine, zato da jim predstavijo pričakovanja in potrebe slovenske narodnostne skupnosti s poudarkom na popolnem izvajanju zaščitnih norm. »Poznavanje manjšinskih problematik je še vedno preveč površno, zaradi česar prihaja večkrat do nepotrebnih nesporazumov. Zato bomo srečali predstavnike vseh strank, na desni in na levi, saj želi SKGZ delovati kot sindikat slovenske manjšine. S tem v zvezi menimo, da je treba imeti normalne institucionalne odnose z vsemi,« pravi Semolič.

Na srečanju so izpostavili vlogo DS, njenih predhodnic in leve sredine nasploh v povojnem obdobju, saj je manjšina od te politične strani dobila največ, ne nazadnje tudi zaščitni zakon. Danes je potrebno te odnose osvežiti in si preko neprestane izmenjave prizadevati, da bo politično delovanje čim bolj odgovarjalo potrebam manjšine. Pouda-

rili so tudi, da je manjšina strankarsko in politično pluralna, kar predpostavlja spoštovanje vseh akterjev, nihče pa si ne more prilaščati vloge monopolističnega predstavnika.

Greco je dejal, da želi DS in njena slovenska komponenta aktivno zastopati Slovence. Tudi zato pripravljajo deželni statut stranke, ki bo najbolje odražal njeno etnično pluralnost. Povedal je tudi, da je v teku včlanjevanje in da so na vsem deželnem teritoriju zagotovljene dvojezične članske izkaznice. Stranka je sicer še mlada in se v vseh smislih utrjuje, kar velja tudi za njen odnos do slovenske komponente. Glede volitev prihodnjega leta v treh slovenskih občinah pa so ocenili, da so odnosi med slovenskimi političnimi predstavniki dokaj različni in bo zato potrebno spoštovati mnenje krajevnih krožkov pri odločitvah o volilnih zavezništvi.

Cingolani je še povedal, da je na občinski ravni šele v zadnjem času prišlo do ureditve odnosov v DS in da bodo torej v kratkem začeli z aktivnim delovanjem med ljudmi. Sprožili bodo diskusijska srečanja na različne teme, med katerimi bosta seveda tudi sožitje in integracija. Zato si želijo plodnih odnosov s SKGZ-jem, v kolikor se zave-dajo, da je organizacija razvejana in aktivna na vsem teritoriju, še posebej v mestu, kjer je s svojim delovanjem dokazala, da je protagonist tudi izven ožjega manjšinskega okolja.

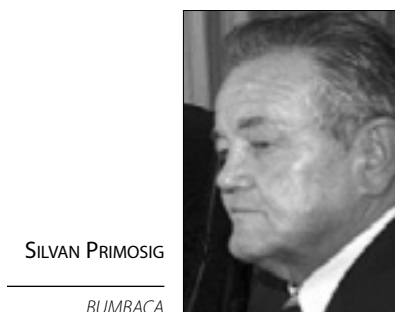
GORIŠKI LOK Franco Juri gost prve klepetalnice

Začenja se nov niz klepetalnice Goriškega loka. Jutri ob 18. uri bo v predavalnici Henrika Tume v KB Centru na Verdijevem korzu v Gorici prvo srečanje v novi sezoni, katerega gost bo Franco Juri. Na zadnjih volitvah je bil izvoljen za poslanca v slovenski državni zbor, v Gorico pa prihaja tudi kot avtor knjige Vrnitev v Las hurdes. Knjigo je napisal v prvoosebni obliki. Pripovedovalec se imenuje Cesco; v bistvu je avtor knjige, »toda ne popolnoma«, kakor pravi Juri. Po njegovem mnenju je pripovedovanje preko namišljenega lika, ki pooseblja avtorja, bolj sproščeno in pristno.

V pogovoru z gostom bodo obravnavali današnje družbeno in politično stanje s poudarkom na etiki in idealih v politiki. Skušali bodo oceniti, zakaj se ljudje oddaljujejo od politike, kakšen je nivo današnje politike in katera so merila, da lahko preverimo, če v politiki še obstajajo etika in ideali. Klepet bo obenem priložnost za komentar o volitvah v Sloveniji, saj se z izvolitvijo vrača Juri v politično areno. Ne gre pa niti pozabiti, da je gost jutrišnje klepetalnice član italijanske narodnostne skupnosti v Sloveniji in izvrsten poznavalec čezmejnega prostora, kjer se še vedno postavljajo vprašanja in dileme o narodnosti, integraciji in asimilaciji. V slogu klepetalnice bo tudi tokrat mogoče v sproščenem vzdušju postavljati vprašanja gostu in z njim poglobiti najrazličnejše teme.

GORICA - Opozicija

»Čez mejo dinamičnost, pri nas le Sabotin«

SILVAN PRIMOSIG

BUMBACA

Nova Gorica je dinamična in se hitro razvija, medtem ko se v Gorici občinski upravitelji ukvarjajo s praznovanjem 4. novembra in s trikoloro na Sabotinu, hkrati pa se bahajo nad dosežki, ki v resnici mestu ne prinašajo velikih koristi. V to so prepričani občinski svetniki opozicije, ki so včeraj podali obracun o uresničevanju desnosredinskih predvolilnih obljub.

»Pred dnevi sem si še enkrat prebral volilni program župana Ettoreja Romolija in ugotovil, da je večina projektov lepo spravljena v predalih,« poudarja načelnik svetniške skupine Oljke Federico Portelli, ki je preveril, v kolikšni meri je doslej uprava uporabila sredstva, nakazana v zadnjem proračunu. »Marca smo v občinskem svetu odobrili proračun, od takrat pa je občina uporabila samo med 10 in 20 odstotkov sredstev, ki so bila namenjena uresničevanju raznih projektov,« razlaga Portelli in poudarja, da upravitelji napovedujejo odprtje kongresnega centra, po drugi strani pa ne vidijo, da vse več trgovin zapira. Po besedah Portellija Romolijevo upravo zaznamuje popoln imobilizem, saj ni sposobna odgovoriti potrebam mesta. Pri tem občinski upravitelji ne dajo možnosti opoziciji, da bi predstavila svoje predloge, saj je popolnoma ohromljeno delovanje vseh občinskih svetniških skupin. »Nekatere občinske svetniške skupine se ne sestajajo že več mesecev,« pravi občinski svetnik SKP Livio Bianchini, da občinska uprava nikakor ni konkretna, pa potrjuje občinski svetnik Oljke-Sk Silvan Primosig. Po njegovih besedah goriška občina ni predstavila niti enega projekta za razpis iz evropskega sklada za teritorialni razvoj. Rok za vložitev prošelj bo po njegovih besedah zapadel konec meseca, Gorica pa se je komaj pred petnajstimi dnevi pridružila občinam z desnega brega Soče in skupaj z njimi predstavila projekt. »Gorica bi morala imeti vodilno vlogo pri čezmejnem sodelovanju, vendar ni predstavila niti enega projekta in se tako v bistvu odpovedala lepim teden, čeprav Gorica dobiva zastoj iz Slovenije 2.100.000 kubičnih metrov vode. Neučinkovitost uprave sta poudarila tudi občinska svetnika Marco Rota in Marilka Koršič. Po njunih besedah Romolijevi odborniki niso naredili ničesar za okolje, sploh pa ima občina zelo slab odnos do slovenske narodni skupnosti, saj skuša omejiti raven zaščite na minimum. Kritične puščice nazadnje namenja občini tudi občinski svetnik Bernardo De Santis. Po njegovih besedah vse molči o prihodnosti bolnišnice v ulici Vittorio Veneto, zdravstveno podjetje pa še vedno ne namerava združiti vseh svojih uradov in izpostav v eno poslopje. (dr)

PODGORA - Po zasedanju občnega zbora

Društvo obrnilo stran

Nova predsednica je Katja Bandelli - Okrepiti želijo delovanje in naprej negovati slovensko besedo

Prosvetno društvo Podgora je obrnilo stran. Na občnem zboru, ki je potekal prejšnji petek, so se vsi prisotni strinjali, da si je treba zavzeti roke in nadaljevati z delom, čeprav je društvo lani izgubilo svojega vodjo in vzornika Mirka Špacapana. Brez njega ne bo lahko, so ugotavljali društveni člani, ki so vsekakor prepričani, da bodo z veliko mero dobre volje vsekakor uspeli okrepiti delovanje društva.

»V našem zboru in društvu je smrt Mirka Špacapana pustila veliko praznino, ki jo bomo težko napolnili, vendar prav zaradi tega ne smemo dovoliti, da bi njegovo in naše prostovoljno delo izumrlo,« je na občnem zboru povedal Walter Bandelj in poudaril, da ima društvo izredno pomembno vlogo pri ohranjanju slovenskega jezika in kulture v vasi. Po Bandeljevih besedah ima društvo tudi nalogo, da slovensko stvarnost predstavi pripadnikom večinskega naroda. »Mirko Špacapan je želel je mir in spravo med Slovenci in Italijani. Gradil je most ljubezni in spoštovanja med na-

KATJA BANDELLI

rodoma, saj si je predstavljala soseda za mejaka in ne vraga,« je povedal Bandelj in poudaril, da je treba nadaljevati na poti negovanja slovenske kulture, hkrati pa je treba gojiti čim boljše odnose z večinskimi narodom. Na občnem zboru so prebrali tudi pisna pozdrava Lojzke Bratuž, predsednice Združenja cerkvenih pevskih zborov, in Julijana Čavdka, pokrajinskega tajnika Slovenske skupnosti.

Po občnem zboru so se izvoljeni odborniki še enkrat sestali, da bi med seboj porazdelili društvene funkcije. Ko-

va predsednica je postala Katja Bandelli, ki bo odgovorna tudi za društveno blagajno; nov podpredsednik je Milan Jarc, tajnica pa Albina Pintar. V nadzorni odbor sta bila izvoljena David Grinovero in Klavdija Pahor, v razsodišče pa Klavdija Hvala in Dario Braini. Nova referentka za društveni otroški pevski zbor je Dana Morgut, gospodar je Bernard Antoni, referent za pevsko skupino Akord pa Adriano Braini. Juriju Klanjščku je bila zaupana vloga vsestranskega pomočnika.

Odborniki so sprejeli novo funkcijo z navdušenostjo, hkrati pa se zavedajo, da jih čaka težavna naloga. Na prvem zasedanju občnega zbora je nova predsednica Katja Bandelli predstavila načrt društvenega delovanja. Že v petek so se začele pevske vaje otroškega zbora, ki se pripravlja na Malo Cecilijanko in miklavževanje. Mešani pevski zbor Podgora bo v kratkem začel z vajami za petje na pokopališču dne 1. novembra, potihoma pa je bila izrečena želja, da bi nastopil tudi na Cecilijanki.

ZAKLJUČNA FARSA
V ABONMAJU KOMIGO 2008

TREN DE VIN

(v italijanščini)

Kulturni dom Gorica (Ul. Brass 20)
Sobota, 18. oktobra, ob 20.30

Info: Kulturni dom v Gorici (tel. 0481 33288).

VRH - Generalni konzul se je poslovil od predstavnikov slovenskih ustanov

Od prijatelja še naprej pričakujejo pomoč in nasvete

Sušmelj: Slovenija mora pritisniti na Italijo, da bo spoštovala mednarodne obveze in izvajala zaščito

V Brulčevi grafični mapi se je »naključno« znašla fotografija iz časa, ko je bil Sušmelj novogoriški župan (levo); Sušmelj z Bojano Cipot, ki bo ob koncu meseca nasledila odhajajočo konzulko Tanjo Mljač (spodaj)

BUMBACA

Generalni konzul Republike Slovenije v Trstu Jože Sušmelj se je ob izteku svojega mandata v petek poslovil od predstavnikov ustanov slovenske narodne skupnosti v Italiji. Slavnostni sprejem je potekal v gostilni Devetak na Vrhu, na njem pa so bili prisotni gospodarstveniki, kulturni in prosvetni delavci, politiki in krajevni upravitelji, med katerimi so bili tudi župani občin z obeh strani državne meje.

Prisotne sta nagovorila deželna predsednika SKGZ Rudi Pavšič in SSO Drago Štoka. Najprej sta se poslovila od konzulke Tanje Mljač, ki prav tako konec meseca zapuša tržaški konzulat, saj se odpravlja v ZDA krepiti svoje diplomatsko znanje. Tople besede sta Pavšič in Štoka zatem posvetila Sušmelju, ki je po njunih besedah veliko naredil za slovensko narodno skupnost v Italiji. »Najprej kot župan Nove Gorice, potem kot namestnik ambasadorja v Rimu, nazadnje kot generalni konzul v Trstu je bil Sušmelj vedno pripravljen nam priskočiti na pomoč,« sta povedala Pavšič in Štoka ter izrazila željo, da bi Sušmelj z nasveti in dobro besedo še naprej pomagal Slovincem v Italiji. Ob ugotovitvi, da sta skupaj z ženo Olgo v Italiji preživela trinajst let, je Sušmelj podal obracun opravljenega dela in se spomnil treh različnih obdobj. Najprej je spregovoril o devetdesetih letih prejšnjega stoletja, ko je na jugoslovanskem konzulatu v Trstu dočkal ustanovitev Slovenije. »Na jugoslovanskem konzulatu smo preživeli težke trenutke, saj so bili vsi uslužbenci projugoslovansko na-

strojeni in so gledali s skepso na vsak korak treh Slovencev, to se pravi mene, Bogdana Benka in Irene Mramor,« je povedal Sušmelj in pojasnil, da je takrat Slovenija pozvala svoje jugoslovanske predstavnike, ki so se čutili Slovenci, naj se vrnejo domov in ostanejo v službi zunanjega ministrstva. »95 odstotkov Slovencev se je odločilo za Slovenijo in se vrnilo domov. Ker je grozila vojna, pa smo ohranili konzulata v Trstu in Celovcu,« je razložil Sušmelj in nadaljeval: »Ta konzulata bi namreč lahko postala predstavništvo Slovenije; v njih bi lahko zbirali pomoč in informirali javnost o Sloveniji. Tako smo mi trije ostali v službi, dokler nas niso izgnali iz jugoslovanske stavbe.«

Sušmelj je v nadaljevanju povedal, da je predstavljalo drugo obdobje dela v Italiji spremljanje zaščitnega zakona v Rimu do njegove odobritve leta 2001. »Prisostoval sem vsem zasedanjem v senatu in poslanski zbornici. Na koncu smo s Pavšičem, Štoko in drugimi Slovenci nazdravili na trgu Navona; bil je zelo srečen dogodek, ki je sicer imel kasneje grenak priokus, ker se stvari niso razvile, kot smo hoteli. Ne glede na to moram reči, da je zaščitni zakon rešil veliko težav, še predvsem, kar se tiče beneških Slovencev. Tako ali drugače je zagotovil finančna sredstva, ki so bila do takrat vprašljiva,« je povedal Sušmelj in pojasnil, da je bilo tretje in zadnje obdobje v Trstu najbolj mirno, tvorno in po svoje najbolj zanimivo, »V zadnjem obdobju, predvsem med Prodijsko vlado, smo začeli reševati veliko težav. Zdaj se

je žal ta proces prekinil in zgleda, da bi lahko šel v vzvratno pot. Zaradi tega je v tem trenutku toliko bolj pomembna vloga Republike Slovenije, saj mora s političnim pritiskom zahtevati od italijanske vlade, da upošteva mednarodne dogovore in izvaja zaščitni zakon.« Sušmeljevimi besedam je sledil dolg aplavz, s katerim so se mu prisotni za-

hvalili za opravljeno delo. Zatem mu je novogoriški župan Mirko Brulc izročil grafično mapo; v njej se je »naključno« znašla Sušmeljeva fotografija iz časov, ko je bil novogoriški prvi občan. V nadaljevanju večera je Sušmelj prisotnim predstavil Bojano Cipot, ki bo konec meseca nasledila Tanjo Mljač na mestu konzulke v Trstu. (dr)

GORICA - Goriški in solkanski upokojeanci skupaj na izletu v Trbovljah

Shod pobratenih društev

Spodbuda k utrjevanju in poglobljanju medsebojnih stikov - Obiskali so tudi Geometrično središče Republike Slovenije

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško je letos praznovalo 25-letnico obstoja in obenem tudi 25-letnico, odkar je bilo pobrateno tako z upokojenci iz Solkana kot iz Trbovelj. Zato so se goriški upokojeanci skupaj s solkanskimi odločili, da na poseben način proslavijo ta pomembni dogodek.

Dne 27. septembra so se z dvema avtobusoma odpravili na obisk v Trbovlje. Poskrbeli so tudi, da se udeleženci izleta med potjo seznaniijo z glavnimi znamenitostmi krajev, skozi katere so se peljali. Večji poudarek so dali postanku ob znameniti simbolni točki GEOSS, ki je bilo postavljeno pred 26 leti pri naselju spodnja Slivna blizu Vač. Točka je imenovana Geometrično središče Republike Slovenije. Na točno določenem kraju se namreč na granitnem podstavku dviga steber z vklesanimi Prešnovimi verzji iz Zdravljice in z natančnima koordinatama zemljepisne lege središča Slovenije, »ki simbolizira zakoreninjenost slovenskega naroda na tem prostoru«. Kraj so si izletniki z velikim zanimanjem ogledali. Govor je bil tudi o zna-

menitostih vasi Vače, ki spadajo med najbogatejša prazgodovinska najdišča iz stare železne dobe. Tam so odkrili v nad 1.000 grobiščih veliko starodavnega orodja, orožja, nakita itd.; med temi je najdragocenejša, svetovno znana bronasta »vaška situla« (vedro). Glavni cilj potovanja so bile Trbovlje, zato so Goričane in Solkance ob pri-

hodu v mesto prijazno sprejeli predstavniki upokojencev iz Trbovelj s svojim predsednikom na čelu, Janezom Malovrhom. Sledila sta ogleda rudarskega muzeja in mestnega naselja za rudarske družine. Izletniki so natančno spoznali življenjske razmere trdega rudarskega poklica. V domu društva upokojencev pa je bil prirejen zelo bo-

gat in zanimiv kulturni program z nagovori, nastopi pevskih zborov in predstavitvijo življenja v Trbovljah. Po izmenjavi priložnostnih daril je več časa trajalo zelo prisrčno družabno srečanje, seveda z željo, da bi srečanje ne ostalo le spomin, ampak spodbuda za utrjevanje in poglobljanje medsebojnih stikov. (ed)

Pred stebrom točke GEOSS nad vasjo Vače

Motociklist trčil v kolo

V Škocjanu sta včeraj popoldne trčila mlad motociklist B.M. in priletna kolesarka F.G.; mladenič je vozil po ulici Gorizia, ženska pa po ulici Campi delle Roie. Trčila sta iz še nepojasnjenih razlogov, padla na tla in zadobila razne poškodbe, zaradi katerih ju je osebje službe 118 prepeljalo v tržaško bolnišnico. Na kraju so posredovali tudi goriški prometni policisti in gasilci.

Slovesnost zveze ANMIL

Zveza delovnih invalidov ANMIL se bo danes po vsej Italiji spomnila žrtev nesreč na delovnem mestu. V Gorici bo ob 9. uri maša v stolnici, ob 9.45 bo spreved po mestnih ulicah, ob 10. uri pa slovesnost v pokrajinski sejni dvorani. Prisotni bodo poslanec Alessandro Maran, pokrajinska odbornika Marino Visintin in Licia Morsolin ter tržaška podžupanja Silvia Altran. Direktorica INAIL-a iz Gorice Carmen La Bella bo izročila priznanja invalidom in vdovam delavcev, ki so izgubili življenje v nesrečah na delovnem mestu.

Pokrajina našla rešitev

Pokrajinski svetnik Demokratske stranke Marko Jarc je izrazil zadovoljstvo, da se je ugodno rešilo vprašanje prenatrpanosti na avtobusih, s katerimi se jameljski in doljanski višješolci vozijo v Gorico. Jarc je opozoril, da se je pokrajinska uprava pravočasno in primerno angažirala za uvedbo dodatnega avtobusa.

Praviljična urica v Gorici

V Feiglovi knjižnici v Gorici je že vse pripravljeno za prvo praviljično urico v novem šolskem letu. Jutri ob 18. uri pričakujejo veliko število malčkov in prvošolčkov, ki radi poslušajo lepe, izvirne zgodbe. Priljubljeni niz otroških uric bo popeljal otroke v praviljični svet s pomočjo številnih pravljicarjev, ki želijo otroke čim bolj približati bogatemu svetu knjige. Knjižničarka Martina Humar bo jutri povedovala pravljico Muc išče čarovnico. Srečanja so primerna za otroke od 3. do 7. leta starosti, a izkušnja pravi, da se tudi starejši bratje in sestre zelo zabavajo.

V Štandrežu o Kralju

V štandreški cerkvi bodo danes ob 10.50 predstavili knjigo Tone Kralj - Cerkvene poslikave na Tržaškem, Goriškem in v Kanalski dolini, ki je izšla pri GMD. Govorila bosta avtorica Verena Koršič Zorn in umetnostni zgodovinar Saša Quinzi.

S Sel v Jamlje in nazaj

Sela na Krasu in Jamlje bo v nedeljo, 19. oktobra, povezal že 13. kraški krožni pohod. Pohodniki se bodo zbrali ob 9.30 v Selah, od koder se bodo odpravili na pot ob 10. uri. Ob 11. uri bodo prispeli v Jamlje, kjer bo malica, zatem pa se bodo vrnili v Sela. Tu bo ob 13. uri kosilo; ob 14. uri se bodo pričele družabne igre. Pohod prireja ASKD Kremenjak in KS Sela na Krasu.

Praznik kostanja na Ligu

Na Ligu bo danes ob 13.30 dalje praznik kostanja. Med kulturno-zabavnim programom, ki ga bo povezovala Jasna Kuljaj, bo nastopila tudi gledališka skupina iz Štandreža. Okrog 16. ure bo na kmečki tomboli mogoče zadeti tele, prašiča in še kaj; zvečer bo zaigral ansambel Ptujskih pet. Na Ligu ne bo manjkalo pečenega in surovega kostanja, peciva in domačih jedi. (nn)

Komigo ponuja vinski vlak

V Kulturnem domu v Gorici bo v soboto, 18. oktobra, ob 20.30 zadnja predstava letošnjega gledališkega festivala Komigo 2008, in sicer komedija »Tren de vin« v izvedbi skupine Fortifluidi iz Trevignana. V igri nastopajo čudaški potniki, ki uživajo v življenju, tako da trenutke dolgočasje spreminjajo v priložnosti za norčevanje.

Torbice za jesenske dni

V organizaciji novogoriškega mladinskega centra bo danes med 10. in 12. uro v baru Center, na ploščadi pred novogoriškim gledališčem potekala delavnica za otroke in njihove starše. Udeleženci bodo izdelovali torbice za jesenske dni. (nn)

NOVA GORICA - Včeraj dan odprtih vrat

Hiša otrok uvaja drugačen pristop

Otroci razvijajo pozitivno samopodobo, notranjo disciplino in zaupanje vase

Hiša otrok, ki od začetka oktobra deluje v pritličju poslovne zgradbe podjetja Istrabenz Gorenje na Tumovi ulici v Novi Gorici, je včeraj odprla svoja vrata vsem, ki jih zanima drugačen način varstva in vzgoje predšolskih otrok. Prostori za delo z otroki so opremljeni v skladu z metodo italijanske zdravnice in znanstvenice Marie Montessori, ki temelji na prepričanju, da otroci radi delajo, vzgojitelji pa jim morajo pomagati najti pot do lastne ustvarjalnosti. V spodbudnem okolju, ki je temu prilagojeno, otroci sami preizkušajo, se učijo, skrbijo zase in (v starostno mešanih skupinah) za druge otroke. Že leta 1908 je imela Maria Montessori v Italiji pet Hiš otrok, desetletja pa so njene metode uradno razširjene po vsem svetu, še zlasti v ZDA, Veliki Britaniji in Skandinaviji. Tudi v Sloveniji je že nekaj Hiš otrok, novogoriška pa se od njih ločuje po tem, da ni vezana na veroizpoved, saj večina obstoječih deluje v okviru katoliških ustanov.

»Za ustanovitev zasebnega varstva smo se odločili, ker smo želeli otrokom zaposlenih zagotoviti kakovostno in priročno varstvo. Verjamemo v načela, ki jih je v delu z otroki vpeljala Maria Montessori, saj menimo, da je na področju vzgoje in izobraževanja potreben drugačen pristop. Prepričani smo, da gre v našem okolju za dobrodošlo novost in da bo v varstvo prihajalo veliko otrok,« je povedal predsednik uprave družbe Istrabenz Gorenje Robert Golob. Pojasnil je še, da so za ureditev 130 kvadratnih metrov površin v pritličju poslovne stavbe in zunanjega igrišča namenili 70.000 evrov, obstoječi prostori pa naj bi zadoščali vsaj za leto, dve. Kasneje pa bodo iskali večje in primernejše. V Hiši otrok so trenutno zaposlene štiri vzgojiteljice, ki so se izobraževale v centru Opera Nazionale Montessori v Rimu, vpisanih otrok pa je trenutno osem. Že v novembru pričakujejo nove. »Zaenkrat delamo samo s prispevki staršev in podjetja Istrabenz Gorenje, že prihodnje leto pa nameravamo vložiti vlogo za subvencioniranje,« je povedala vodja Hiše otrok Breda Novak in dodala:

Novogoriška Hiša otrok

FOTO N.N.

la, da lahko sprejmejo 20 otrok, v starejši skupini (3 do 6 let) pa je še nekaj prostih mest. V zvezi s samo metodo je poudarila, da je njeno bistvo v tem, da otrok razvija pozitivno samopodobo, notranjo disciplino in zaupanje vase. Otrok je pri izbiri samostojen, svoboda izbire pa ima le dve omejitvi; ne sme uničevati in motiti drugih. Igralnice v Hiši otrok so razdeljene v delovne kotičke za zaznavanje, igranje, jezik, gibanje, likovno dejavnost in aktivnosti iz vsakdanjega življenja. Cene pa se zaenkrat gibljejo od 12 evrov dnevno za dopolnodansko oziroma popoldansko varstvo brez kosila do 24 evrov, kolikor znaša celodnevno varstvo s kosilom.

Na dan odprtih vrat je bila Hiša otrok polna radovednih obiskovalcev, med katerimi so prevladovali starši z nekaj mesecev starimi dojenčki. Nekoliko starejše otroke je zabaval čarodej Jole Cole, na obisk pa je prišel tudi zlati olimpijec iz Pekinga, metalec kladiva Primož Kozmus.

Nace Novak

GORICA - Kreslin pred nastopom na festivalu

»Padec meje ni povzročil večjega pljuska«

V Kulturnem domu v Gorici bo v četrtek, 16. oktobra, na sporedu festival »Canzoni di confine«, na katerem se od leta 2002 občinstvu predstavljajo kantavtorji različnih narodnosti. Festival bo potekal od srede, 15. oktobra, do petka, 18. oktobra, v Pordenonu, Gorici, Fagnini in Maianu, na njem pa bodo nastopili dobitnica Nagrade Tenco 2007 Lucilla Galeazzi, Lino Straulino, Mario Incudine in Vlado Kreslin. Kantavtor iz Prekmurja, ki je na festivalu že nastopil leta 2003, je z veseljem sprejel vabilo umetniškega vodje Valterja Sivilottija.

Značilnost festivala »Canzoni di confine« je povezovanje slovenskih, furlanskih in italijanskih umetnikov. Kako Vlado Kreslin gleda na to pobudo?

Z največjim odobravanjem. Sam sem pred desetimi leti posnel album Muzika, kjer sem prepeval, prekmurske gorenjske, bosanske, istrske, ciganske, blues in sevdalinke. Glasba mi je zmeraj pomenila več kot samo glasbo.

Ste za nastop na festivalu pripravili poseben program?

Dirigent Valter Sivilotti je izmed mojih pesmi izbral tiste, ki se mu zdijo najbolj primerne. Njegovemu izboru zaupam, saj sva nekajkrat že sodelovala.

Na festivalu ste nastopili že leta 2003, ob tem pa tudi veliko nastopate na obmejnem območju. Ste v zadnjih letih na tem prostoru opazili spremembe na kulturnem področju?

Opazil sem, da se Italijani učijo slovenskega jezika. Tu bi omenil prijatelje iz banda Zuf de Žur, ki izvajajo tudi slovensko glasbo in prav od njih sem se naučil prelepo tolminsko ljudsko pesem Magdalenca vpije. Festival »Canzoni di confine« je v tem okviru zelo pomemben dejavnik, pri tem pa gre poudariti tudi povezovalno vlogo Kulturnega doma iz Gorice. Me pa po drugi strani preseneča, da se ob padcu meje, torej zapornice, ni zgodil večji pljus, z obeh strani na obe strani.

Večkrat nastopate v zamejstvu. Kakšen je vaš odnos do zamejstva?

Izviram iz Prekmurja in sem torej nekakšen obmejni človek. Prekmurci smo se veliko izseljevali po svetu. Verjetno so mi tudi zaradi tega blizu tako slovenski izseljenci kot zamejci. Veliko prijateljev imam na Goriškem, Tržaškem in v Benečiji. (pg)

NOVA GORICA - Sodili bančni uslužbenki Zlorabe bankomata težko preprečujejo, lahko pa jih otežijo in pravočasno odkrijejo

Uporaba bančnega avtomata

FOTO N.N.

Na novogoriškem sodišču so pred dnevi sodili nekdanji uslužbenki poslovne enote Abanka Vip v Novi Gorici, ki je med letoma 2003 in 2004 na nezakonit način prišla do 3,5 milijonov takratnih tolarjev. Že v decembru 2003 je ob preverjanju, zakaj bankomat ne deluje, iz njega vzela 1,8 milijonov tolarjev, kasneje pa je s pomočjo bančnih kartic, izdanih na ime na pooblaščenecov lastnikov osebnih računov, ki jih niso nikoli prevzeli, na raznih bankomatih dvignila še okrog 1,7 milijonov tolarjev.

V vodstvu Abanke zaradi varnostnih razlogov niso hoteli razjasniti podrobnosti primera, povedali so le, da so po odkritju notranje zlorabe dodatno poskrbeli za varnost. Tudi na generalni policijski upravi podatkov o notranjih zlorabah ne posredujejo. Sporočili so le, da so storilci tovrstnih kaznivih dejanj večinoma tujci, ki prihajajo v Slovenijo iz držav Evropske unije, oškodovanci pa običajno imetniki bančnih računov iz tujine, kjer so bili predhodno presneti podatki iz magnetnih zapisov originalnih plačilnih kartic in na podlagi tega izdelane ponarejene kartice, čemur se v stroki reče »skimming«. Zadnji večji primer dviganja denarja z bankomatov s ponarejenimi karticami so v Novi Gorici zabeležili koncem letošnjega ju-

lija, ko so štirje bolgarski državljani s ponarejenimi plačilnimi karticami francoskih bank dvignili preko 5.000 evrov. Tudi Aleksander Kurtevski, direktor družbe Bankart, ki so jo ustanovile slovenske banke in ima več kot 50-odstotni delež na področju kartičnega poslovanja v Sloveniji, notranjih zlorab ni mogel komentirati, ker jih banke o tem ne obveščajo. O novogoriškem primeru je ocenil, da je šlo očitno za neupoštevanje delovnih procedur in neustrezno kontrolo. V zvezi s problematiko dviganja denarja na bančnih avtomatih je pojasnil, da lahko pride tudi do tehničnih okvar, pri katerih transakcija ni zabeležena na račun. »Včasih so razlogi kompleksnejši in je treba primer reševati kot reklamacijo. Zahtevnejših reklamacij je nekaj deset na mesec od skupno okrog 7 milijonov dvigov gotovine,« je pojasnil Kurtevski in povedal, da se zlorab ne da preprečiti, lahko pa se jih oteži in pravočasno odkrije. Prav zato so v sodelovanju z mobilnimi operaterji razvili rešitev, ki uporabnike storitev preko SMS sporočil obvešča o izvedenih transakcijah. S tem imajo uporabniki možnost preprečiti zlorabo plačilne kartice, saj lahko reagirajo takoj, ko na osnovi prejetega SMS sporočila ugotovijo, da dviga gotovine ali plačila s kartico niso opravili. (nn)

PODGORA - Ines Ferligoj in Saverij Rožič zlata jublanta

Vzela sta se pred 50 leti

Njuna življenjska pot je bila prepletena s kulturnim, družbenim, političnim in športnim udejstvovanjem

Petdeset let je minilo od tiste sobote, ko sta si večno zvestobo izrekla Ines Ferligoj in Saverij Rožič. Gospa Ines je pred poroko živela v Rubijah, njen izvoljenec pa v Števerjanu. Kot sta nam med klepetom zaučila slavljence, sta v zakon stopila 11. oktobra 1958 in sta si za skupno gnezdece izbrala Podgoro, ker »trd Bric« Saverij ni želel živeti ob Vipavi, Ines pa ne v Brdih. Najprej sta si dom uredila v središču obsoške vasi, nato pa sta si zgradila novo hišo tik pod železnico ob stari poti za Ločnec. Poročila sta se v cerkvi v Gabrju, obred pa je opravil župnik Stanislav Žerjal. Njuno življenje je bilo stalno prepleteno s kulturnim, družbenim, političnim in tudi športnim dogajanjem v zamejstvu, saj sta oba jublanta že dolga desetletja vključena in angažirana na različnih stopnjah društvene organiziranosti na Goriškem. Na vse to sta upravičeno ponosna; kot sama pravita, zadoščenja za opravljeno delo se ne da poplačati z nobenim denarjem. Med dolgim in prijetnim klepetom smo izvedeli marsikaj zanimivega iz njune polstoletnega skupnega življenja. Leta 1960 je Ines povila Saveriju sinčka Livia, ki je odraščal v okolju, v katerem se je vedno nekaj dogajalo, načrtovalo in organiziralo. Saverij je bil dolga leta v predsedstvu Slovenske prosvetne zveze (zdaj ZSKD) in član odbora SKGZ. Z ženo Ines sta bila v zgodnjih sedemdesetih letih pobudnika in organizatorja dobro obiskanih smučarskih tečajem na Lazni. Ljubezen do smučanja sta prenesla tudi na sina, ki se je preizkusil tu-

di v kotalkanju. Smučanje je nasploh zelo prisotno pri Rožičevih, saj se s tem športom ukvarjata tudi vnuka naših slavljencev. Najbolj si zakonca Rožič štejeta v čast, da sta z nemajhnimi naporii leta 1963 hodila od hiše do hiše in prepričevala ljudi za vpis otrok v slovenski vrtec v Podgori. Z njunim nesebičnim prizadevanjem sta zbrala 17 otrok in pripomogla k odprtju vrtca. Veliko zaslug nosita tudi pri ustanovitvi kulturnega društva Andrej Paglavc in sekcije VZPI-AN-PI v Podgori, kot tudi pri načrtovanju ter gradnji podgorskega spomenika padlim, saj je bil njun dom neke vrste sedež pripravljalnega in gradbenega odbora. Marsikateri del spomenika je nastajal prav v lopi zraven Rožičeve hiše. Urejena lopa je veliko let služila tudi podgorskemu moškemu pevskeму zboru Andrej Paglavc, ki je tam imel vaje. Pri Rožičevih so se tudi porodile pobude za namestitve spominskih tabel na rojstnih hišah v Števerjanu generalu JNA Radu Klanjščeku-Jakcu in zdravniku Ivu Komjancu. Bila sta tudi med pobudniki za postavitev spominskega obeležja NOB na Jazbinah.

V mladih letih se je Saverij ukvarjal z zidarstvom, Ines pa je bila zaposlena v podgorski predilnici. Kasneje se je Saverij zaposlil pri znanem trgovcu s kmetijskimi stroji in pripomočki, tako da je podrobno spoznal vso Slovenijo in doberšen Jugoslavije. Navezani stiki so kasneje prišli v poštev pri tkanju prijateljskih vezi s kulturnimi, družbenimi in političnimi krogi v matični domovini. Na podlagi le-teh, je prišlo do pobra-

Ines Ferligoj in Saverij Rožič na dan poroke ob Miramarskem gradu

tenja med Sovodnjami in Škofjo Loko, da o stikih med pevskeimi zbori, folklornimi in gledališkimi skupinami niti ne govorimo.

Zdaj sta zakonca Rožič angažirana pri Slovenskem planinskem društvu, kjer sledita raznim smučarskim prireditvam in pri Društvu slovenskih upokojencev, kjer sta zadolžena za izletniško dejavnost in družab-

nosti. Skratka, dela pri Rožičevih nikdar ne zmanjka, vrata njunega doma pa so vselej odprta prijateljem in znancem. Slavljence sta tudi zvesta naročnika našega dnevnika in člana zadruge Primorski dnevnik, Saverij pa je tudi občasni dopisnik. Prejetim čestitkam se zato pridružuje tudi redakcija našega dnevnika. (vip)

GORICA - SDGZ

Kje so vzroki svetovne finančne krize?

Stanje na svetovnih finančnih trgih je iz dneva v dan bolj zapleteno. Po jutrišnjem odprtju tržišč bo mogoče razumeti, če bodo ukrepi finančnih ministrov najrazvitejših držav deležni zaupanja ali če se bo kriza nadaljevala. Tudi o teh ukrepih bo govor jutri v Gorici, kjer Slovensko deželno gospodarsko združenje prireja nadvse zanimivo srečanje s strokovnjakom Stefanom Mianijem. Gre za univerzitetnega profesorja bančništva, svetovalca različnih bančnih zavodov in izobraževalnih ustanov ter zelo dobrega poznavalca finančnega trga v deželi Furlaniji-Juljski krajini.

Miani bo skušal obrazložiti vzroke svetovne krize in povedati, kaj se dogaja na do danes neustavljivem vrtiljaku finančnih papirjev in inštrumentov. Srečanje bo potekalo v goriškem Kulturnem domu, v ulici Brass, z začetkom ob 20. uri. Prireja ga goriška gospodarska stanovska organizacija v sodelovanju s Kulturnim domom in bo odprto javnosti; namenjeno je torej ne le članom SDGZ-ja, pač pa tudi ostalim podjetnikom in sploh vsem, ki želijo slišati strokovno mnenje o potresu na finančnih svetovnih trgih, ki odmeva tudi na krajevni ravni in vznemirja vsakogar.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVVIDENTI, Travnik 34, tel. 0481-531972.

DEŽURNA LEKARNA V FARI
BACCETTI, ul. Dante 58, tel. 0481-888069.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
AL LAGO - PRI JEZERU, Rimska ul. 13, tel. 0481-78300.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLO', ul. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

Kino

GORICA
KINEMAX Dvorana 1: 15.50 - 17.50 - 20.10 - 22.10 »Disaster Movie«. Dvorana 2: 15.20 - 17.30 - 20.00 - 22.00 »Mamma mia!«. Dvorana 3: 16.00 »L'arca di Noè«; 17.40 - 20.00 - 22.00 »The Women«.

TRŽIČ
KINEMAX Dvorana 1: 15.45 - 17.45 - 20.00 - 22.00 »Disaster Movie«. Dvorana 2: 15.30 - 17.40 »La mummia - La tomba dell'imperatore Dragone«; 20.10 - 22.15 »Zohan - Tutte le donne vengono al pettine«. Dvorana 3: 15.30 - 17.30 - 20.00 - 22.00 »Mamma mia!«. Dvorana 4: 15.50 - 17.50 - 20.10 - 22.10 »No Problem«. Dvorana 5: 16.00 »L'arca di Noè«; 17.30 - 20.30 »Miracolo a S. Anna«.

Koncerti

KONCERT AVTORSKE GLASBE v sklopu niza Across the Border bo v goriškem Kulturnem domu v četrtek, 16. oktobra, ob 21. uri. Nastopili bodo glasbeniki Lucilla Galeazzi (nagrada Tenco 2007) iz Sicilije, Lino Struillno (Furlanija), Mario Incudine (Sardinija), Slovenijo pa bo predstavljala Vlado Kreslin iz Prekmurja. Vstop na koncert je prost, vabila je treba dvigniti v uradu Kulturnega doma v Gorici (ulica Brass 20, tel. 0481-33288).

Šolske vesti

POTEKA NABIRALNA AKCIJA za namestitev Trubarjevega obeležja na slovenskem klasičnem liceju Primož Trubar v Ulici Puccini v Gorici. Pobudnik je Sindikat slovenske šole, ki se s prošnjo, naj prispevajo, obrača predvsem na bivše študente goriškega liceja. V ta namen je odprl posebna tekoča računa, in sicer pri Zadrudni banki Doberdob in Sovodnje (št. 20191) in Čedajski ljudski banki - Kmečki banki (št. 003571002089).

Izleti

AKŠD KREMENJAK IN KRAJEVNA SKUPNOST SELA NA KRASU prireja v nedeljo, 19. oktobra, 13. kraški krožni pohod Sela na Krasu-Jamlje-Sela na Krasu. Ob 9.30 bo vpisovanje pohodnikov v Selah, ob 10. uri štart, ob 11. uri malica v večnamenskem centru v Jamljah, ob 13. uri kosilo v Selah, ob 14. uri družabne igre.

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča, da bosta za izlet v dolino Neretve in Črno goro odpeljala avtobusa št. 1 in št. 2. dne 15. oktobra iz Štandrež na Kozino (za pojasnila tel. 0481-390688). Udeleženci morajo imeti zdravstveno izkaznico za tujino, dokument za socialno zavarovanje za Hrvaško in posebej za Črno goro ter veljavni osebni dokument.

JESENSKI SPREHODI MED ZGODOVINO IN NARAVO: danes, 12. oktobra, ob 9.30 bo zbirališčem na parkirišču parka na Plešivem; informacije pri organizatorju LApe giramondo (tel. 348-7507866).

PO POTEH PESNIKOV IN PISATELJEV: ZSKD sporoča prijavljenim na ekskurzijo danes, 12. oktobra, v Veliko Polano in Jeruzalem, da so urniki odhoda ob 8. uri iz Gorice (zbirališče ob 7.45 na parkirišču pri Rdeči hiši - italijanska stran meje).

SPDG vabi na vsakoletno srečanje ob košanju v nedeljo, 19. oktobra, pri Štekarju v Števerjanu. Ob priložnosti bo

tudi kolesarska vožnja po Brdih ter pohod kekecv in staršev Podgora-Števerjan. Na pot bodo šli ob 10. uri. Društvo nadalje obvešča, da bodo ob priložnosti sprejemali prijave za martinovanje, ki bo 16. novembra na Vipavskem. Organiziran bo avtobusni prevoz.

Obvestila

SREČANJA ZA DOBRO POČUTJE bodo potekala v telovadnici osnovne šole Duca d'Aosta v Trziču vsako sredo ob 18.15 od 5. novembra dalje. Informativni sestanek bo v torek, 14. oktobra, ob 17. uri na sedežu društva Trzič (ul. Valentinis, 84 v Trziču); informacije na tel. 347-2471222.

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško prireja tradicionalno martinovanje v soboto, 8. novembra, pri spomeniku v Gonjačah v Brdih. Prijave od 20. oktobra dalje do zasedbe razpoložljivih mest na enem samem avtobusu. Vpisujejo ob uri obedov poverjeniki Saverij R., Ivo T., Dragica V. (tel. 0481-882183), Ema B., Marija Č. (tel. 0481-390697), Ana K. in na sedežu v Gorici (vsako sredo od 10. do 11. ure).

SKD HRAS prireja tečaj predsmučarsko-rekreacijske telovadbe v telovadnici v Doberdobu. Vabljeni so odrasli nad 16. letom starosti; informacije na tel. 347-4433151.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v Gorici je odprta od ponedeljka do petka od 9. do 19. ure.

OBČINSKO OKENCE ZA GRADBENIŠTVO v Ul. Garibaldi 7 v Gorici deluje s podaljšanim urnikom: ob ponedeljkih med 9. in 11. uro ter med 15.30 in 17. uro, ob torkih, četrtek in petkih med 9. in 11. uro.

SLOVENSKI ŠPORTNI CENTER na Drevoredu 20. septembra v Gorici bodo decembra poimenovali po Mirku Špacapanu in v njem odkrili obeležje. Prispevke za obeležje zbirajo na tekočem računu pri Zadrudni banki Doberdob-Sovodnje (št. IBAN IT 8210853212401000000740248) in pri odbornikih SZ Olympia.

STRANKA SLOVENSKE SKUPNOSTI obvešča, da bo v torek, 14. oktobra, ob 20. uri na sedežu v drevoredu 20. septembra v Gorici zasedanje pokrajinskega sveta stranke; na dnevnem redu bodo vprašanje oblikovanja političnega dogovora z Demokrasko stranko v vidiku občinskih volitev in priprave na deželni kongres SSk. Le-ta bo potekal v Gorici in Podbonescu; goriški del se bo odvijal v Kulturnem centru Lojze Bratuž v soboto, 8. novembra.

V ZDRAVŠČINAH bo danes, 12. oktobra, ex-tempore za otroke in mlade od 6. do 14. leta, ki bodo v prosti tehniki upodabljali zgodovinske trenutke ali krajinske znamenitosti vasi. Prireja ga kulturni krožek Zdravščine na svojem sedežu v ulici IV Novembre 44; udeležba je brezplačna. Sodelujoči bodo morali sami prinesiti opremo, organizator pa jim bo izročil risalni list. Izročitev bo ob 9.30, liste bodo morali vrniti do 15. ure istega dne, razstavo pa bodo priredili v nedeljo, 19. oktobra, ob 11.30; podrobnejše informacije na tel. 0481-960951.

ZSKD naproša vse, ki imajo kakršno koli informacijo v zvezi z Aleksandrinkami goriške pokrajine (imena, fotografije, dokumente...), da se oglasijo na tel. 393-9297235 (Vesna).

UNITRE (Univerza za tretje življenjsko starostno obdobje) iz Gorice obvešča, da bo do 17. oktobra potekalo vpisovanje za akademsko leto 2008-09 v večnamenskem centru v ul. Baiamonti 22 v Gorici ob ponedeljkih, torkih, četrtek in petkih med 10. in 12. uro, ob sredo med 16. in 18. uro; informacije nudijo na tajništvo ob ponedeljkih med 10. in 12. uro. V četrtek, 16. oktobra, ob 17. uri bo v deželnem auditoriju v Gorici otvoritvena svečanost s pisateljem Paolom Maurensigom; začetek lekcij bo 20. oktobra.

Prireditve

ZVEZA SLOVENSКИH KULTURNIH DRUŠTEV, Kulturni center Lojze Bratuž, Kulturni dom Gorica, Zveza slovenske katoliške prosvete vabijo na predstavo »Trieste - Alessandria Embarked. Štorja od lešandrinsk« (Neda R. Bric), ki bo 27. oktobra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici. Predprodaja

SKD HRAS vas ob 40-letnici ustanovitve društva

vabi na predstavitev
nove zgoščenke MePZ Hrast

Petelinček je zapieu

v torek, 14. oktobra, ob 20.30
v župnijski dvorani v Doberdobu

Zgoščenko bo predstavil
prof. Janko Ban

Pridite v čim večjem številu!

vabi na celovečerni
Jubilejni koncert
MePZ Hrast

v soboto, 18. oktobra, ob 20.45
v župnijski cerkvi sv. Martina
v Doberdobu

Vljudno vabljeni na

odprtje razstave
slik in risb

iz cikla **POTOVANJE AMATERJEV**
ruskega akademskega umetnika.

Razstavljal bo

Nikolaj Mašukov

Predstavila ga bo likovna kritičarka
Anamarija Stibilj Šajn
glasbeni poklon: *Goran Ruzzier*, bajan

Kulturni center Lojze Bratuž
sobota, 18. oktobra, ob 18. uri

vstopnic v Kulturnem domu v Gorici,
tel. 0481-33288.

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA, ŽUPNIJA SV. ANDREJA APOSTOLA IN PD ŠTANDREŽ vabijo na predstavitev publikacije Tone Kralj - Cerkvene poslikave na Tržaškem, Goriškem in v Kanalski dolini avtorice Verene Koršič Zorn danes, 12. oktobra, ob 10.50 (takoj po maši) v župnijski cerkvi v Štandrežu. O knjigi bosta spregovorila Verena Koršič Zorn in umetnostni zgodovinar Saša Quinzi.

KULTURNI DOM, ODBORNIŠTVO ZA MIR PRI GORIŠKI POKRAJINI IN ZADRUGA MAJA prireajo predstavitev knjige Enise Bukvič »Il nostro viaggio - Identità multiculturali in Bosnia Erzegovina« (Naše potovanje - Multietničnost Bosne in Hercegovine) v ponedeljek, 20. oktobra, ob 18. uri v Kulturnem domu v Gorici. Med večerom bodo tudi predvajali video-dokumentarce Jajce - Mesto v Bosni.

KNJIGARNA EDITRICE GORIZIANA v Gorici prireja v torek, 14. oktobra, ob 17.30 predstavitev knjige Monike Bulaj »Genti di Dio«. Z avtorico se bo pogovarjal Andrea Bellavite.

NA GRADU KROMBERK bo v organizaciji Goriškega muzeja Nova Gorica v torek, 14. oktobra, ob 20. uri predavanje Davorina Pogačnika z naslovom Restavriranje in konserviranje lesenih predmetov.

NA SEDEŽU CENTRA STUDIUM v ul. Morelli v Gorici bo v torek, 14. oktobra, ob 18.30 predstavitev knjige »Dal branco al gruppo«. Prisoten bo Flavio Montanari.

OB 90-LETNICI KONCA PRVE SVETOVNE VOJNE prireja občina Romans v četrtek, 16. oktobra, ob 20.30 na sedežu občine večer z avtorjem knjige »Dalla Galizia all'Isonzo« Robertom Toderom.

SKD HRAS vabi na praznovanja ob svoji 40. obletnici: v torek, 14. oktobra, ob 20.30 bo predstavitev zgoščenke MePZ Hrast »Petelinček je zapieu« v župnijski dvorani v Doberdobu; zgoščenko bo predstavil Janko Ban. V soboto, 18. oktobra, ob 20.45 bo jubilejni celovečerni koncert MePZ Hrast v cerkvi Sv. Martina v Doberdobu.

SLOVENSKO DEŽELNO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE za Goriško prireja v ponedeljek, 13. oktobra, ob 20. uri v Kulturnem domu v Gorici predavanje na temo potresa na svetovnih finančnih trgih in posledic za gospodarstvo. Predaval bo docent bančništva na Videmski univerzi Stefano Miani. Srečanje je odprto vsem.

V FEIGLOVI KNJIŽNICI v Gorici bo v ponedeljek, 13. oktobra, ob 18. uri prva pravljčna urica. Martina Humar bo pripovedovala pravljico Muc išče čarovnico.

V PALAČI CORONINI CRONBERG (v bivši konjušnici) na Drevoredu 20. septembra 14 v Gorici bo v sredo, 15. oktobra, ob 17.30 predavanje Maddalene Malni Pascoletti o grofu Micheleju Coroniniju Cronbergu; vstop prost.

V VITEŠKI DVORANI GRADU DOBROVO v Brdih bo v petek, 17. okt-

FRANKO JURI

Povratek v Les Hurdes
Od utopije do realizma?

Jutri, 13. oktober
ob 18. uri

Predavalnica TUMA
KBcenter

obra, ob 19. uri predstavitev zbornika
Rado Simoniti - Pevec Goriških brd.

Mali oglasi

PRODAM novo peč na drva za centralno kurjavo 30 kw znamke UNICAL. Nabavna cena 3.500 evrov prodajam za samo 2.000 evrov; tel. 334-6366765.

PRODAM zazidljivo zemljišče na goriškem Krasu; tel. ob večernih urah 338-1023477.

Osmice

SALOMON v Rupi je odprl osmico. Odprta je od ponedeljka do petka od 16. ure dalje, ob sobotah in nedeljah pa od 10. ure dalje.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Marina Cadeza darujeta družini Armando Jarc in Eleonora Gergolet vd. Cadez 80 evrov za hospic »Via di Natale« pri CRO v Avianu.

Pogrebi

JUTRI NA VRHU: 14.00, Carmela Vintin por. Devetti (ob 13.40 iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
Q8 - Ul. Trieste 22
AGIP - Ul. Don Bosco 108
AGIP - Ul. Aquileia 60

TRŽIČ
SHELL - Ul. Matteotti 23
ESSO - Ul. I Maggio 59
IP - Ul. Boito 57
OMV - Ul. Terme Romane 5

KRMIN
API - Ul. Isonzo

GRADIŠČE
AGIP - Ul. Udine, na državni cesti 305 proti Marianu

TURJAK
AGIP - na pokrajinski cesti 1 (Foljan-Pieris) Ul. XXV Aprile 31

FOLJAN
AGIP - Ul. Redipuglia 42

ROMANS
API - Ul. XXV Maggio 3/A

VABLJENI!		Prosvetno društvo Štandrež	
ABONMA LJUBITELJSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN			
Sobota, 25.10.2008 ob 20. uri KD Rudi Jedretič – Ribno Molière GEORGIE DANDIN ali KAZNOVANI SOPROG komedija		Program <i>Štandrež 2008</i> VSE PREDSTAVE BODO V ŽUPNIJSKI DVORANI "ANTON GRGORČIČ" V ŠTANDREŽU Informacije: Tabaj Božidar 0481 20678 Prodaja abonmajev, vstopnic in rezervacija sedeža na blagajni vsako nedeljo do 25.10. od 11.00 do 12.00 in eno uro pred vsako predstavo.	Prispevki
Nedelja, 30.11.2008 ob 17. uri KUD Polzela Anton Tomaž Linhart TA VESELI DAN ali MATIČEK SE ŽENI komedija			
Nedelja, 14.12.2008 ob 17. uri KUD Smartno ob Paki Jean Clod Danaud KVAČKARIJA komedija			
Sobota, 24.01.2009 ob 20. uri Premiera			
Nedelja, 25.01.2009 ob 17. uri Abonmajska predstava P.D. Štandrež – dramski odsek Branislav Nušič KAJ BODO REKLI LJUDJE kom.			

Abonmajska sezona

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ABONMA V GORICI

od **6. OKTOBRA**, vpis abonmajev pri goriškem uradu

Info: goriški urad, Korzo Corso Verdi 51, Mob. 340 8624701
Urniki: pon/pet (14.00-17.00), sob (9.00-12.00)
Brezplačna telefonska št. 800214302 - pon/pet (10.00-17.00)

VABILO K ABONMAJU
Torek, 28. oktober ob 20.30 - Kulturni center Lojze Bratuž
Torek, 4. november ob 20.30 - Kulturni dom Gorica

EDOARDO ERBA Maraton v New Yorku

info@teaterssg.it - www.teaterssg.it

Na začetku jih je bilo 51

Tekmovalno vzdušje med posadkami na prejšnjih izvedbah Barcolane.

Na Barcolanini premieri 19. oktobra leta 1969 je jadrlo 51 jadrnic, kar za takratne razmere in flote na regatah v Tržaškem zalivu ni bil noben mačji kašelj. Na drugi Barcolani so jih naštel 63, na tretji pa so bili organizatorji celo malce razočarani, ker so imeli v regatni floti celo tri jadrnice manj kot na prvi reprizi leta 1970, ko so svoj jesenski jadralski pokal prvič (seveda ne še prav glasno) proglašali za jadralski praznik skoraj vsega kar v Tržaškem zalivu gre in leze na veter!

Četrto Barcolano je vzela prvič v zakup tržaška burja in s hitrostjo do 80 kilometrov na uro regatno floto pošteno "oskubila", saj si je na morje upalo le 45 izmed sicer ponovno rekordnih 70 prijavljenih posadk. Da je barkovelska oktobrska jadralska zgodba "obsojena" na uspeh in svetlo prihodnost, je bilo vsem dokončno jasno pred štartom 5. Barcolane s 83 jadrnicami za štartno linijo, ko je divja burja (v "refulih" z več kot 40 vozli). Naslednje leto je burja cefrala jadra in lomila jambore v floti 104 jadrnic ... Hkrati s peripetijami z vremenom, so se začele sanje o nekoč "veliki regati" uresničevati, število prijavljenih jadrnic je skokovito naraščalo.

Na Barcolani številka 10 je bilo prvič več kot dve stotini udeležencev (230, piše v arhivih), dve leti pozneje, leta 1980, že 351, še leto kasneje, 402, leta 1983 je padla petstotica. Leta 1985 je bilo za takratne jadralske regatne čase osupljiva številka 602 nastopajočih jadrnic v tekmovalni floti. Leta 1993, leto pred absolutno zmago prvega izmed dveh dosedanjih slovenskih

krmarskih zmagovalcev (leta 1994 je pred Trstom zmagal italijanski Fanatic s posadko krmarja Dušana Puharja), je o 1025 jadrnicah v Barcolanini floti poročala že cela Evropa. Pozneje, od leta 1998, ko je bilo regati konec 4-letne slovenske jadralske okupacije Trsta (v razdobju 1995-1997 je pred Trstom suvereno vladala slovenska Gaia Legend, prvo leto s skipperjem in krmarjem Mitjo Kosmino, naslednji dve pa s parom Puh-Kosmina na ključnih pozicijah na krmi slovenske "Legende"), je za regato vedel cel športni svet. Največ jadrnic, rekordnih 1982, je bilo na Barcolani leta 2003, ko je do takrat tako zelene in magične številke 2000, Trstu in organizatorjem zmanjkalo le 18 jadrnic. Več kot 1900 jadrnic na kupu smo v tem desetletju videli na štirih Barcolanah; že omenjenih 1982 leta 2003, 1964 jih je štartnino vplačalo leta 2001, še pet več jih je bilo leta 2002, leta 2004 pa so imele trume gledalcev 36. Barcolane pred očmi 1960 jadrnic.

Organizatorjem tržaškega oktobrskega jadralskega oktobrfesta, kar je res najboljše in najbolj primerno ime za nedeljsko predstavo pred Trstom, je pred časom "potegnilo", da je norenje za magično številko 2000 jadrnic za štartno linijo med Barkovljami in miramarskim gradom ter potem na 16,5 morske milje dolgem regatnem polju na trasi Barkovlje-Debeli rtič (od leta 1999 sta dve regatni boji v slovenskem morju) lahko tudi kontraproduktivno in nevarno.

Da se v močni burji na morju lahko zgodi tudi prava katastrofa, so se organizatorji in manj vešči ja-

dralci prepričali leta 2000, ko je pihala skoraj orkanska burja (v cilj sta kot prva prijadrala italijanski Shining in Puhov Veliki Viharnik), s hitrostjo čez 110 kilometrov na uro. Regata se je spremenila v eno samo in na srečo dobro vodeno reševalno akcijo, v kateri zgolj po naključju iz pobesnega morja niso pobirali tudi trupel.

Barcolana, regata za vse, za velike in majhne, za jadrnja večje in manj večje može in dekleta, se je mnogim neozdravljivo zalezla pod kožo. Zaradi udeležbe velikih super regatnih jadrnic, od leta 2004 tudi supermaksijev z južne zemeljske poloble, je postala tudi vrhunska jadralska zgodba. Pa tudi regata, na kateri zares velja le absolutna zmaga. Zmage v posameznih tekmovalnih razredih in med krajšimi regatniki (skupaj jih je kar 14), pa so lastnikom, krmarjem in članov posadk zmagovitih jadrnic, le v manjše in osebno veselje.

Da je že poldrugo desetletje tako, smo krivi tudi Slovenci, ki smo pred dobrim desetletjem Trst in jadralsko Italijo zavijali v črno in na njihovem morju "potapljali" štiri leta zapored.

tecnoredile S.R.L.
 TRIESTE

TRST, Ul. Cosulich 9 (industrijska cona)
tel. 0039/040/827045 - 830688

GRADBENI IN INDUSTRIJSKI STROJI IN OPREMA • PRODAJA IN NAJEM • SERVIS • REZERVNI DELI

Prisotni od leta 1969

PIPAN

LASTNA PROIZVODNJA

Aluminijasto-lesene zasteklitve
Aluminijaste zasteklitve

Obdelovanje železa:
rešetke, vrata, ograje, itd.
namestitve in vzdrževanje

Nabrežina, 170/E - (blizu nogometnega igrišča)
Tel.: 040/200329 - Fax.: 040/2025392

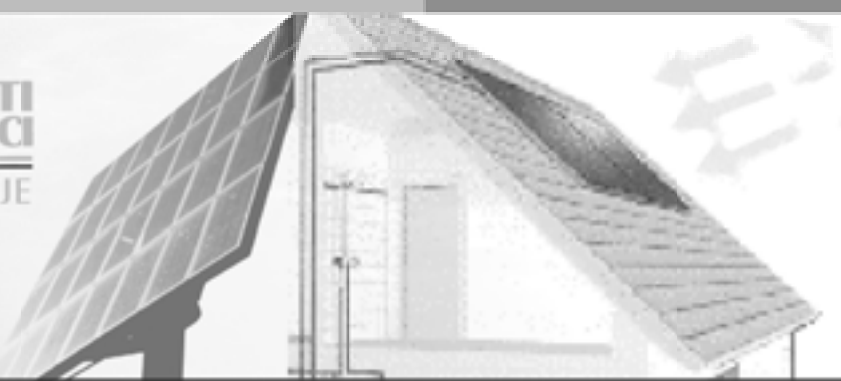

Fotostudio BP 08

Prosek 212 - Trst
328 9430124

Boris Prinčič
fotograf

BORDON IMPIANTI ELETTRICI
 BORDON ELEKTRICNE INŠTALACIJE

IDROSYSTEM
 SKERK PAOLO

NUDIMO TUDI:

- CIVILNE IN INDUSTRIJSKE ELEKTROINŠTALACIJE
- NAPRAVE ZA PODATKOVNO OMREŽJE
- AVTOMATIZACIJA VRAT

FOTOVOLTAIČNI in TERMIČNI sistemi

Specializirani smo v projektiranju, inštalaciji in vzdrževanju fotovoltaičnih in termičnih sistemov majhne, srednje in velike zmogljivosti. Nudimo vam vso potrebno dokumentacijo in načrte za izkoriščanje odloka "Conto energia" z dne 19.02.07 in davčno olajšavo do 55% na podlagi finančnega zakona 2007 za prihranek energije.

NUDIMO TUDI:

- PLINSKE INŠTALACIJE
- VZDRŽEVANJE KLIMA NAPRAVE
- HIDRO-SANITARNE INŠTALACIJE
- TALNO IN STENSKO OGREVANJE
- POOBlašČeni servis BUDERUS

Šempolaj, 15 - 34011 Devin-Nabrežina (TS)
Tel. 040.200727 Mob. 3482251122
www.bordonimpianti.com - info@bordonimpianti.com

Proseška postaja 29/F - Zgonik
Tel. 040.225035 Mob. 3332811793
www.idro-system.it - info@idro-system.it

Barcolana

"Če nočeš jutri med regato pred Trstom skupaj s posadko in jadrnico zleteti v zrak, ostani doma!"

Tržaška Barcolana bo v nedeljo, natančno ob 10. uri, s topovskim strelom "upihnila" 40 svečk!

Štirideseti rojstni dan, začetek petega življenjskega desetletja in jadrnanja proti Abrahamu (kdo ve, kaj si bodo v Trstu sploh še lahko izmislili za 50-letnico!?) pa "jesenski tržaški jadralski pokal" (pod tem imenom so leta 1969 regato prvič organizirali!) z jadralskim vrvežem v Tržaškem zalivu in živahnim poslovno-družabnim utripom ter dogajanjem na tržaških pomolih praznuje že ves teden.

Barcolana je z leti prerasla v vsejadransko, sredozemsko in (zaradi nekaterih njenih dimenzij je res tako!) svetovno športno ter poslovno zgodbo, za katero je jadralski oktoberfest že dolgo pravišnje ime! Barcolana je jadralski show in zbor. Resna regata in jadralska zabava obenem, za mesto Trst in organizatorski klub C. V. Barcola-Grignano pa seveda tudi posel.

Številke, s katerimi lahko uokvirimo vsakoletno Barcolano, so komajda še pregledne; četrtni mili-

jona gledalcev na tržaških pomolih, na mogočnem brodomstvu spremljevalnih ladij in čolnov, na obali od Milja do Debelega rtiča na slovenskem robu Tržaškega zaliva, od Trsta do Barkovlj in naprej do miramarskega gradu. Najmanj pol milijona ljudi, ki se zlijejo in poplavlajo tržaške pomole v šestih dneh pred samo regato, ki ji gre že poldrugo desetletje sloves najbolj množične svetovne jadralske regate s hkratnim štartom celotne tekmovalne flote izza ene same in prav tako guinnessovsko dolge štartne linije. Najmanj 20.000 jadrincev (veščih in dobro plačanih profesionalcev in ljubiteljskih in zvečine nedeljskih "mornarjev" pod jadri in s skoraj 2000 jadrnicami že res skoraj do roba napolnjeno 16,5 morske milje dolgo regatno polje v zalivu.

"Tržaški jesenski jadralski pokal", tako je že skoraj pozabljeno uradno ime oktobrskega jadralskega zbora, je bil leta 1969 v C. V. Barcola-Grignano v Barkovljah spočet kot lokalno, interno in predvsem družabno klubsko jesensko slovo od poletja in jadranske sezone. Če bi Barcolaninim očetom pred 40 leti kdo prerokoval, da bo iz njihovega družabnega oktobrskega klubskega srečanja, združenega z malo jadrnanja in internih jadralskih bitk, predvsem pa polnega hrane, pijače in napovedovanja novih jadralskih zgodb, pognala svetovno odmevna regatna zgodba, bi polna omizja v C. V. Barcola-Grignano (in tudi pri prvih jadralskih sosedih, v slovenskem jadrlnem klubu Sirena) zanesljivo raznašalo od krohota. A se je zgodilo prav to.

Novozelandski supermaks
Alfa Romeo 2
po 135. zmagi v karieri.

AVTOMEHANIČNA DELAVNICA
ENZO

*Redni vzdrževalni pregledi na avtomobilih
in avtodomih vseh znamk
priprava vozil za tehnični pregled*

POOBlašČENA

Opčine - Bazoviška ul. / Via di Basovizza 60 tel. 040.214618

Kot vedno vam nudimo največ in najboljše:
od enodnevnega izleta do večdnevni potovanj za Vse svete, Martinovanje, Advent, Božič, Silvestrovanje, individualna bivanja v slovenskih zdraviliščih ter v Istri, sedaj pa še

KRIŽARJENJA po izrednih posebnih pogojih:
MSC OPERA iz Trsta 13., 20., 27.10. in 3.11.
Končna cena, vse vključeno že od 546,00€
MSC POESIA iz Benetk 1. in 8.11. Končna cena, vse vključeno že od 666,00€
NOVOLETNO KRIŽARJENJE COSTA CONCORDIA 12 dni Grčija, Turčija, Ciper in Egipt. Končna cena, vse vključeno, tudi transfer iz Trsta, od 1690,00€. Otroci in mladi do 18. leta, na 3. ležišču, od 460,00€

Ne zamudite enkratne priložnosti, pohitite z rezervacijo ker je razpoložljivost omejena.

Potovalna agencija
AURORA VIAGGI
ul. Milano, 20 TRST tel 040 631 300 - fax 040 365587
aurora@auroraviaggi.com - www.auroraviaggi.com

Zaupajte izkušnosti!

VODOPIVEC
SVETUJEMO VAM S PROFESIONALNOSTJO

Zgonik 50/a (pri županstvu) - 34010 Zgonik - tel. 040.229122

KOMERCIJALNA VOZILA PEUGEOT. ZA BOLJŠE DELO IN MANJŠE STROŠKE.

Bipper
Van of the Year 2009
od 5.950 € namesto 9.100 €

Partner
od 7.800 € namesto 11.495 €

Expert
Van of the Year 2008
od 12.200 € namesto 17.800 €

Boxer
od 12.600 € namesto 20.408 €

LIZING S 5 LETI JAMSTVA IN OBRESTOVANJEM 3,99%

Komercialna vozila Peugeot, leaderji v razvoju v letu 2008, vas bodo presenetila tudi v ceni. Izberite med 8 modeli, med katerimi so tudi Expert, Boxer, Partner ali novi Bipper. Na razpolago več kot 100 verzij, prostornina od 1 m³ do 17 m³, bencinski ali Diesel Hdi motorji, tudi s FAP-om. Seznanite se z ugodnostmi lizinga »Peugeot Finanziaria«.

KOMERCIJALNA VOZILA PEUGEOT. ZA DELO IN ZA UŽITEK

Padovan & Figli
Koncesionar Peugeot za Trst, Gorico in Tržič
TRST ul. Flavia 47, tel. 040 827782
GORICA Majnica 12, tel. 0481 391808
TRŽIČ ul. Timavo 24, tel. 0481 790505
www.padovanefigli.it

stran pripravila
oglaševalska agencija
tmedia
www.tmedia.it

za vašo reklamo
na Primorskem dnevniku
brezplačna št. 800.129.452

Grožnje Kosmini

Če so Tržačani leta 1994 nekako še lahko »prebavili« dejstvo, da je slovenski krmar Dušan Puh zmagal s takrat slavnim italijanskim Fanaticom, so morali naslednja tri leta s škripajočimi zobmi ploskati trem zmagoslavjem koprške Gaie Legend, prve jadrnice, ki je v zgodovini regate (takrat že evropsko odmevne jadralske zgodbe), zmagala trikrat zapored. Tržaške jadralske duše so bile po triletni vladavini slovenske Gaie Legend tako globoko ranjene, da je v noči pred Barcolano leta 1998 krmarja Mitjo Kosmino sredi noči iz postelje dvignil telefonski klic. Anonimnež, ki je govoril v tržaškem dialektu, je napol prebujenemu Kosmini dal vedeti, da ima pod palubo Gaie Legend postavljeno bombo.

"Če nočeš jutri med regato pred Trstom skupaj s posadko in jadrnico zleteti v zrak, ostani doma," je slišal Mitja Kosmina iz telefonske slušalke. Bombe v Gaii Legend policisti v Marini Koper potem sicer niso našli, namesto nje je na regatnem polju delo opravila popolna bonaca (brezvetrje), v kateri je, z dotlej neulovljivim naskokom vođeča Gaia Legend obtičala. Kot prva je zasledovalkam pač pokazala, kam ne smejo zajadrti. Šele, ko smo tisto nedeljo na polnih tržaških pomolih videli in slišali veselje zaradi zmage italijanske Riviere di Rimini in konca »slovenske jadralske okupacije Trsta«, je bilo mnogim jasno, kako strašne muke so zaradi treh zaporednih slovenskih zmag v Tržaškem zalivu trpeli mnogi Italijani.

Barcolana je že dolgo "železni repertoar" jadranskega, sredozemskega, evropskega in svetovnega regatnega koledarja. Jadranci z vseh koncev Jadrana in Sredozemlja (in z drugih morij) imajo drugo oktobrsko nedeljo rezervirano za Barcolano. Že dolgo, recimo, da že od leta 1987, ko je pred Trstom zmagala italijanska maksi Il Moro di Venezia, je tudi na Barcolani v veljavi davnega leta 1851 (pred angleškim otokom Wight) utemeljeno jadralsko reklo "There is no second" (drugega ni). Na Barcolani šteje le absolutni zmagovalec, vsi drugi so zadnji. Surovo, kruto, a resnično reklo seveda velja le za poklicno jadralsko konkurenco v tekmovalnem razredu supermaksijev, v katerega sodijo regatniki, dolgi od 19 do 30 metrov.

Upi Slovencev

Štiri slovenske absolutne zmage pred Trstom imajo že brado; od zadnje zmage koprške Gaie Legend leta 1997, so Slovenci v mednarodno vse močnejši in daljši konkurenci abonirani na 2. mesta. Leta 2000 je bil v že omenjeni orkanski burji drugi Mobitelov Veliki Viharnik s posadko Dušana Puha, od leta 2002 pa je bilo 2. mesto šestkrat zapored "usojeno" 24-metrski slovenski Maxi Jeni s posadko Mitje Kosmina, ki se, če se na morju ne zgodi nič nepredvidenega (groba taktična napaka ali kak lom na palubi), teoretično in praktično ne more nadejati zmage niti v nedeljo. Novozelandski supermaks Alfa Romeo 2, v lasti milijonarja in krmarja Nevilla Crichtona bo v nedeljo verjetno zmagal še petič v tem desetletju. Leta 2003 in 2004 je zmagal z Alfa Romeo 1, dol-

go 27,40 metra, predlani in lani pa s 30-metrsko Alfa2. Gre namreč za regatnega mastodonta iz neke druge jadralske zgodbe in z južne polovice Zemlje. Od leta 2003 je Barcolana novozelandska in avstralska domena (leta 2005 je zmagala 30 metrov dolga avstralska Skandia), vsi preostali, z Italijani na čelu, pa so le zagnani regatni udeleženci.

Franci Stres

Guštin
SERVICE PARTNER

GOSPODARSKA VOZILA

040.225343 FAX. 0402529507

Ul. Proseška postaja, 29/a - Obrtna cona "ZGONIK" - Trst
Mob. 3482812360

**cenitve,
nasveti za nepremičnine,
kupoprodaja**

TRST
Ul. Cicerone 8, Tel. 040 662111
Fax. 040 634301

www.immobiliarepuntocasa.it

MAURI
Ulica Ponziana 3
moška - ženska oblačila

vljudnost in
ugodne cene

**Široka ponudba
novih izdelkov**

**Tudi za močne postave
moška in ženska oblačila
od 46 do 74**

SESJAN
New Tropical Store
0402907046 - 3335391053

Konec poletja. Napočil je čas za bazen.

Pri nas dobite kopalke, od klasičnih do trendovskih modelov, plavalne kape v različnih materialih in bogati izbiri barv in oblik.

Trenerke, torbe, kopalni plašči, polo in t-shirt majčke.

Moška in ženska športna oblačila za prosti čas z možnostjo številnih kombinacij.

Veliko idej za darila.

Pridite na obisk!

EDINSTVENA PRILOŽNOST

NOVI PIAGGIO FLY 125€ 1690,00*

NOVI PIAGGIO FLY 150€ 1790,00*

FLY
125 I 150

PIAGGIO

*V CENI JE VKLJUČENA REGISTRACIJA VOZILA, DRŽAVNE SPODBUDE ZA ODPAD IN BREZOBRESTNO FINANCIRANJE V ROKU 24 MESECEV.

PONUDBA VELJA DO RAZPRODAJE ZALOG, POHITITE!!!

**PADOVAN
ROT**

Edini pooblaščen prodajalec
za Tržaško pokrajino
Ulica Flavia, 47 - TRST Tel.
040/637373 FAX 040/637545

N

EDELJSKE

T E M E

Vsak mednarodni dokument v zvezi z zaščito narodnih manjšin je pomemben; vse od devetdesetih let prejšnjega stoletja so namreč mednarodne organizacije vzele v svoje roke pobude za oblikovanje standardov za zaščito manjšin in s tem prisilile tudi države, da se tega vprašanja resno lotijo. V nekaj letih po padcu berlinskega zidu smo tako dobili bogato bero mednarodnih dokumentov številnih mednarodnih organizacij: Združeni narodi, Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi in Svet Evrope so oblikovali temeljne standarde, počasi se je nekaterim prilagodila tudi Evropske unija, na izrazito kulturnem področju pa je bil zelo dejaven še Unesco. To je danes mednarodnopravni okvir, v katerega posamezne evropske države umeščajo svoja določila o zaščiti manjšin. Odnos do tega vprašanja je zelo različen; nekatere evropske države so dosegle zavidljivo raven, druge počasi stopicajo za njimi, nekaj je še takih, ki manjšin sploh ne priznajo. Vsekakor je vprašanje manjšin splošen pojav; tako v samo eni članici Evropske unije, na Malti, ni narodnih manjšin. Ta podatek že dokaj jasno kaže na razširjenost manjšinskega vprašanja.

Med institucijami, ki se že od začetka devetdesetih let ukvarjajo z narodnimi manjšinami, je visoki komisar Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) za narodne manjšine. Njegov urad je bil ustanovljen leta 1992 na vrhu v Helsinkih v okviru dejavnosti za preprečevanje konfliktov, ki je bila v tistih letih zelo intenzivna. Lansko leto je to mesto zasedel norveški diplomat, nekdanji minister Knut Vollebaek (**na posnetku**), ki je že tretji komisar (pred njim sta to mesto krila Nizozemec Max van der Stoep in Šved Rolf Ekeus). Med ukrepi, ki jih sprejema visoki komisar, je tudi priprava priporočil v zvezi z narodnimi manjšinami, ki običajno nosijo ime po kraju, kjer so bila predstavljena.

Prva priporočila so bila objavljena v Haagu leta 1996 in zadevajo pravice narodnih manjšin do izobraževanja; dve leti kasneje, leta 1998 so v Oslu predstavili priporočila o jezikovnih pravicah narodnih manjšin. Sledila so (leta 1999 v Lundu) priporočila o dejanskem sodelovanju narodnih manjšin v javnem življenju in (leta 2006) o politični dejavnosti v večetničnih družbah. Sedaj, 2. oktobra v Bocnu, pa so tem dodali še priporočila o narodnih manjšinah v meddržavnih odnosih. Ta novi dokument je bil predmet poglobljene razprave, ko so se v Bocnu zbrali številni strokovnjaki, predvsem mednarodni pravniki, ki se aktivno ukvarjajo s problematiko manjšin.

Priporočila, kot beseda sama pove, niso zakon, prav tako niso mednarodna konvencija, in ne nazadnje ne predvidevajo ratifikacije ali kakršnekoli druge oblike pristanka posameznih držav na kriterije, ki jih priporočila vsebujejo. Gre torej za nekakšno »lahko zakonodajo«, za določila, ki postavljajo standarde, vendar formalno nikogar ne obvezujejo k sprejemanju oziroma spoštovanju teh standardov in seveda ne vsebujejo nikakršnih določil o ukrepih proti državam, ki bi jih kršile.

Geneza bocenskih priporočil sega nekaj let nazaj v zgodovino. Madžarski parlament je ob začetku stoletja na predlog tedanje desničarske vlade sprejel tako imenovani »statusni zakon«, to je zakon o Madžarih izven Madžarske. Ta zakon je vzbudil veliko nezadovoljstva še zlasti v nekaterih državah, predvsem na Slovaškem in v Romuniji, kjer živita najbolj številni madžarski manjšini. Problem je bil, da je ta zakon močno posegal v družbeno tkivo sosednjih držav, saj so pripadniki madžarske manjšine uživali vrsto ugodnosti, od nekakšnega potnega lista, ki je na naslovnici nosil kromo sv. Stefana, uradni madžarski simbol, pripadnikom manj-

šine, ki so se prijavili, pa je ta zakon zagotavljal sicer skromno finančno pomoč, ki pa je v revnih predelih severne Romunije ustvarjala vrsto nesoglasij: pomisliti moramo na zaostale revne vasi, kjer so Madžari prejeli nekakšno majhno pokojnino samo zato, ker so bili Madžari, Romuni pa nič.

Zaradi teh protestov je že takrat visoki komisar OVSE objavil mnenje, s katerim je opozarjal na spoštovanje suverenosti vsake države in dopustil, da lahko države pomagajo svojim manjšinam na tujem pretežno samo na področju kulture in izobraževanja. Isto tezo je takrat potrdila tudi Beneška komisija, institucija Sveta Evrope, ki izraža pravna mnenja v zvezi s spori med državami ter se ukvarja z urejanjem političnih odnosov, lahko pa tudi z ustavnopravnimi vprašanji v posameznih državah. Vendar pa je bilo že takrat jasno, da je potrebno bolj artikulirano besedilo, ki bi natančneje definiralo te odnose, saj je v Evropi res veliko primerov »čezmejnih« manjšin.

To besedilo je bilo sedaj sestavljeno in objavljeno. Seveda je splošno in ne zadeva samo enega primera oziroma ene skupnosti, ampak je, kot vsa priporočila Visokega komisarja, uporabno v vseh primerih, kjer se prisotnost manjšin vključuje v mednarodne odnose. Gre torej za klasične čezmejne manjšine, torej za manjšine poseljene na ozemlju, ki meji na državo, kjer pripadniki istega naroda predstavljajo večinski del prebivalstva. V primeru Slovencev so to zagotovo Slovenci v Italiji, v Avstriji in na Madžarskem, pa tudi Slovenci na Hrvaškem; to so tudi Italijani in Madžari v Sloveniji.

Bocenska priporočila o narodnih manjšinah v mednarodnih odnosih so sestavljena iz štirih delov. Prvi del vsebuje splošna določila, ki poudarjajo predvsem načelo suverenosti in ozemeljske celovitosti držav. Tu ni nič posebno spornega, poudarek na teh načelih pa je očitno potreben za omejitve, ki jih priporočila vsebujejo v nadaljevanju. Sploh bi lahko z nekega zornega kota lahko rekli, da vsebu-

jejo ta priporočila predvsem omejitve in ne dejanskih večjih pravic. V prvem delu pa je tudi poudarjeno načelo, da je zaščita narodnih manjšin skrb mednarodne skupnosti, države, ki želijo namenjati svojo skrb manjšinam na ozemlju drugih držav morajo to delati v okviru mednarodne kooperacije in prijateljskih odnosov. Na koncu je še rečeno, da imajo države lahko interes, ali celo ustavno obvezo, za zaščito svojih manjšin v sosednjih državah, kar pa jim ne daje nikakršne mednarodnopravne pravice, da izvajajo kakršnokoli oblast nad manjšinami v drugih državah. Skratka, mednarodni okvir je zelo jasen in kar zadeva slovensko manjšino v Italiji zagotovo nesporen, saj potrjuje sedanje stanje, ko suverenost ni vprašljiva, poudarek na prijateljskih odnosih pa je prav tako potrditev dejstev.

Drugi del vsebuje nekaj načel o obveznosti držav do narodnih manjšin. Gre za zagotovitev dejanske enakosti vseh pripadnikov manjšin, za spoštovanje in promocijo pravic pripadnikov manjšin, za ob-

vezo, da države promovirajo integracijo družbe, ki pa je možna samo če pripadniki manjšin lahko sodelujejo v vseh oblikah javnega življenja ter da države ne smejo omejevati pravice manjšin, da nemoteno vzdržujejo stike z matičnim narodom. Tu je potrebna pripomba glede nemotene sodelovanja v vseh oblikah javnega življenja, saj to vprašanje kar zadeva Slovence v Italiji še ni v celoti rešeno. Pa tudi sicer še ne moremo trditi, da bi država izpolnila vse obveze do manjšine. Opozoriti pa velja, da tudi ta priporočila, kot sicer glavna mednarodnih dokumentov, govori o pripadnikih narodnih manjšin ter se tako omejuje na individualne pravice. Velik problem pa so, kot vsi vemo, prav kolektivne pravice, ampak mednarodno pravo se tega vprašanja dosledno izogiba.

Četrty del je dejansko jedro dokumenta, saj vsebuje ugodnosti, ki jih države lahko namenjajo narodnim manjšinam v tujini. To je dejansko omejitev, ki smo jo že omenjali, saj gre predvsem za kulturo, izobraževanje, ugodnosti pri potovanjih, dovoljenja za zaposlitev in pridobivanje vizumov. Izrecno pa je poudarjeno, da mora biti na pravica na razpolago vsem pripadnikom manjšine, brez diskriminacij. Država, v kateri manjšina živi, ne sme ovirati te ugodnosti, v nobenem primeru te ugodnosti ne smejo ogroziti ozemeljske celovitosti države, v kateri manjšina živi. Pripadnikom manjšin v sosednjih državah lahko države podelijo državljanstvo, vendar ne posplošeno vsem, seveda, če državi dopuščata dvojno državljanstvo. Če država dopušča dvojno državljanstvo, ne sme diskriminirati državljanov, ki tako državljanstvo imajo. Posebna določila zadevajo pomoč pri izobraževanju, pomoč nevladnim organizacijam ob spoštovanju zakonodaje države, v kateri manjšina živi, pri čemer so izrecno izključene podpore političnim strankam. Nadaljnje priporočilo zadeva prosto sprejemanje radijskih in televizijskih sporedov, ob koncu pa je še opozorilo, da mora država, ki ščiti svojo manjšino v tujini, vsaj v enaki meri zaščititi manjšine na lastnem ozemlju.

Tu takoj opazimo nekatere pomanjkljivosti, predvsem kar zadeva radijske in televizijske sporede. Ostala določila so dokaj jasna in celo dopuščajo še nekaj manevrskega prostora; ker pa smo prej omenjali omejitve, velja opozoriti, da med temi določili ni dveh vprašanj, ki sta za slovensko manjšino zelo pomembni, vprašanje prostora in vprašanje gospodarstva.

Zadnji del vsebuje vprašanja v zvezi z multilateralnimi instrumenti in mehanizmi ter zadeva obvezo za čezmejno sodelovanje in prijateljske odnose tudi med regionalnimi in krajevnimi oblastmi in za spodbujanje dialoga z manjšinami. Priporočila obvezujejo države, da spoštujejo mednarodne listine o človekovih pravicah, izrecno pa priporočajo sklepanje meddržavnih dvostranskih dogovorov o manjšinah, ob koncu pa dokument visokega komisarja še priporoča uporabo vseh razpoložljivih mednarodnih instrumentov, tudi z oblikovanjem posebnih mešanih teles.

Glede tega je treba še marsikaj postoriti; dvostranskega sporazuma o manjšinah med Italijo in Slovenijo še ni, Italija še ne izvaja vseh mednarodnih listin in med drugim ni ratificirala listine Sveta Evrope za manjšinske in regionalne jezike, zagotovo bi bilo tudi koristno okrepiti obstoječa in morda oblikovati nova mešana telesa.

Skratka, novi dokument je na prvi pogled zelo splošen; podrobnejša analiza pa bo to domnevo takoj ovrgla. Ta priporočila, ki sicer, kot rečeno, niso zavezujoče pravno besedilo, tako dodajajo nekaj novih sugestij tudi odnosu Slovenije do slovenske manjšine v Italiji, odnosu Italije do italijanske manjšine v Sloveniji ter široki paleti dejavnosti v okviru čezmejne sodelovanja.

NOVA PRIPOROČILA VISOKEGA KOMISARJA OVSE

Narodne manjšine v mednarodnih odnosih in stanje na meji med Slovenijo in Italijo

BOJAN BREZIGAR

Poživitev Sv. Jakoba, Milj in Opčin

V naslednjih dneh bodo predstavljeni trije projekti "Centro in Via" - Center v Ulici.

CAT Terziaria Trieste - Center za tehnično pomoč v okviru združenja trgovcev Confcommercio v Trstu - vodi koordiniranje treh projektov za rikvalifikacijo in oživljanje trgovskih in turističnih dejavnosti, z njihovo promocijo v urbanem okolju.

Projekti so vključeni v en sam večji projekt, ki nosi ime "CENTRO IN VIA" - CENTER V ULICI, in se nanašajo na dva tržaška predela, Opčine in Sv. Jakob, in staro mestno jedro občine Milje.

CENTER kot naravni trgovski center, ki je v nasprotju z umetnimi komercialnimi centri; gre za spojitev trgovskih dejavnosti z ostalimi, ki bi skupaj ustvarile pravi sistem in ne le razpršen aparat prodajnih mest; torej srce mestnega življenja, kraj izmenjave blaga, kot tudi kulture, tradicij in družabnosti.

Kje pa naj bi ta center nastal? V ULICI seveda, znotraj mest, vzdolž ulic in trgov, krajev bivanja in službe, šolskih in razvedrilnih ustanov.

Upoštevač splošno korist projektov, ne samo iz trgovskega, ampak tudi iz socialnega in urbanističnega vidika, je CAT Terziaria Trieste s.r.l. želela v projekt vključiti tudi javne in zasebne subjekte, in sicer projektne partnerje, s katerimi je že podpisala pravo "Listino o nameri".

/ Sv. Jakob / Milje / Opčine

Na tej osnovi je nastal Organ za institucionalno monitoriranje, ki ga sestavljajo sledeči subjekti: Občina Trst, Občina Milje, Dežela FJK, Pokrajina Trst, Turizem FJK, Promotrieste, OTC - Organizacija za zaščito potrošnikov, Trgovinska zbornica iz Trsta, Združenje Confcommercio Trst, Assoalbergatori - Združenje hotelirjev, FIAVET - Federacija združenj in podjetij za potovanja in turizem, FIMAA - Italijansko združenje za trgovske posrednike in zastopnike, Združenje trgovcev na drobno, Mladi podjetniki Confcommercio Trst, SDGZ, Združenje trgovcev Sv. Jakoba.

Vsak projekt predvideva analizo, izvajanje in širjenje rezultatov v dveh sklopih, kot zaključek prvih dveh faz.

Faza analize je bila že dokončana in predstavljena na spletni strani www.centroinvia.it. V naslednjih dneh, to je 13. in 14. oktobra, se bo v vsakem izmed treh območij izvedlo po eno srečanje, kjer bodo predstavljeni projekti in bo ponujena možnost operaterjem vsakega območja, da lahko aktivno sodelujejo pri pobudi.

13. IN 14. OKTOBRA 2008

Tri srečanja za spoznavanje projektov.

SV. JAKOB

ponedeljek, 13. oktobra, ob 19.45
Župnijska dvorana
Trg Sv. Jakoba (Campo San Giacomo), 10
Trst

MILJE

Torek, 14. oktobra, ob 19.45
Dvorana "Millo"
Trg Republike - Milje

OPČINE

Torek, 14. oktobra, ob 19.45
ZKB - Credito cooperativo del Carso -
Zadružna Kraška Banka
Ul. del Ricreatorio, 2 - Opčine

Dodatne informacije:

TAJNIŠTVO
tel. 040.7707.370 - fax 040.7707.362
nicola.deluca@confcommerciotrieste.it
Terziaria Trieste
ul. San Nicolò, 7 - 34121 Trst

Terziaria Trieste s.r.l.
CENTRO DI ASSISTENZA TECNICA
ALLE IMPRESE DEL TERZIARIO
DI CONFCOMMERIO TRIESTE

Do 15. oktobra 2008

eMISFERO
pot do ugodnosti

CENE POD UDAROM!

Ribje palčke
SELEX
zamrznjene
300 g, 3,33 €/kg

€1,00

€1,39

Polpabella
STAR
v koščkih, 3 x 400 g
1,16 €/kg

Trezor
s ključem
23x17x17

€18,50

Kuhan pršut
ALLEGRO, cena za kg

€4,95

€3,79

Oljčno
olje
SASSO
1 liter

Mehčalec
COCCOLINO
več vrst
4 litri

€3,39

DANES ODPRTO

Hipermarketi Emisfero

MONFALCONE/TRŽIČ (GO) - Kraj San Polo, ulica Pocar - Tel. 0481/416740

Ponedeljek 14.30 - 20.30, od torka do sobote NEPREKINJEN URNIK 9.00 - 20.30 - NEDELJA 9.30 - 20.00

EMISFERO JE PRISOTEN TUDI V KRAJIH: VICENZA, FIUME VENETO (PN), BELLUNO, PERUGIA, SCORZE' (VE), SILEA (TV), ZANÈ (VI)

Cene in artili veljajo do prodaje zaloga. Poročila veljajo na artili, oznakah in prodajnem mestu. Fotografije so zgolj informativnega značaja.

POMEMEBNE, A NAM NEPOZNANE TRŽAČANKE IN GORIČANKE

Marija Kovačič - S. Rafaela (Šolska voditeljica, 1856-1912)

Malokdo v Trstu danes ve, da so imele v pomembni stavbi v ul. Besenghi, kjer je danes škofijsko semenišče, pred prvo svetovno vojno šolske sestre III. reda sv. Frančiška Asiškega (pozneje Kristusa Kralja) iz Maribora zelo dobro organizirano nemško dekliško gimnazijo, trgovsko in gospodinjstvo šolo. To poslopje so celo same zgradile. V Kroniki Matrne hiše šolskih sester v Mariboru, 1864-1941, je 1. oktobra 1908 zabeleženo poročilo o svečanem odprtju šole. Napisano je v takratnem privzdignjenem slogu, kar ne velja za druga poročila v tej zjetni mariborski knjigi. Poročilo na 139. in 140. strani kaže na pomembnost tega dogodka, zato je prav, da ga (zaradi razumevanja tistega časa) spoznamo.

Tam beremo:

»1. oktobra 1908 je bila slovesna blagoslovitev in odprtje učnega in vzgojnega zavoda v Trstu, ki ga je opravila Njegova ekselencija prevzvišeni gospod knezoškof dr. Mihael Napotnik v navzočnosti prevzvišenega gospoda tržaškega škofa dr. Franca Nagla.

Njeno c. in kr. visočlanstvo presvetla gospa nadvojvodinja Marija Jožefa je najmilostneje obljubila svoj prihod. V veži so se zato zbrali že prej povabljeni visoki slavnostni gostje in z ravnateljem zavoda, prednico in sestrami pričakali visoki obisk. Že se je pripeljala kočija z visoko gospo in njenim spremstvom pred zavod; že razvrščena vojaška godba c. in kr. pehotnega regimenta št. 49 je zaigrala narodno himno. Njena c. in kr. visokost je izstopila iz voza in sta jo Njuni ekselenciji prevzvišena gospoda knezoškof dr. Napotnik in škof dr. Nagl pospremila v vežo, kjer je visoko gostjo s pozdravnim nagovorom sprejela slušateljica univerze gđc. Redl. Njena c. in kr. visokost se je zahvalila z milostljivimi besedami in sprejela krasen šopek vrtnic, ki so ji ga izročili. Nato je imela visoka gospa sprejem v ožjem krogu in sprejemni sobi zraven, ki je bila za ta praznik veličastno okrašena.

V salonu so bili visoki slavnostni gostje - Nj. svetlost gospod upravitelj princ Hohenlohe in Njena svetlost gospa princesa Hohenlohe, poveljnik mornarice gospod kontraadmiral v. Courade s sporogo in hčerko, visoka duhovščina in veliko visokih uradnikov in oficirjev. Drugi številni slavnostni gostje so že čakali v praznično razsvetljeni kape-li, ki je bila okrašena s čudovitimi cvetličnimi venci, kamor so se ob začetku praznovanja odpravili tudi Njeno c. in kr. visočlanstvo in drugi odlični gostje. Ob slavnostni asistenci je zdaj začela Njegova ekselencija prevzvišeni gospod knezoškof dr. Napotnik blagoslovitev zavodske kapele in stavbe, zatem je daroval slovesno opravilo. Temu se je pridružil slavnostni govor, v katerem je knezoškof v zbranih besedah ovrednotil pomen tega dneva in zavoda in v ognjevittem govoru povabil navzoče k sodelovanju pri nadaljevanju velikega kulturnega dela. Po cerkvenem praznovanju so slavnostni gostje odšli v slavnostno dvorano, okrašeno z girlandami in zastavami, kjer je imela slušateljica univerze gđc. Mežek lep slavnostni govor, ki je izzvenel v trikratni živio Njenemu c. in kr. apostolskemu veličanstvu in ki so se mu navdušeno pridružili vsi slavnostni gostje. Temu slavnostnemu govoru se je pridružil govor ravnatelja zavoda, ki je ovrednotil študiranje žensk sploh in posebej ter predstavljal namene in cilje zavoda. Govoril je še skrbni pospeševalec kongregacije Nj. ekselencija prevzvišeni gospod škof dr. Nagl, ki se je obenem zahvalil Njenemu c. in kr. visočlanstvu presvetli gospe nadvojvodinji, da je s svojo visoko in milostno navzočnostjo vse počastila. Vsem navzočim je podelil škofovski blagoslov.

S tem drugim delom je uradno praznovanje dobilo vreden sklep.

Njeno c. in kr. visočlanstvo in druge odlične goste smo nato odpeljali v sprejemni salon, kjer so visoka gospoda pri praznično okrašeni mizi zaužili zajtrk. Vojaška godba je pod vodstvom svojega marljivega kapelnika izvajala v nalašč za to priložnost narejenemu paviljonu klasičen program, ki so ga visoki slavnostni gostje poslušali skozi odprta okna salona.

Ta dan je bil častni dan zavoda, vendar pa je bilo vsem tistim, ki so jim finančne razmere bile znane поблиže, tesno pri srcu pred prihodnostjo in so se v strahu spraševali: »Kako bo šlo, kako se bo dalo odpraviti breme ogromnega dolga?«

svoje šolske obveznosti. To je bil takrat splošen pojav tudi na drugih šolah, kjer niso imeli popolne meščanske šole.

Šolske sestre so že l. 1893 prosile avstrijsko cesarsko namestništvo in tržaški škofijski ordinariat za dovoljenje, da bi se smele naseliti v Trstu. Prišle so šele dve leti kasneje. Delo pa je bilo težko, ker je bilo njihovo stanovanje v ul. Giuliani nezdravo, vlažno in tesno, poleg tega pa neprimerno za njihovo zunajšolsko vzgojno delo. Zato je predstojništvo šolskih sester v Mariboru poslalo mariborskemu škofijskemu ordinariatu že l. 1895 poročilo (štev. 70/95 in 3816/95) s prošnjo, da jim dovoli nakup lastne hi-

kup vile in vrta v isti ulici na št. 16 in hiše na št. 20. Za nove nakupe je bilo spet potrebno posojilo, ki ga je l. 1907 odobrila Celovška posojilnica, prepričana, da se bo nova hiša sama vzdrževala. Podjetna, a ne dovolj gospodarsko preudarna s. Rafaela je namreč takoj podrli staro stavbo in na njenem mestu zgradila novo veliko poslopje za dekliški zavod.

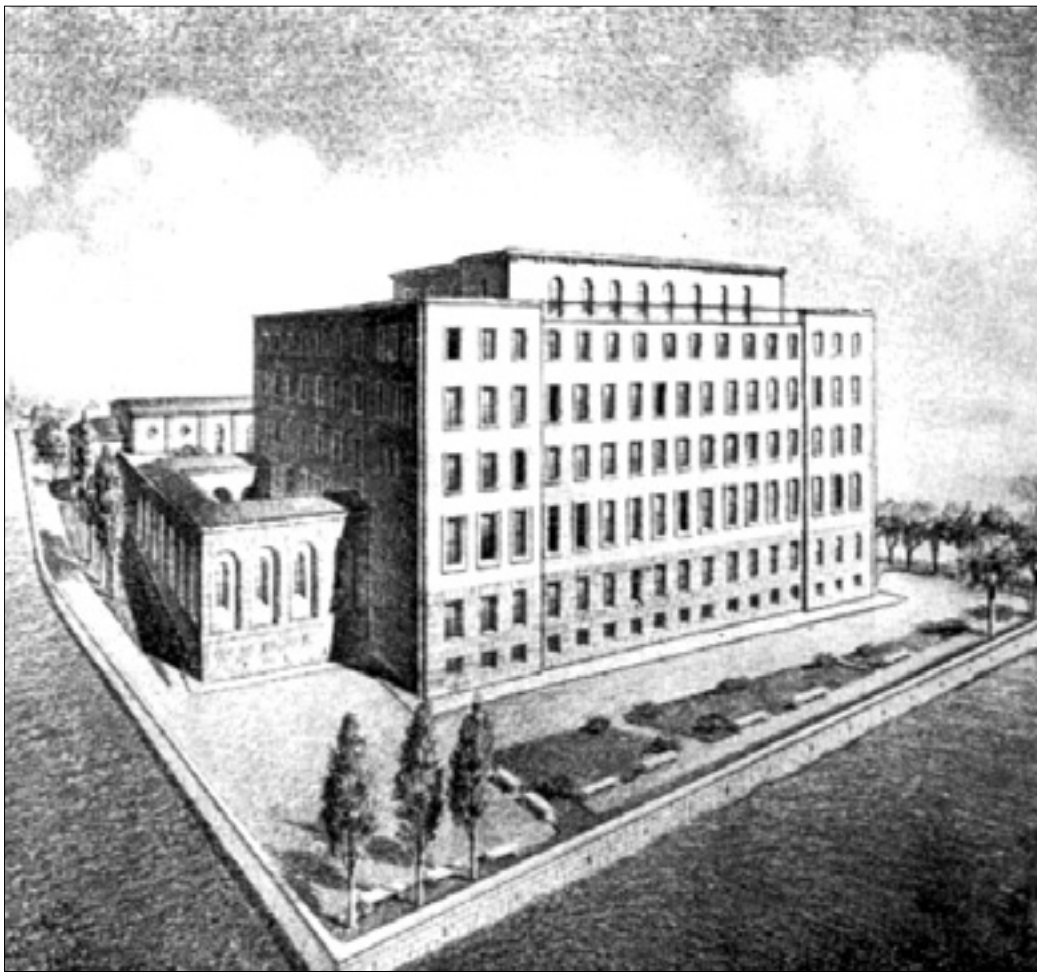
Pri svojem delu ni bila osamljena, mnoge visoke osebnosti, med njimi tudi tržaški škof Nemec Franc Ksaverij Nagl in šentjakobski župnik so jo bodrili in spodbujali, naj nikar ne odneha in ji vlivali zaupanje v božjo pomoč kot tudi pomoč premožnejših meščanov. V no-

Težave so se kopičile in z njimi visoki stroški, tudi zato, ker sestre niso smele poučevati vseh predmetov, potrebni so bili za to usposobljeni profesorji. Morale so jih najeti in drago plačevati. Kmalu se je pokazalo, da se šola ne bo mogla sama vzdrževati, kaj šele, da bi ji uspelo odplačevati dolgovne obrestmi. S. Rafaela se je s pismi obrabila na pomoč, kamor je mogla. Septembra 1909 je pisala tržaškemu škofu Naglu, naj ji pošlje duhovnika, ki bo prevzel tudi vodstvo liceja. To službo je na škofovo prošnjo prevzel dr. Maks Wraber in ostal sestram zvest do konca, ki se je nezadržno bližal. Čeprav so bile notranje gojenke večinoma dekleta iz bogatih in plemiških družin ter hčerke uradnikov, zneski, ki so jih plačevale, niso zadoščali niti za sprotno vzdrževanje zavoda. V šolah je bilo največ Slovenk, poleg njih pa še Nemke, Italijanke in nekaj Hrvatice. Med obiskovalkami liceja so bile tudi Milena Cotič (pozneje poročena Lavrenčič), hčerka urednika Edinosti Maksa Cotiča, in dve hčerki odvetnika dr. Slavika, Slava in Nada. Preprosta dekleta so prihajala v šolo peš, iz okolice celo uro hoje daleč. Učni jezik je bil, kot sem že omenila, nemški. Slovenščina, italijanščina in latinščina so bili neobvezni predmeti. Dekliški licej in trgovska šola sta bili javno priznani. Težkim gmotnim težavam so se s. Rafaeli pridružile še zdravstvene, zaradi česar jo je tudi pri vodstvu Ciril-Metodove dekliške šole nadomeščala s. Valerija. Že od l. 1903 je občasno imela na nogi odprto rano, mučil pa jo je tudi močan kašelj. L. 1909 jo je prizadela huda očesna bolezen, zaradi katere je ležala v zatemnjeni sobi in molila rožni venec. L. 1911 je končno spoznala, da je njen zavod obsojen na propad. Poleg drugih bolezni je dobila še hudo obolenje prebavnih in dihalnih organov. Tudi razumevanje marsikoga, ki jo je prej spodbujal, je usahnilo. V Provincialnem arhivu je pod št. 4094/11 ohranjeno pismo, ki ga je tisto leto pisala že novemu tržaško-koprskemu škofu, Slovincu dr. Andreju Karlinu in ga prosila, naj posreduje, da bi država kupila šolo in jo prepustila v najem sestram, da bi nadaljevale svoje poslanstvo. Med drugim mu je zapisala: »in upam proti upanju in upam v Boga...on ve, da sem pri vsem dejanju in nehanju imela najboljše namene...on me vendar v svoji dobroti ne more pustiti brez podpore in on tudi ne more hoteti, da bi sestre opustile svoj lepi delokrog.«

Zadnje upanje s. Rafaela je usahnilo, ko je avstrijska država l. 1912 prevzela poslopje in namestila tam nemško realko. Isto leto je zrastle veliko novo poslopje CMD šole pri Sv. Jakobu, v ul. Montecchi 6. Ustno poročilo o koncu dekliškega liceja pravi, da je med prevzemanjem poslopja v zgornjem nadstropju umirala s. Rafaela. Umrla je 14. aprila 1912. Tri mesece potem je poleg zavoda ugasnila tudi podružnica šolskih sester iz ul. Besenghi. Mariborski škofijski ordinariat je vrnil predstojništvu šolskih sester v Mariboru vse listine z naročilom, naj jih shrani v svojem arhivu in sčasoma sestavi zgodovino te podružnice. Trst so zapustile tudi sestre od Sv. Jakoba, ki so poučevale na Ciril-Metodovi šoli. S prodajo zavoda v ul. Besenghi so bili v glavnem kriti vsi dolгови, najnujnejše pa je že prej pomagal odplačati škof dr. Karlin. Nekatere sestre so odšle v Tomaj, druge v Maribor, nekaj pa se jih je izselilo v Aleksandrijo. V Trst so se vrnile šele l. 1947 po izgonu iz Tomaja, le nekaj jih je prišlo že l. 1936 v Zavod sv. Marte v ul. Risorta 3.

Po razsulu Avstro-Ogrske je zavod zasedlo italijansko vojaštvo. Med drugo svetovno vojno je bombni napad močno poškodoval del stavbe. Po vojni je Tržaška škofija poslopje obnovila in ga izročila sedanjemu namenu - semenišču. Tako se je končala drzna in pogumna zamisel s. Rafaela.

Lelja Rehar Sancin

Zavod šolskih sester v ulici Besenghi iz leta 1908

Če hočemo bolje razumeti, kako je prišlo do gradnje tako mogočnega poslopja, pa tudi, zakaj so se že tistega slavnostnega dne nekateri spraševali, kakšna bo prihodnost tega zavoda, moramo poseči trinajst let nazaj, ko je leta 1995 je prišla v Trst na Ciril Metodovo šolo šolska sestra Rafaela Kovačič, poznejša ustanoviteljica in predstojnica tega zavoda.

Marija Kovačič, se je rodila 26. februarja 1856 v Ehrenhausnu na Štajerskem, s takrat še po nemško zapisanim priimkom Kovatschitsch. Njen oče Franc je bil železniški čuvaj, mati Marija Štubler. Bila je zelo nadarjena in v šoli vedno najboljša. Po preselitvi v Maribor, se je učila šivanja pri šolskih sestrah iz Algersdorfa, ki so se malo prej preselile v to mesto. Ko so sestre v Mariboru odprle učiteljske, se je mlada Marija vpisala v to šolo in tam maturirala. Med šolanjem se je odločila za redovniški poklic. Redovno obleko je sprejela l. 1879. Prvo službeno mesto je dobila v Ljubljani na slovenski deški šoli v Marijanišču, od tam so jo poslali v Celje, l. 1895 pa v Trst, na Ciril-Metodovo šolo, (ustanovljeno že l. 1887). S šolskim letom 1895/96 se je namreč osnovna šola razdelila na deško in dekliško. Sestro Rafaela je prišla v Trst še s. Metodija Kalinšek. Voditeljica dekliške šole je postala s. Rafaela, ki je vodstvo obdržala do svoje zgodnje smrti l. 1912, vendar jo je od l. 1907 nadomeščala s. Valerija Jeraj (v PSBL je napačno zapisana s. Virgilija). Že l. 1996 je prišla v Trst še tretja šolska sestra, pozneje še druge. Ciril-Metodova šola si je pridobila velik ugled in vpisanih je bilo vsako leto več otrok. Zato so odprli še peti razred, niso pa dobili dovoljenja za tri razrede meščanske šole (poleg štirih razredov osnovne). Zato so otroci ponavljali peti razred, dokler niso izpolnili

še. Sestra Rafaela je to prošnjo podprla s pripombo, da se javljajo v Trstu dekleta, ki bi želela stopiti v njihov red, a jih morajo odklanjati, ker je zaenkrat v Trstu dovolj sester za delo na šoli, pa tudi materna hiša v Mariboru je preveč oddaljena. Na Primorskem bi morali ustanoviti manjše podružnice. Nakup lastne hiše jim priporoča tudi šentjakobski župnik, ki je prepričan, da bodo našle za to tudi dobrotnike. Te prve želje pa niso obrodile sadov. Sestre so ostale v neprimernih prostorih še celih pet let, a s. Rafaela ni odnehal, dokler ni našla pri Sv. Jakobu boljšega in prostornega stanovanja v novi zasebni hiši. Slutila je, da Ciril-Metodova družba ne bo dolgo obdržala sester v službi, zato je že kmalu začela razmišljati o ustanovitvi lastne šole. Z veliko vnemo je iskala primeren prostor, dokler ga ni našla v ul. Besenghi 6. Mariborski škofijski ordinariat je odobril nakup, vendar s pripombo, naj bodo sestre zelo previdne pri prevzemanju obveznosti in najemanju posojil. S. Rafaela je verjela v božjo previdnost in v pomoč dobrotnikov. Pri Sv. Jakobu je po poročilih že l. 1887 živelo 20.000 Slovencev, še več v mestu, zato je bila prepričana, da se bo nova šola lahko sama vzdrževala. Oktobra 1905 je najela posojilo pri Mohorjevi družbi v Celovcu in sklenila pogodbo za nakup manjše hiše v ul. Pasquale Besenghi 6. Tam je takoj odprla dekliško dvorazrednico in internat. Mislila je tudi že na širjenje šole, za kar pa stavba z majhnim vrtom ni bila primerna. Njene želje so že takrat presegle finančne možnosti. Dolžno pismo z Mohorjevo družbo je bilo napisano na tržaško posest, saj materna hiša v Mariboru ni mogla prevzeti nobenih obveznosti, ker je bila sama preveč zadolžena. Kljub temu je s. Rafaela dve leti kasneje prosila ordinariat še za na-

vi stavbi je dobilo prostor več dekliških šol: licej, trgovska in gospodinjstva šola. Pouk na liceju je bil nemški, poučevali pa so tudi slovenščino.

Slovesno so zavod odprli 1. oktobra 1908. (V knjigi Od Tomaja do Trsta šolskih sester na Primorskem je na 20. strani napačno zapisana letnica odprtja 1909.)

Takoj potem so se začele resne denarne težave, ki niso prenehale do žalostnega konca pogumnega in drznega podviga s. Rafaela. Šolska stavba je imela krasno lego, vse sobe so bile značne in svetle. Vsi razredi in učni kabineti o bili najsodobneje opremljeni, vzgojne dejavnosti pa med seboj povezane. Pri opremlitvi s. Rafaela ni varčevala, v trdnem prepričanju, da bo največja kakovost zagotavljala tudi za vzdrževanje in odplačilo dolgov potrebna denarna sredstva. Na žalost njena pričakovanja niso bila stvarna. V poročilu o šolskem letu 1909/10, z naslovom Jahresbericht mit dem Öffentlichkeitsrechte ausgestatten Mädchen-Lyzeums und des Handelsskurses für das Schuljahr 1909/10, Triest, 1910, (pouk je bil v nemščini, zato je tudi poročilo nemško) je med drugim zapisano o s. Rafaeli, (citiram v slovenskem prevodu): »Hotela je za bodočnost postaviti nov dom, kjer bi delovale različne dekliške šole: licej, trgovska šola...in je tudi uspela.« V l. 1909 v Celovcu izdanem Koledarju družbe sv. Mohorja za l. 1910, beremo na 75. strani tudi tole: »...od dne do dne se bolj čuti, da je treba mestni mladini dobrih šol...Koliko občudovanja je vreden, kdor v ta namen ne daruje le drobtin s svoje mize, temveč samega sebe! Tako občudovanje je slovenski narod dolžan svojemu rodu, našim šolskim sestram iz Maribora...« Tu je bil tudi klic na pomoč s. Rafaeli, na katere glavo so se zgrinjali novi dolгови.

VINOGRADNIŠTVO - Nova skupna ureditev EU

EU zmanjšala predvideno površino za krčenje vinogradov

Nova skupna ureditev za vinogradništvo in vinarstvo, ki je stopila v veljavo 1. avgusta 2008, predvideva v zvezi z vinogradniškimi površinami dva ključna ukrepa, in sicer ureditev problema trtnih nasadov zasajenih brez ustreznega dovoljenja ter krčenje določenih površin ostalih. S tem ukrepom si EU zastavlja cilj ureditve proizvodnega potenciala.

Začetna izhodiščna površina krčenja 400.000 ha vinogradniških površin, se je zmanjšala na 175.000 ha. Za to krčenje, ki naj bi bilo izvršeno v treh letih, je predviden prispevek v višini ene milijarde evrov.

Poleg tega so bile postavljene za posamezne države in dežele omejitve pri krčenju vinogradov. Posamezna državna članica ne sme preseči pri tem posegu 8% svojih skupnih vinogradniških površin, dežele pa 10%.

Določena je bila tudi višina prispevkov za vinogradnike, ki se bodo odločili za ta poseg. Prispevki bodo sorazmerni z večletno povprečno količino vinske proizvodnje posameznega vinograda. Z hektarsko proizvodnjo vina izpod 20 hektolitrov je določen najnižji prispevek 1.740 evrov na hektar, ki doseže najvišjo vrednost 14.760 evrov v primeru vinogradov, katerih proizvodnja vina presega 160 hektolitrov na hektar. Za našo proizvodno stvarnost pride v poštev predvsem povprečna proizvodnja 50 – 90 hl, za katero je določen prispevek 7.560 €/ha.

Na osnovi podatkov, ki zadevajo obdobje do 15. septembra 2008, je na prvem mestu po številu prošenj za krčenje vinogradniških površin Apulija (6.906 prošenj za 6.930 ha) in Sicilija (3.511 prošenj za 1.230 ha). V naši deželi je prošenj le 97 za 21 ha. Skupno število prošenj na državnem merilu je 19.829 za skupnih 14.736 ha, ki predstavljajo 2,1% celotnih vinogradniških površin v Italiji (730.440 ha). Razmerje med številom prošenj in vinogradniškimi površinami nam pove, da gre v povprečju za zelo majhne površine (izpod 1 ha), kar pomeni, da gre predvsem za »lifting«, to se pravi za opuščanje sta-

rejših in manj donosnih vinogradov, kar ne bo vplivalo na proizvodno strukturo vinogradniških posestev.

Zakonska ureditev vinogradov, ki so bili zasajeni brez ustreznega dovoljenja, je možna do konca leta 2009, toda le pod pogojem, da razpolaga vinogradnik za vsak neurejen ha vinograda za zasaditvenim dovoljenjem dvojne površine (2 ha) ali pa mora poskrbeti za nakup pravice

za isto površino na območju, kjer je prišlo do kršitve zakona.

Po letu 2009 ne bo več možnosti zakonske ureditve za vinograde, ki so bili zasajeni brez dovoljenja pred 1. septembrom leta 1998, za tiste zasajene pozneje pa je ni že danes. Ostalo bo le obvezno krčenje, ki ga bo spremljala visoka globa v višini 12.000 €/ha.

Svetovalna služba KZ

PRIREDITVE - V nedeljo 19. oktobra

Kmečka zveza vabi na Burnjak

Kmečka zveza vabi svoje člane, da se udeležijo izleta, ki ga prireja v nedeljo, 19. oktobra, na tradicionalni praznik kostanja BURNJAK. Praznik se odvija v Gorenjem Tarbiju in spada med tradicionalne prireditve Nadiških dolin, kjer se že peto leto zapored srečujejo slovenski kmetje iz treh dežel: Koroške, Slovenije in Furlanije - Julijske Krajine. Praznik nudi poleg pokušine in možnosti nakupa domačih pridelkov, med katerimi izstopa kostanj, bogat kulturni spored kot navedeno v programu izleta:

7:30 – odhod avtobusa iz Boljunca, ki bo nadaljeval po tradicionalni poti (Bazovica, Opčine, Sesljan); 9:30 – ogled Stare gore; 11:30 – prihod v Gorenji Tarbij – sv. maša in procesija – ogled razstav in sejma kostanja; 13:00 – kosilo v šotoru; 14:00 – mali Burnjak: praznik za otroke; 15:00 – koncert moškega okteta » Odmevi« iz Saleža; 18:00 – ogled mesta Čedad; 19:30 – odhod proti Trstu.

Cena izleta, ki vključuje potovanje z avtobusom in kosilo, je 35 €. Zainteresirane naprošamo, da se iz organizacijskih razlogov čim prej vpišejo v uradih Kmečke zveze v Trstu in Gorici, tudi telefonsko, od ponedeljka do petka do 13:00 ure (Trst - 040 362941, Gorica 0481- 82570).

OBČINA DOLINA Obnavljanje suhih zidov brez dovoljenj

Kmečka zveza je obširno poročala svojim članom o deželnih prispevkih za obnavljanje suhih zidov. Vest je izvala precejšnje zanimanje med možnimi koristniki teh prispevkov. Pri tem pa je nastalo vprašanje, če so za ta poseg potrebna krajevno – varstvena in občinska dovoljenja, glede na dejstvo, da pri tem ne pride do sprememb na omenjenih strukturah. Zveza je zato zaprosila občinske uprave, če se lahko izrečejo o problemu. Odgovor, ki ga je dobila od dolinske občinske uprave je pozitiven, saj je slednja potrdila, da na njenem občinskem ozemlju ni potrebno za popravilo obstoječih suhih zidov brez uporabe hidravličnih veziv nobeno zgoraj omenjeno dovoljenje.

Kmečka zveza jemlje z zadovoljstvom na znanje to dejstvo, ker je prepričana, da bo vzpodbudno vplivalo na vse tiste, ki nameravajo izkoristiti to priliko in obnoviti svoje suhozide. Obenem pa izraža upanje, da bodo tudi druge občinske uprave, ki jih je zveza s tem seznanila, sledile vzgledu dolinske, ker bi sicer bila koristnost deželne pobude postavljena pod vprašaj.

Kmečka zveza

POGOSTA NADLOGA

Škodljivci, ki napadajo hrano v shrambi

Včasih se zgodi, da ko odpremo škatlo testenin, riža ali kake druge hrane, opazimo žuželke, ki se hranijo z njimi. To se posebno pogosto zgodi takrat, ko smo hrano kupili že pred daljšim časom. Ti škodljivci so po navadi metuljčki ali hroščki, pogosto pa delajo škodo njihove ličinke, ki jim enostavno rečemo črvi. Poglejmo, kako ti škodljivci pridejo k nam domov in kako se jih lahko branimo.

Nekateri škodljivci, ki napadejo hrano v shrambah, so: črni žitni žužek (*Sitophilus granarius*) in rižev žužek (*Sitophilus oryzae*). To sta 3 mm velika hroščka podobna rilčkarju, ki napadeta testenine, riž in druge žitarice. Polagajo jajčeca na še ne zaprte ali komaj zaprte konfekcije žitaric. Žitarice, a tudi čokolado, kekse in drugo hrano napade tudi *Oryzaephilus surinamensis*, tudi dolg 3 mm. Enako velik je tudi grahar (*Bruchus pisorum*), ki napade grah in fižolar (*Acanthoscelides obtectus*), ki napade grah, fižol in druge stročnice. Nekoliko večji je *Dermestes lardarius*, ki napade predvsem domači sir in domače salame te pršute, ki jih postavimo zoreti več časa. Med metuljčki pa bomo omenili: krljčev molj (*Plodia interpunctella*), ki meri 15 mm z odprtimi krili, *Ephestia kuehniella*, ki meri 20 mm in *Ephestia elutella*, ki meri 15 mm. Metuljčki v glavnem pridejo v stanovanje poleti in priletijo skozi okna. Privablja jih vonj po hrani. *Ephestia kuehniella* pa je bolj prisotna v mlinih, kjer jo dobimo v moki tudi v stanovanju.

Najbolj razširjen in znan je metuljček krljčev molj, ki ga bomo podrobneje opisali. Slednji preživi v stanovanjih celo v prahu, ki se večkrat nabira v kakem vogalu. Prepoznamo ga po tem, ker ima krila sivkaste barve, prednji par pa je na vrhnjih delih bakreno obarvan. Kri-la so obdana z resami. Krljčev molj je zelo pogosta vrsta v skladiščih z živili, v prehrablenih trgovinah in v gospodinjstvih ter v ogrevanih domovih. Pojavlja se tudi na prostem. Krljčev molj se prehranjuje z različnim zrnjem, žitom, živalsko krmo, suhim sadjem. Metuljčki živijo le od 5 do 6 dni. Samice odložijo od 200 do 400 jajčec. Jajčeca odlagajo le pri temperaturah med 14 in 32 stopinj celzija. Iz jajčec se pri optimalni temperaturi izležejo gosenice že v treh do štirih dneh, pri nižjih temperaturah pa po dveh tednih. Optimalna temperatura je od 20 do 24 stopinj C. Gosenice si tri do štiri dni stare naredijo zapredke. Napadejo žitna zrna in izjedó kalčke. Zrnje zapredejo skupaj s svojimi iztrebki. Pri ugodni temperaturi in hrani se gosenice razvijejo do odraslih živali v štirih tednih, pri manj ugodnih razmerah traja njihov razvoj več mesecev. Odrasle gosenice so dolge od 10 do 15 mm in so sive ali belkaste barve. Razvijejo dve do tri generacije letno.

Po navadi ti škodljivci pridejo na naš dom že, ko kupimo okuženo hrano. Pogosto slednjih na začetku sploh ne opazimo, posebno ko so prisotni v stadiju jajčeca ali komaj izvaljenih ličink. Lahko na naš dom pridejo tudi skozi odprta okna iz bližnjih shramb, trgovin ali stanovanj. Večkrat se hrana okuži že,

ko je v predelavi. Škodljivci se nato postopoma razvijejo in delajo škodo v trgovinah in veleblagovnicah, v shrambah in dalje v stanovanjih. Posebno pod ugodnimi klimatskimi pogoji se škoda širi tudi na hrano, ki prej ni bila okužena. V konfekciji lahko pridejo po že prej nastalih majhnih luknjah ali pa same naredijo luknje in prodrejo v konfekcijo. Privablja jih vonj po hrani.

Okužena hrana ima lahko spremenjene organoleptične značilnosti. Lahko hrana fermentira in nato se lahko pojavijo plesni. Okus je lahko slabši, posebno ob prisotnosti *Triboliuma*. Moka, ki jo napade *Tribolium*, ni več uporabna za kruh. Če pojemo kakega škodljivca, vsekakor se ne zgodi nič.

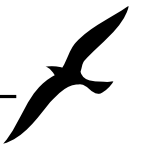
Da krljčev molj in ostali škodljivci ne pridejo do naših shramb, moramo hrano spraviti v čiste prostore, ki naj bodo zaprti, sveži in suhi. Taki prostori znatno zmanjšajo možnost razmnoževanja škodljivcev. Doma skušajmo ne hraniti pretiranih količin hrane in vedno kontrolirajmo zapadlost. To se posebno tiče moke, riža in testenin. Ogrožen živež moramo večkrat pregledati in ga shranjevati pri temperaturi pod 15 stopinj C v zaprtih posodah. Okna shramb moramo zavarovati z mrežo. Po potrebi sumljiva živila izpostavimo nekaj dni na temperaturo - 10 stopinj C. Večkrat moramo prostor in omaro, kjer hranimo hrano, očistiti. Vsak najmanjši ostanek je namreč lahko baza, kjer se škodljivci začnejo razmnoževati.

Kamilico, začimbe, kakav v prahu, čokolado in moko, ki jih ne uporabimo kmalu, moramo stalno preverjati, ali jih niso napadli škodljivci. Bolje je, da občasno odpremo konfekcije in da dobro kontroliramo. Najbolje je vsekakor, da hrano denemo v hermetično zaprte kozarce. Slednji naj bodo iz stekla, da škodljivci res ne moremo prodreti skozi.

Zelo priporočljivo je, da kupimo riž ali drugo hrano v vakuum konfekciji. Ta tehnika namreč prepreči propada morebitnih jajčec, ki bi lahko bila prisotna. Riž in koruzni zdrob sta na primer v prodaji v takih embalažah. Če hranimo testenine in riž v hladilniku, po navadi jajčeca ne propadejo, to pa ustavi njihov razvoj.

Če kljub naši previdnosti opazimo v shrambi škodljivce, odstranimo proč poškodovano hrano in tudi morebitno hrano v bližini. Kjer so verjetno že prisotna jajčeca, jajčec vsekakor ni mogoče opaziti s prostim očesom. Omaro in police, kjer je bila hrana spravljena, skrbno očistimo. Priporočljivo je tudi takoj nato poškropiti s pripravki na podlagi naravnih piretrin ali na podlagi piretrin, ki imajo zelo kratko karentno dobo. Da povečamo učinkovitost pripravka, mu primešamo snov na podlagi piperonil butoksida. Večkrat pripravki, ki jih kupimo, že vsebujejo to snov. S škropljenjem uničimo morebitne odrasle ličinke. Nato omaro ali police pustimo, da se dobro prezračijo in zopet postavimo hrano. V hujših primerih po enem ali dveh tednih še enkrat poškropimo in spet počakamo da se dobro prezračijo, preden spet postavimo hrano na police.

Magda Šturman

MANJŠINE - Nobelov nagrajenec za mir se je ukvarjal tudi z vprašanji manjšin

V Lizbonski pogodbi sled Ahtisaarijevega dela

Marti Ahtisaari

ANSA

Novica, da je nekdanji finski predsednik Marti Ahtisaari letošnji nagrajenec za mir, je zelo pomembna tudi za manjšine v Evropi. Čeprav se je Ahtisaari z manjšinskimi vprašanji objavljal zgolj obrobno, mu je treba vendarle pripisati pomemben uspeh v enem izmed najbolj kočljivih trenutkov snovanja nove ureditve Evropske unije.

Znano je, da je bila leta 2001 z odobritvijo listine o temeljnih pravicah, bolj znane kot Listine iz Nice, prvič v neki temeljni dokument EU vključeno tudi vrednotenje jezikovne različnosti. V 22. členu tiste listine je namreč zapisano, da mora Evropska unija spoštovati versko, kulturno in jezikovno različnost. Na tej osnovi je svet EU že naslednje leto sprejel pomemben sklep, v katerem med drugim priznava vsem evropskim jezikom enako dostojanstvo s kulturnega vidika, in tako presegel dotedanjo omejitve vseh uradnih dokumentov samo na uradne jezike EU.

Ko so nekaj let kasneje začeli sestavljati evropsko ustavno pogodbo, so si

predstavniki manjšin resno zastavili vprašanje, kako ta načela vključiti tudi v začetni del nastajajoče evropske ustave. Za to ni bilo veliko posluha, tudi zato, ker je konvenciji, kije pripravljala besedilo, predsedoval nekdanji francoski predsednik Giscard d'Estaing, ki za vprašanja jezikovne različnosti in manjšin nasploh ni imel veliko posluha. Tako je kazalo, da vprašanje jezikovne različnosti ne bo omenjeno v ustavni pogodbi.

Predstavniki manjšin so takrat preverjali možnosti, da bi širšo evropsko javnost opozorili na to kočljivo vprašanje, predvsem pa, da bi začeli o tem resno razpravljati v konvenciji. Če so bile po eni strani številne pobude, ki so jih organizirali po vsej Evropi, zelo odmevne, pa v konvenciji sami za to vprašanje ni bilo velikega zanimanja.

Evropskemu uradu za manj rabljene jezike (EBLUL) je takrat priskočila na pomoč krovna organizacija švedske skupnosti na Finskem Folktinget, ki je dala pobudo za veliko evropsko konferenco o tej temi, treba pa si je bilo zagotoviti visoko

udeležbo, kajti sicer vloženi napor ne bi dosegali zelenih učinkov. Glede tega so prosili za pomoč nekdanjega finskega predsednika republike Martija Ahtisaarija, ki je manjšinam prisluhnil in odpoval v Bruselj, kjer se je srečal s takratno komisarko za kulturo in izobraževanje Vivianne Reding in s podpredsednikom konvencije, nekdanjim belgijskim premierom Jeanom Lucom Dehaenom. Oba je prepričal, da sta prišla v Helsinke, kjer sta prisluhnila željam in potrebam manjšin. Na tej osnovi je bilo v takratni 2. člen osnutka ustavne pogodbe med cilji EU vključeno tudi besedilo, da unija »spoštuje svojo bogato kulturno in jezikovno raznolikost ter skrbi za varovanje in razvoj evropske kulturne dediščine«.

Kasneje je kot znano ustavna pogodba propadla zaradi neuspešnih referendumov v Franciji in na Nizozemskem, vendar je bilo to besedilo dobesedno vključeno v Lizbonsko pogodbo. To je znano, le malokdo pa ve za zasluge sedanjega Nobelovega nagrajenca, da je do tega tudi prišlo.

OVSE - Neuradni prevod novega dokumenta Visokega komisarja za narodne manjšine

Priporočila o narodnih manjšinah v meddržavnih odnosih

Objavljamo neuradni prevod Priporočil o narodnih manjšinah v meddržavnih odnosih, ki jih je pred kratkim predstavil Visoki komisar Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi za narodne manjšine. Uradno besedilo v angleščini je na razpolago na spletni strani www.osce-hcnm.org.

PRIPOROČILA O NARODNIH MANJŠINAH V MEDDRŽAVNIH ODNOSIH

I. SPLOŠNA NAČELA

1. Suverenost omejuje jurisdikcijo države na njeno ozemlje in prebivalstvo, utesnjujejo pa jo samo omejitve, ki jih določa mednarodno pravo. Nobena država ne more izvajati jurisdikcije nad prebivalstvom ali delom prebivalstva druge države na njenem ozemlju brez njenega soglasja.

2. Suverenost vsebuje tudi dolžnost države, da spoštuje in zagotavlja človekove pravice in temeljne svoboščine vseh oseb na njenem ozemlju, ki sodijo pod njeno pristojnost, vključno s pravicami in svoboščinami pripadnikov narodnih manjšin. Za spoštovanje in zaščito pravic manjšin je prvenstveno odgovorna država, kjer manjšina živi.

3. Zaščita človekovih pravic, vključno s pravicami manjšin, je tudi predmet upravičene skrbi mednarodne skupnosti. Države morajo svojo skrb nameniti ljudem ali stanju v drugih državah preko mednarodne kooperacije in s pomočjo prijateljskih odnosov. To predpostavlja, da države v celoti spoštujejo mednarodne standarde o človekovih pravicah in dogovorjene mehanizme za preverjanje njihovega izvajanja.

4. Država ima lahko interes – ali celo ustavno izraženo odgovornost – da podpirajo osebe, ki pripadajo narodnim manjšinam in živijo v drugih državah, na osnovi etničnih, kulturnih, jezikovnih, verskih, zgodovinskih ali katerihkoli drugih vezi. Vsekakor to pod nobenim pogojem ne vključuje pravice, da po mednarodnem pravu izvajajo jurisdikcijo nad temi ljudmi na ozemlju druge države brez privoljenja te države.

II DOLŽNOSTI DRŽAV V ZVEZI Z OSEBAMI, KI PRIPADAJO NARODNIM MANJŠINAM

5. Države morajo vsakomur, tudi osebam, ki pripadajo narodnim manjšinam, zagamčiti pravico do enakosti pred zakonom in

do enake zakonske zaščite. Iz tega razloga je prepovedana diskriminacija na osnovi pripadnosti narodni manjšini ali na podobni osnovi. Zagotovitev dejanske enakosti lahko terja posebne ukrepe in teh ukrepov ni mogoče ocenjevati za diskriminatorne.

6. Države morajo spoštovati in promovirati pravice pripadnikov narodnih manjšin, vključno s pravico, da svobodno izražajo, ohranjajo in razvijajo svojo kulturno ali versko identiteto, ne da bi jih kdorkoli poskušal asimilirati.

7. Države morajo promovirati integracijo družbe in krepiti socialno kohezijo. To pomeni, da mora biti pripadnikom narodnih manjšin zagotovljena dejanska prisotnost na vseh ravneh uprave, posebno glede na, a ne samo, tista vprašanja, ki jih zadevajo. Integracijo je mogoče doseči samo če pripadniki narodnih manjšin izmenično sodelujejo v vseh aspektih javnega življenja ter spoštujejo pravila in uredbe države, v kateri živijo.

8. Države ne smejo omejevati pravic pripadnikov narodnih manjšin, da vzpostavijo in brez ohranijo neovirane in miroljubne čezmejne odnose z osebami, ki živijo v drugih državah, posebno tistimi, s katerimi delijo narodno ali etnično, kulturno, jezikovno ali versko identiteto, ali skupno kulturno izročilo.

III. UGODNOSTI, KI JIH DRŽAVE NAMENJAJO PRIPADNIKOM NARODNIH MANJŠIN V TUJINI

9. Države lahko razširijo ugodnosti na osebe, ki živijo v tujini, ob upoštevanju zgoraj navedenih načel. Te ugodnosti lahko med drugim obsegajo kulturne in izobraževalne ugodnosti, olajšave pri potovanjih, dovoljenje za zaposlovanje in olajšave pri pridobitvi vizumov. Te pravice morajo zagamčiti brez diskriminacij. Država, kjer te osebe živijo, ne sme ovirati sprejemanja oziroma uživanja teh ugodnosti, ki so v skladu z mednarodnim pravom in z načeli, ki jih vsebujejo ta priporočila.

10. Države se morejo vzdržati enostranskih ukrepov, vključno s širitvijo ugodnosti na tuje državljane na osnovi etničnih, kulturnih, jezikovnih, verskih ali zgodovinskih vezi, ki bi imeli namen, da bi ogrozili načela ozemeljske suverenosti in socialne kohezije države, ali bi imeli tak učinek. Države ne smejo zagotoviti posredne ali neposredne podpore podobnim pobudam, ki bi jih izvajali nedržavni dejavniki.

11. Države lahko pri odločitvah o zagotavljanju državljanstva posameznikom v tujini prednostno upoštevajo znanje jezika ter kulturne, zgodovinske in sorodstvene vezi. Države morajo vsekakor zagotoviti, da tovrstna podelitev državljanstva spoštuje načela prijateljskih in dobrososedskih od-

nosov ter ozemeljske suverenosti, in se morajo izogibati masovnemu dodeljevanju državljanstva, čeprav država, v kateri oseba živi, dovoljuje dvojno državljanstvo. Če država dovoljuje dvojno državljanstvo kot sestavni del svojega pravnega sistema, ne sme dvojnih državljanov diskriminirati.

12. Država lahko nudi pomoč pri izobraževanju v tujini, na primer v zvezi z učeniki, učenjem jezikov, izobraževanjem učiteljev in olajšav pri šolanju. Pri taki pomoči ne sme biti diskriminacije, država, v kateri ljudje živijo, mora v to izrecno privoliti ter ugodnosti morajo biti v skladu z domačimi in mednarodnimi izobraževalnimi standardi.

13. Države lahko podpirajo kulturne, verske ali druge nevladne organizacije ob spoštovanju zakonov in z domnevnim ali izrecnim pristankom države, v kateri so te organizacije registrirane ali v njej delujejo. Vsekakor se morajo države izogibati financiranju političnih strank etničnega ali verskega značaja v drugi državi, ker bi to lahko povzročilo destabilizacijske učinke ali ogrozilo dobre odnose med državami.

14. Prosto sprejemanje čezmejnih oddaj, tako neposredno ali s ponovitvami oziroma novimi oddajniki, ne sme biti prepovedano na osnovi etničnosti, kulture, jezika ali vere. Omejitve so možne za oddaje, ki uporabljajo sovražni govor ali spodbujajo k nasilju, razizmu ali diskriminaciji.

15. Ob zagotavljanju ugodnosti osebami, ki pripadajo narodnim manjšinam, ki živijo v tujini, morajo države zagotoviti, da odražajo pomoč, ki jo države v okviru lastne jurisdikcije zagotavljajo pripadnikom manjšin. Če bi države pokazale večje zanimanje za manjšine v tujini kot doma ali bi zagotovile pomoč manjšini v neki specifični državi in jo zanemarjale drugod, bi to postavilo pod vprašaj vzroke in kredibilnost njihovih dejanj.

IV. MULTILATERALNI IN BILATERALNI INSTRUMENTI IN MEHANIZMI

16. Države morajo sodelovati preko državnih meja v okviru prijateljskih bilateralnih in multilateralnih odnosov ter na teritorialni in ne na etnični osnovi. Čezmejno sodelovanje med lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter manjšinskimi samoupravami lahko prispevajo k strpnosti in razvoju, krepijo meddržavne odnose in spodbujajo dialog o manjšinskih vprašanjih.

17. Pri obravnavanju vprašanj, ki zadevajo zaščito pripadnikov narodnih manjšin, morajo biti državam vodilo pravila in načela, ki jih vsebujejo mednarodni dokumenti o človekovih pravicah. Vključno s tistimi mednarodnimi instrumenti in mehanizmi, ki so bili sestavljeni specifično v podporo doseganju standardov in obvez, ki so povezani z manjšinami.

18. Države so spodbujane k sklepanju dvostranskih sporazumov in k sprejemanju drugih bilateralnih uredb z namenom, da se poveča in nadalje razvija raven zaščite pripadnikov narodnih manjšin. Ti mehanizmi ponujajo sredstva, s katerimi države lahko izmenjujejo informacije in vprašanja, uresničujejo interese in ideje ter dodatno podpirajo manjšine na osnovi prijateljskih odnosov. Bilateralni pristop mora biti v skladu z duhom temeljnih pravil in načel, ki jih vsebujejo multilateralni instrumenti.

19. Države morajo pravilno uporabiti vse razpoložljive notranje in mednarodne instrumente z namenom, da učinkovito rešujejo spore in preprečijo konflikte glede manjšinskih vprašanj. Tu so lahko vključena tudi svetovalna in posvetovalna telesa kot so na primer sveti manjšin, skupne komisije in zadevne mednarodne organizacije. Mehanizmi mediacije in arbitraže morajo biti predhodno vzpostavljeni s pomočjo ustreznih bilateralnih ali multilateralnih dogovorov.

Predstavitve novih priporočil se je v Bocnu udeležilo veliko strokovnjakov iz vse Evrope

KULTURNI Stiki

Zdenko Vogrič fotografska razstava ob 80-letnici

Zdenko Vogrič je za goriške Slovence pojem zavezanosti narodnemu izročilu, mojster zbirateljstva, steber slovenstva in seveda velik fotograf. Zdenko Vogrič je institucija, toliko bolj žlahtna, ker jo odlikujeta iskrena skromnost in prirojena občutljivost. Kot učitelj in kulturni delavec je svoj intelektualni potencial dal na razpolago širši skupnosti, s katero se je vživel in jo stalno bodril.

Rodil se je 12. avgusta 1928 v Gorici in je kot mnogi takrat okusil surovost fašizma ter druge svetovne vojne. Sam je bil poslan v internacijo, najožji svojci pa v uničevalna koncentracijska taborišča, odkoder se oče ni več vrnil. Po vojni se je takoj pridružil obnovi slovenske kulturne organiziranosti, predvsem planinskega društva in prosvetne zveze, današnje ZSKD, kasneje pa je bil med pobudniki in prvimi predsedniki go-

riškega Fotokluba Skupina75, katerega član je še danes.

O skupnih izletih, planinskih pohodih in družabnostih lahko pričajo navdušeni spomini starejših generacij. Slikoviti so orisi prevoznih sredstev, s katerimi so se odpravljali v Julijce in Dolomite. Gre za doživetja, na katera tudi mlajši gledamo s hrepenenjem, saj dišijo po pristnem, domačem, naravnem. Časi pa se hitro spreminjajo in ob množici informacij, ki jih prejemamo vsakodnevno, se rado zgodi, da se pogled na pretekle dni, stvari in ljudi, s katerimi smo prehodili del svoje življenjske poti, kmalu zamagli.

Tančica pozabe je neizprosna, a tudi blagodejna. Čas celi rane in blaži bolečine, s seboj pa nezadržno odnaša tudi marsikaj, kar nas veže na določen prostor in zgodovinski trenutek. Kot posamezniki se seveda spominjamo pomembnih dogodkov našega življenja, lepih in žalostnih, večinoma smo z mislijo navezani tudi na bistvene premi-

mogočil času, da bi zabrisal sledove in dokaze naše zasidranosti v ta posoški prostor.

Zdenko Vogrič je na fotografijo navezan globlje in bolj čustveno kot se sicer dogaja, saj mu je prvi aparat prinesla mama ob vrnitvi iz taborišča. Predmet, ki je ušel po-

gorišču in uničevalni sili, je postal simbol življenja, ker ohranja pristno in živo vse, kar daje smisel in vsebino naši prisotnosti na tem koščku zemlje med Brdi in Jadranom.

Skromnost in občutljivost, sem zapisala uvodoma, pa tudi radodarnost. Zdenko Vogrič je svoje delo in bogat arhiv dal ter daje na razpolago skupnosti na različne načine, preko večerov, diaprojektacij, predavanj, srečanj, radijskih oddaj, publikacij. V zadnjih letih je v sodelovanju z Eriko Jazbar izdal štiri knjige, ki so izredno dragocene za spoznavanje goriške zgodovine.

Skrb za ohranitev spomina na vse, kar

agenda - agenda - agenda

ZSKD VABI MLADE K OBČASNEMU SODELOVANJU ZA PISANJE ČLANKOV V RUBRIKI »KULTURNI STIKI«

Slovenska kulturno-gospodarska zveza, Svet slovenskih organizacij, Narodna in študijska knjižnica v Trstu, Generalni konzulat Republike Slovenije v Trstu, Parnas-zavod za kulturo in turizem Velike Lašče, Javni zavod Trubarjevi kraji v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev, Slovensko prosveto, Zvezo slovenske katoliške prosvete, Glasbeno matico, Kulturnim domom Gorica, Kulturnim društvom Ivan Trinko, Občino Čedad pod pokroviteljstvom Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu

vabijo na otvoritev razstave

PRIMOŽ TRUBAR
(1508-1586)

VELIKI NEZNANI EVROPEJEC

v ponedeljek, 13. oktobra 2008 ob 18. uri
Narodni dom v Trstu (Ul. Filzi 14)

uvodni pozdrav
Drago Štoka, predsednik
Sveta slovenskih organizacij

priložnostni govor
Milan Pahor, ravnatelj
Narodne in študijske knjižnice

predstavitev razstave
Metka Starič, avtorica

Na ogled bodo tudi faksimilarne izdaje Trubarjevih del iz fonda Narodne in študijske knjižnice.

Razstava bo na ogled od 13. do 22. oktobra 2008 z naslednjim urnikom: od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure

Za šole bo na ogled video dokumentarec. Predhodne najave sprejema Zveza slovenskih kulturnih društev, tel. 040 635 626

Gorica, 24/10/2008 – 8/11/2008
Kulturni dom (Ul. Brass 20)
Otvoritev: 24/10/2008 ob 18. uri

SOZVOČENJA 2008-3. REGIJSKI TEMATSKI KONCERTI ODRASLIH ZASEDB

K prijavi so vabljeni vse srednješolske in odrasle zasedbe, ki so v sezoni 2006/2007 sodelovale na regijskih ali državnih prireditvah pevskih zborov ali malih pevskih skupin ali so bile na območnih revijah leta 2007/2008 predlagane za nastop na regijskem nivoju ali državnem nivoju. Izbrani zbori bodo nastopili na Gradu Dobrovo 21. novembra 2008. Rok prijave zapade v petek, 17. oktobra 2008. Razpis in prijavnico dobite na ZSKD.

PODROČNO SREČANJE VZHODNOKRAŠKIH DRUŠTEV

pod okriljem ZSKD bo v sredo, 15. oktobra 2008 ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah.

Poziv k zbiranju gradiva o goriških Aleksandrink

ZSKD v sodelovanju z goriško Pokrajino in z Deželno Furlanijo Julijsko Krajino prireja v prihodnjih mesecih več pobud na temo Aleksandrinke (2 gledališki predstavi, razstava, okrogla miza in raziskava...). Prav zato naprošamo vse, ki imajo kakršnokoli informacijo v zvezi z Aleksandrinkami goriške pokrajine (imena, fotografije, dokumenti...), da se oglasijo na tel. št.39 39 29 72 35 (Vesna).

Zveza slovenskih kulturnih društev,
Kulturni Center Lojze Bratuž,
Kulturni dom,
Zveza slovenske katoliške prosvete

vabijo na predstavo

TRIESTE - ALESSANDRIA
EMBARKED
Štorja od lešandrink
(Neda R. Bric)

27. oktobra, 2008 ob 20.30
v Kulturnem domu v Gorici.

... Predstava se začne z vkrcavanjem gledalcev na "ladjo" – dvorano, ki se tako pridružijo popotovanjem treh aleksandrink. Prizorišče s polkrožnim zaslonom, s projekcijo odprtega morja – očarljive modrine in horizonta, pričara občutek potovanja z ladjo. ... Daliborka Podboj, VEČER, 13.9.2005

**DRŽAVNA
CIVILNA
SLUŽBA**

IZBIRA, KI SPREMENI ŽIVLJENJE

Državna civilna služba ponuja nove priložnosti dekletom in fantom med 18-im in 28-im letom. Kaj pridobiš? Civilna služba je najprej človeška izkušnja. Odvija se v duhu ustavnih načel, obenem pa nudi možnost, da si pridobimo znanje in praktične sposobnosti. Zato je civilna služba priložnost za osebno rast in formacijo. Za mnoge prostovoljce je bila koristna, ko so vstopili v svet dela. Prostovoljci prejemajo plačilo za opravljeno delo, v okviru službe je možno pridobiti formativne kredite za študij na univerzi in v poklicnem usposabljanju. Info: ZSKD tel. 040-635626 / ARCI SC tel. 040-761683, www.serviziocivile.it, www.arciserviziocivile.it

Uradi ZSKD so na voljo
za vse informacije

Trst: tel. 040 635 626,
e-pošta trst@zskd.org
Gorica: tel. 0481 531495,
e-pošta gorica@zskd.org
Čedad: tel. 0432 731386,
e-pošta cedad@zskd.org
Solbica: tel. 0433 53428,
e-pošta rezija@zskd.org

Goriška ZSKD je s poletno organizacijo gledališke delavnice za mlade bodoče mentorje-režiserje, zadel a polno. Mladi, ki so obiskovali delavnico so si zavihali rokave in pod »supervizijo« Vesne Tomsič pričeli z delom po naših društvih: Andrej Paglavac v Podgori, Briški grič v Števerjanu, v Kd Skala v Gabrjah, v KD Sovodnje...

Če torej koga zanima kje potekajo gledališke delavnice za otroke, se lahko oglosi na ZSKD Gorica, Corso Verdi 51/int. telefonska številka 0481/531495.

Alenka Florenin

Claudia Sedmach in Tamara Tretjak v novi podružnici v Križu

Prejšnji teden se je pričel redni pouk klavirja in flavte v podružnici Glasbene matice v Križu. Pianistka Claudia Sedmach je koordinatorka nove, kraške veje slovenske glasbene ustanove, ki je nastala iz čisto praktičnih razlogov in resnične potrebe učencev:

Sem imela veliko Križanov v svojem razredu, ki so imeli vaje na Proseku in v Sa-ležu. Prva je že zelo dobro obiskana podružnica, v drugi pa v zadnjih letih ni bilo več domačinov, ki bi osmislili ohranitev lokacije. Ob koncu lanske sezone sva s kolegico Tamaro Tretjak odločili, da bi imeli zaključni nastop v dvorani Slomškovega doma v Križu. Odzvalo se je veliko ljudi, ki so sprejeli pobudo z zanimanjem in navdušenjem. Tako sva razumeli, da bi podružnica v Križu lahko uspešno zaživela. Tudi starši učencev so navjali za to. Želja se je takoj uresničila. Šolsko leto začenjamo namreč v Slomškovem domu, ki ga daje na razpolago kriška župnija.

Tako je nanese, da sta dve domačinki duši kriške podružnice.

Sva navezani na vas in želiva, da bi cvetela. Trenutno imava skupaj okrog 15 učen-
cev. En klavir je v dvorani, a gre za večnamenski prostor, kjer se odvijajo razne dejavnosti, zato bi ga uporabili le za nastope. Za redni pouk je ravnatelj Glasbene matice Bogdan Kralj posodil svoj klavir, ki ga imamo v učilnici. Jaz bom poučevala dvakrat teden-
sko, Tamara Tretjak pa enkrat.

Že več let poučujete na Glasbeni matici, vzporedno pa si skrbela tudi za osebno rast v duhu novejših pedagoških »trendov«.

Diplomirala sem na Glasbeni matici, nakar sem se udeležila raznih izpopolnjevalnih tečajev. Poglobila sem študij komorne igre, predvsem v duu s Tamaro Tretjak, s katero sva študirali tudi na mednarodni visoki šoli Trio di Trieste. Z njo sem se udeležila tudi raznih tečajev. Posvečam se pedagoškemu delu, korepetiranju in komornemu izvajanju. Leta 2007 sem zaključila specialistični bienij z akademsko diplomo druge stopnje v didaktiki instrumenta na konservatoriju Tartini v Trstu. Trenutno obiskujem še drugi bienij, ki ga bom zaključila februarja. Ministrstvo je namreč ustvarilo možnost dodatnega izpopolnjevanja, ki je povezano s klavirsko didaktiko in usposablja za poučevanje na srednji šoli. Tečaj za formacijo docentov klavirja vsebuje tudi osnove kompozicije v zvezi z didaktiko, kar pomeni na primer ustvarjanje posebnih vaj za premostitev specifičnih tehničnih težav učencev.

Zgleda, da je podiplomski bienij postal skoraj obvezno dopolnilo za vsakega glasbenika.

Danes se študij ne zaključuje več s tradicionalno diplomom, zato sem čutila potrebo po poglobljanju določenih platí svojega dela s študijem pedagogike, psihologije, zgodovine različnih učnih metod, novih pristopov, osnov dirigiranja oz. koordinacije malih instrumentalnih skupin. Podiplomski študij odpira novejši in širše poglede preko izmenjave s kolegi, ki vsekakor imajo za seboj določeno izkušnjo.

Tvoj pogled se je vedno širil tudi na glasbena področja, ki niso nujno vezana na »resno« literaturo.

Nastopila sem v različnih zasedbah, s koncertno dejavnostjo v raznih evropskih državah. Igrala sem s skupino Evasion, s katerimi smo posneli cd ploščo. Leta 2006 sem sodelovala pri snemanju cd-ja »Zasul si me z zvezdami« s skladbami Andrejke Možina.

Prav gotovo bi svetovala tudi svojim učencem, da se preizkusijo na raznih področjih. Je to sploh možno sredi redne študijske poti?

Ministrski programi so ozki in zastareli, zato je nujno spodbujati zanimanje in razdovednost svojih učencev. Kdor ima širša obzorja, se bolj sproščeno loteva tudi izvajanja »klasičnih« programov. Danes so cilji in pričakovanja učencev drugačni. Tradicionalni študij zahteva veliko truda in je vedno manj učencev, ki vztrajajo do konca. Zavedam se, da je naporno delo, a obstajajo tudi druge možnosti. Zato sem zadovoljna, ko srečam bivše učence in mi povejo, da igrajo naprej in da so našli svojo dimenzijo v glasbi, čeprav ne ravno v klasičnem smislu.

NAPOVEDNIK

TRST

**V torek, 28.oktobra
v Narodnem domu v Trstu
(celodnevni program)**

Simpozij "Umetnost na meji. Obdobje druge polovice 19.stoletja"

**V četrtek, 6.novembra ob 20.30
v dvorani nemškega dobredelnega
društva v Trstu**

Mednarodni festival sodobne glasbe
Kogojevi dnevi- nastopili bodo baritonist Markus Fink, sopranistka Olga Kaminska in pianistka Nataša Valant

Študij violončela je pričela vzporedno z vpisom v prvi razred osnovne šole in je vsa leta študirala v razredu prof. Petra Filipčiča. Sledila je raznim izpopolnjevanim tečajem v Sloveniji in Italiji in se je nekajkrat preizkusila na tekmovanjih. Igrala je v orkestru Glasbene matice, v orkestru Alpe Adria, sodelovala je pri glasbenem projektu Andrejke Možina »Zasul si me z zvezdami«, po katerem je nastala tudi cd plošča in je članica Mešanega mladinskega pevskega zbora Trst, s katerim sodeluje kot pevka in instrumentalistka. Vzporedno s študijem glasbe obiskuje tretji letnik na fakulteti za matematiko Univerze v Trstu. V soboto je diplomirala iz violončela na konservatoriju Tartini v Trstu.

Si zadovoljna s svojim izpitom?

Je bilo veliko treme, ker nisem bila posebno pripravljena zaradi časovne stiske in vnetja kite. Komisija je ocenila moje izvajanje zelo pošteno. Bil je izredno naporen dan: sem začela ob 8.30 in vse faze izpita so se nadaljevale do 18.30. Priznam vsekakor, da bi lahko bilo drugače. Profesor bi želel, da bi bila bolj pripravljena...in tudi jaz.

Katera je bila tvoja prva misel po opravljeni diplomi?

Dobro, zdaj se ne bom več ukvarjala z etidami in se bom lahko posvečala glasbi!

GLASBENA MATICA TRST
ŠOLA MARIJ KOGOJ
Ulica Montorsino 2
tel. 040-418605 fax 040-44182
www.glasbenamatica.com
e-mail: trst@glasbenamatica.com

GLASBENA MATICA GORICA
Korzo Verdi 51
tel. 0481-531508 fax:0481-548018
e-mail: gorica@glasbenamatica.com

GLASBENA MATICA ŠPETER
Ulica Alpe Adria 69
tel./fax. 0432 727332
e-mail: speter@glasbenamatica.com

GLASBENA MATICA KANALSKA DOLINA
ŠOLA TOMAŽ HOLMAR, UKVE
ul. Pontebbana 28
tel./fax +39 0428-60266
e-mail: info@planika.it

Nova diploma - Violončelistka Irene Ferro Casagrande

Študijska pot glasbenika je zelo strma.

Moraš biti zelo motiviran in tudi trmast, da vzdržiš, seveda s pomočjo mentorja. Po eni strani se bojiš, da ne boš utegnil živeti z glasbo, po drugi pa se ji ne moreš odpovedati.

Kaj pa zdaj, ko je »ovira« že mimo?

Bi se rada vpisala na bienij, čeprav bo težko usklajevati nov študij z univerzitetnimi obveznostmi.

Katera je razlika med študijem na univerzi in študijem glasbe?

Kdor ne študira glasbe ima več prostega časa. Jaz pa sem se morala organizirati zelo strogo, da sem izpeljala oboje. Problem pri glasbi je, da moraš biti pripravljen tako tehnično kot psihološko in da je napor usmerjen v zelo različna področja. Na univerzi je določen izpit lahko zahteven, a so vse moči usmerjene v težavo ene same vrste. Pri igranju instrumenta pa je veliko dejavnikov.

Poleg igranja redno zahajaš tudi na koncerte?

Poslušam predvsem simfonično glasbo.

Kaj meniš o mnogih sovrstnikih, ki ne smatrajo, da je poslušanje koncertov lahko del splošne glasbene izobrazbe?

Mogoče je res premalo zanimanja. Opera je izven študentskega »budgeta«, koncerti pa so dostopni, a verjetno se mladi glasbeniki ne zavedajo, da bi jim bilo res koristno poslušati profesionalne izvajalce.

Kaj vidiš v svoji bližnji bodočnosti profesionalne glasbenice?

Mi je zelo všeč igranje v manjših zasedbah, za poučevanje pa je še čas, bom pomislila. Dvomim, da bi mi ustrezalo.

Katere so lastnosti dobrega pedagoga?

Potrpežljivost.

Kakšen pa je dober glasbenik?

Vztrajen, zaljubljen v glasbo.

Taka si tudi ti?

(...)

Novosti na špetrski glasbeni matici

Špetrska Glasbena matica širi svojo dejavnost na teritoriju, raste po številu učencev in po pedagoški ponudbi, kar predstavlja pozitiven znak utrjevanja vloge slovenske glasbene šole v beneški kulturni stvarnosti. V zadnjih letih se je špetrska podružnica postavila v ospredje s tekmovalnimi dosežki nekaterih učencev in z uspešno dejavnostjo harmonikarskega orkestra. Prav gotovo so tudi taki rezultati pripomogli k rasti šole in povečanju povpraševanja, da je lahko prišlo do otvoritve dveh novih podružnic in do uvedbe dodatnih učnih predmetov.

Koordinator špetrske Glasbene matice Davide Clodig se na poseben način veseli tesnejšega stika s Tersko dolino, kjer bosta začeli delovati podružnici v Bardu in v Tipani: »Smo začeli zbirati predvpise na koncu šolskega leta in nameravamo začeti z lekcijami novembra meseca. V prvem letu delovanja načrtujemo pouk klavirja in kitare. Predvsem v Bardu smo zasledili veliko zanimanja, saj delujemo na dobri osnovi, ki jo je ustvarilo delovanje župnika Calligara, njegov posluh do pomena glasbenih dejavnosti. Podružnica bo zaživela s sodelova-

njem krajevnega raziskovalnega centra, ki bo dal na razpolago prostore muzeja, v Tipani pa bodo lekcije verjetno potekale v prostorih občinske uprave. V zvezi s sodelovanjem krajevnih oblasti moram priznati, da sta obe občini sprejeli uvedbo glasbene pouka z velikim zanimanjem in prijaznostjo.»

Splošno je špetrska Glasbena matica zabeležila večje število vpisov v primerjavi z lanskim šolskim letom. Šola ima okrog 120 rednih učencev, katerim se bodo letos pridružili še mladi glasbeniki iz Terske doline. Poleg pomembnih novosti v zvezi s poukom v Terski dolini bo špetrski sedež lahko obeležil tudi rast v prostorskem smislu, saj je šola pridobila nekaj novih učilnic v sodelovanju s krajevnim Inštitutom za slovensko kulturo. V novih prostorih bosta stekla od letošnje sezone dva nova tečaja. Andrejka Možina bo namreč prevzela pouk violončela in jazz petja. Šola je tako ustrezala povpraševanju po pouku violončela, obenem je dodala oddelek z modernejšo ponudbo, na val u dobrega uspeha pouka jazz glasbe v Gorici.

Thank you for the music!

Glasbena kulisa. Tako po navadi odpravimo glasbo, ki nas vsak dan obdaja. Sicer pa je glasba vse prej kot le kulisa. Gre za del ustvarjalnosti, ki se prenaša na različnih ravneh. Vsaka raven ima svoje zakonitosti, vse skupaj pa ustvarijo tisto, kar lahko imenujemo glasbeni užitek. Od skladatelja, ki si skladbo zamisli, do izvajalcev in poslušalcev: vse mora biti uglaseno, a vse mora delovati na svoji ravni. Glasba je še več. Glasba je nevidna vez med preteklostjo in sedanjostjo, s pomočjo katere se kot s časovnim strojem pomikamo od renesanse mimo devetnajstega stoletja vse do današnjih dni. Čas ob poslušanju dobre glasbe tako rekoč beži. In to ne le za poslušalce. V tej številki i.podlistka smo izpostavili nekaj glasbenih dogodkov in obletnic. Želeli smo izpostaviti in obeležiti kar pravzaprav nastaja v naši sredini neopazno in skorajda nevidno. Obstoj nekega zbora ali glasbenega sestava se nam zdi nekaj povsem običajnega, saj smo vajeni njihovih nastopov. Do preseñenja in začudenja pa pride vedno ob okroglih ali polokroglih obletnicah. To je priložnost za obračun in za javno priznanje o opravljenem delu ne le na neki reviji ali koncertu, ampak za celoten ustvarjalni opus znotraj naše skupnosti. Generacije pevcev vedno z novo zagnanostjo nadaljujejo delo prejšnjih generacij. S tem se razvija in ohranja pevska govorica in umetniški občutek za jezik. Tokrat smo največ prostora namenili jubileju društva Hrast, ki bo v teh dneh praznoval svojo 40-letnico delovanja. Prav tako častiljivih 30 let bo praznoval zbor Vesela pomlad, nezamenljivo pa je tudi delo, ki ga opravljajo tudi cerkveni pevski zbori ali pa zborov, ki kot Jacobus Gallus, delujejo v samem mestnem središču. Vsem zato hvala za vloženo delo in za glasbo!

i.nformacije

Združenje E. Blankin Ulica San Domenico 78, 33043 Čedad
tel/fax: 0432 701455
e-mail: slov@tin.it

Slovenska prosveta Ulica Donizetti 3, 34133 Trst
tel: 040 37084, fax: 040/633307
e-mail: sp@mladika.com

Zveza slovenske katoliške prosvete Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica
tel/fax: 0481 538128
e-mail: zskp_gorica@yahoo.it

Zveza cerkvenih pevskih zborov Ulica Donizetti 3, 34133 Trst
fax: 040 3307

Združenje cerkvenih pevskih zborov Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica
tel/fax: 0481 31817
e-mail: corili01@gorica.191.it

Ob 40-letnici SKD Hrast

Ustanovni občni zbor SKD Hrast, 14.10.1968

Pojutrišnjem, t.j. 14. oktobra, bo za doberdobski kulturni živelj prazničen dan. Svojo štiridesetletnico obstoja namreč praznuje SKD Hrast. Ustanovni člani pod vodstvom takratnega predsednika Romana Lavrenčiča so se namreč 14. oktobra 1968 zbrali na prvem občnem zboru takrat novonastalega društva. Med glavnimi pobudniki novega društva je bil župnik Bogomil Breclj, ki je sredi šestdesetih let v Doberdolu v marsičem obnovil delovanje na prosvetno-verskem področju. Posebno rad se je ukvarjal z mladimi in skupaj z njimi uresničeval zamisli, ki so kasneje postale nosilni steber v razvejani strukturi novega vaškega društva. Že nekaj mesecev pred tem je g. Breclj, na god Marije Snežnice, 4. avgusta 1968, blagoslovil vogelni kamen župniške dvorane, na katerem so bili vklesani letnica 1968, hrastov list z žlezdom in križ. Dvorana je bila dograjena do leta 1970 in tako postala pomembno kulturno središče za celotno vaško skupnost.

Že od vsega začetka je bilo delovanje v društvu zelo razvejano. Ob velikem navdušenju nad samim društvom, se je namreč rodilo tudi veliko dejavnosti. V prvi vrsti so v društvu gojili petje in gledališko dejavnost, ki sta svoje korenine imeli vsekakor že v času pred samim nastankom društva. V sedemdesetih letih so se na pobudo g. Breclja in pod strokovnim vodstvom gledaliških igralcev in režiserjev Doberdobci lotili zahtevnih dramskih uprizoritev kot so bile *Stilmodski župan*, *Prisega opolnoči*, *Cigan Marko* in druge. Čaru odrskih desk so takrat podlegli tudi mlajši, ki so ob koncu sedemdesetih let tudi sami pripravili nekaj odrskih postavitev, v glavnem komedij. Gledališče pa je bilo in še vedno je zelo mamljivo tudi za otroke: najmlajši se zbirajo zlasti ob priliki godu sv. Miklavža. Pred starši, sorodniki in vsemi vaščani se v pričakovanju na prihod dobrega svetnika že vrsto let radi izkazujejo z igranjem pravljičnih in zabavnih vlog.

V osemdesetih letih prejšnjega stoletja je nosilno vlogo v društvu prevzel mešani pevski zbor. Dvajset let ga je od leta 1965 do 1985 vodil Karlo Lavrenčič. Takirko je dolgoletni zborovodja nato prepustil sinu Hilariju, ki mešani pevski zbor vodi še danes. Prav doberdobski pevci so se prvi predstavili z imenom Hrast že dolgo pred tem, leta 1963. Doberdobski

Prireditvi ob 40-letnici

Torek, 14. oktobra, ob 20.30 v župnijski dvorani v Doberdolu: predstavitev nove zgoščenke MePZ Hrast Petelinček je zapieu. Zgoščenko bo predstavil zborovodja Janko Ban.

Sobota, 18. oktobra, ob 20.45 v cerkvi sv. Martina v Doberdolu: jubilejni celovečerni koncert MePZ Hrast pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča.

Arezzu leta 2003 in Mokranjčevi dana v Negotinu v Srbiji leta 2007) ter se vselej dobro uvrstil. Leta 1999 je zbor predstavil svojo prvo zgoščenko Stezice, pojutrišnjem, v torek 14. oktobra, pa bo predstavil novo delo, *Petelinček je zapieu*, ki vsebuje tekmovalne in studijske posnetke zadnjih deset let.

Društvo pa je v vseh teh letih delovalo še na številnih drugih področjih. K vsemu temu je pripomogla dobra struktura in organiziranost društva, ki mu je najprej predsedoval Romano Lavrenčič (1968-1977). Njegovo mesto je nato prevzel Mario Vizintin, ki je svojo funkcijo obdržal vse do leta 1995.

Nastop v katedrali v Toursu ob odprtju kulturne poti sv. Martina, julij 2008

pevski zbor je takrat pod vodstvom Adele Ferletič nastopil na mednarodnem zborovskem tekmovanju C. A. Seghizzi v Gorici: pevci so ob tej priložnosti nosili na srajcah pripet pozlačen hrastov list. Zbor je skozi sedemdeset in osemdeseta pod vodstvom Karla Lavrenčiča močno pridobival na kakovosti, vključevalo se je veliko pevcev, vrstilo so se prvi odmevnejši nastopi in gostovanja. V drugi polovici osemdesetih se je zbor z dirigentom Hilarijem Lavrenčičem začel osvojiti zlato plaketo mesta Maribor (leta 1997 je bil tudi absolutni zmagovalac), dvakrat pa srebrno. Zbor je nastopil tudi na uveljavljenih nacionalnih in mednarodnih tekmovanjih (C. A. Seghizzi v Gorici leta 2001, Guido d' Arezzo v

Takrat je krmilo društva prevzel današnji predsednik Claudio Peric. Dlje časa je na velikonočni ponedeljek društvo Hrast prirejalo Praznik pomladi, ki je v Doberdob pripetnil velik število ljudi. V poznih šestdesetih letih je na ta dan v Doberdolu bil tudi veliki vrtljak za vse otroke. Društvo je za mlade skrbelo vseskozi. V sedemdesetih je delovala mladinski odsek Zdelotih. Za mlade je bil pomemben skupni imenovalec tudi glasbena šola, ki je kasneje pristala pod okriljem SCGV Emil Komel, in je skupaj z otroškimi pevskimi zbori še danes pomemben dejavnik. V sedemdesetih letih je v okviru SKD Hrast delovala tudi odbojarska ekipa: tudi ta skrb za šport in razgibavanje je še danes prisotna pri društvu, ki redno organizira tekmovanje za gorska kolesa ter igre za najmlajše.

Torkova 40-letnica društva Hrast in z njo povezane prireditve so torej le drobno markacijsko znamenje na dolgi in razvejani poti, ki so jo člani društva prehodili od tistega daljnega 14. oktobra 1968.

30-letnica Vesele pomladi

Slovensko otroško in mladinsko pevsko društvo Vesela pomlad z Opčin deluje že tri desetletja. V vseh teh letih se je zvrstilo v raznih zborih in sestavih na stotine pevcev, ki so pevske pot začeli prav pri Veseli pomladi. Nekateri so se pozneje odločili za solistično pot, drugi so se vključili v druge zборе, nekateri so petje opustili, marsikdo pa se še vedno z veseljem spominja tistih otroških in mladostniških let, ki jih je preživel v vrstah Vesele pomladi. Bila so to leta, ko so slovensko pesem ponesli v druge države, med rojake po Evropi in celo v Ameriko. Pri društvu so se letos odločili, da zastavijo jubilejno sezono nekoliko širše. Ob rednem delovanju Otroškega pevskega zbora, Mlajše dekliske pevske skupine in Ženskega pevskega zbora, ki jih vodi Mira Fabjan, imajo redne pevske vaje pevke, ki so pričele peti pred tremi desetletji pod vodstvom ustanovitelja in zborovodje Franca Pohajača, prav tako pa se pripravljajo na pevske vaje fantovska skupina ter ostali pevci, ki so peli pri Veseli pomladi. Z mašo, ki bo 4.novembra, se bodo spomnili pevcev Vesele pomladi, ki jih je kruta usoda odtrgala prežgodaj od svojih dragih, 23.novembra bo v Finžgarjevem domu koncert bivših pevk, sledili bodo nastopi drugih skupin, vsi pevci pa bodo nastopili na slavnostnem večeru v petek, 12.decembra, v občinski telovadnici v Repnu. Takrat bodo tudi predstavili priložnostni zbornik in razstavo. Dobrodošli so vsi, ki bi bili kakorkoli pripravljeni sodelovati pri pobudah. Za podrobnejše informacije so na voljo naslednje telefonske številke: 040213249, 3357841541 in 3480841705.

Dekanijski reviji

Dekanijske revije cerkvenih pevskih zborov so se začele v devinski dekaniji ob priliki jubilejnega leta 2000. Od takrat se je tovrstna pobuda nadaljevala, od leta 2005 pa tudi openska dekanija prireja svojo revijo cerkvenih pevskih zborov. Letošnja izvedba te dekanije bo pri sv. Jakobu, in sicer v soboto, 18. oktobra ob 20. uri. Otroški, mladinski in cerkveni zbori, ki delujejo na tem prostoru, bodo predstavili vsaj eno darovansko pesem. Devinska dekanija pa po letošnjo revijo priredila v cerkvi Marije Magdalene v Slinvem. Letošnja revija bo posvečena 30-letnici smrti skladateljice Brede Šček, ki je v Slinvem delovala kot učiteljica. Zveza cerkvenih pevskih zborov se je odločila, da bodo program na tem koncertu oblikovali združeni sestavi zborov devinske dekanije, dve solistični točki ter dve klavirski skladbi.

Jacobus Gallus z novim vodstvom

Na nedavnem občnem zboru zbora Jacobus Gallus so izvolili novo vodstvo. Dosedanja predsednica Katja Pasarit je krmilo zbora prepustila Valentini Sancin.

»V zboru pojavil v javnosti še z zgoščenko ter uredili smo našo spletno stran, in sicer www.jacobusgallus.com. Med izzivi s katerim sem se soočala pa je stalno vprašanje pevcev. Žal pri nas v zamejstvu lahko računamo na omejeno število pevcev za naš sestav, po drugi strani pa je tudi ob takšni zasedbi težko koordinirati želje in potrebe vseh. To se pozna pri organizaciji koncertov in gostovanj, ko je treba uskladiti 30-40 pevcev oz. njihovo časovno razpoložljivost. Novi predsednici Valentini Sancin veliko uspehov, saj je že sedaj dokazala, da je dober organizator, ob vsem tem pa je potrebno še veliko potrpežljivosti in zmožnosti iskanja novih pristopov, ki pritegnejo pozornost in zanimanje ne le občinstva, ampak tudi samih pevcev«, nam je dejala dosedanja predsednica Katja Pasarit.

Do zamenjave pa je prišlo tudi pri vodenju zbora, in sicer taktirka zbora je bila zaupana Marku Sancinu.

Bodeča neža v Riminiju

Dekliska vokalna skupina Bodeča neža iz Vrha sv. Mihaela, ki jo vodi Mateja Černic, se od 10. oktobra do danes udeležuje mednarodnega zborovskega tekmovanja Città di Rimini, in sicer v kategoriji komornih skupin. Več o tekmovanju oz. sliko skupine najdemo na spletu, in sicer na strani www.riminichoral.it.

Mladinska maša in duhovne popevke

Mosp, ZCPZ in Škofijska komisija za slovensko mladinsko pastoralo prirejajo v soboto, 18.10., v openskem Marianišču, mladinsko mašo s petjem verskih popevk. Srečanje se bo začelo ob 16. uri s spoznavalnimi igrami, sledilo bo razmišljanje o duhovni misli maše, ki jo bo podal g. Maks Suard ter skupno učenje duhovnih popevk. Bogoslužni del se bo začel ob 18. uri, prav tako v Marianišču na Opčinah.

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

20.20 Tv Kocka: Ljudske zgodbe iz Krasa - Kako je nastal Kras

20.30 Deželni TV dnevnik

20.50 Film: Otroci s Petrička

23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

6.00 Aktualno: Quello che

6.30 Avtomobilizem: VN na Japonski

8.30 Šport: Pole Position

9.00 Aktualno: Easy Driver

10.00 Aktualno: Linea verde Orizzonti

10.30 Aktualno: A Sua immagine

10.55 Sveta maša, sledi Angelus

12.20 Aktualno: Linea verde

13.30 Dnevnik

14.00 Variete: Domenica in - L'Arena

15.05 Variete: Domenica in... sieme

16.30 Dnevnik in vremenska napoved

16.35 Variete: Domenica in - 100 e lode

17.35 Variete: Domenica in - 7 giorni

20.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti

20.40 Kviz: Affari tuoi (v. Max Giusti)

21.30 Nan.: Raccontami - Capitolo II

23.25 Dnevnik, sledi Speciale Tg1

0.30 Aktualno: Oltremoda

6.35 Aktualno: Inconscio e magia

6.45 Aktualno: Mattina in famiglia

10.00 Dnevnik

10.05 Variete: Ragazzi c'è Voyager

10.30 Variete: Random, sledi Numero Uno GP

11.30 Variete: Mezzogiorno in famiglia

13.00 Dnevnik

13.25 Aktualno: Tg Motori, sledi Eat Parade

13.45 Variete: Quelli che aspettano

15.30 Variete: Quelli che il calcio e...

17.10 Avtomobilizem: VN na Japonski

18.00 Dnevnik in vremenska napoved

18.05 Šport: Numero 1

18.25 Nan.: Squadra speciale Cobra 11

19.10 Nan.: Friends

20.00 Nan.: Piloti

20.30 Dnevnik

21.00 Nan.: NCIS - Unita' anticrimine

22.35 Šport: La domenica sportiva

1.00 Nočni dnevnik

6.00 Aktualno: Fuori orario

7.00 Variete: E' domenica papa'

8.25 Glasb.odd.: Il Gran Concerto

9.00 Šport: Rai Sport

12.00 Dnevnik, šport in vremenska napoved

12.15 Aktualno: TeleCamere Salute

12.50 Aktualno: Okkupati

13.20 Dok.: La Grande storia

14.00 Deželni dnevnik

15.05 Aktualno: Alle falde del Kilimangiaro

15.30 Kolesarstvo, sledi 90 Minuto

18.55 Dnevnik in vremenska napoved

20.00 Variete: Blob

20.10 Variete: **Che tempo che fa** (vodi **Fabio Fazio**)

21.30 Aktualno: Blu notte

23.25 Deželni dnevnik

23.40 Aktualno: Tatami

0.45 Nočni dnevnik in vremenska napoved

6.05 Nan.: Commissario Saint Martin

6.55 Dnevnik: Pregled tiska

7.25 ANan.: Sei forte maestro

9.35 Dokumentarec

10.00 Sveta maša

11.00 Aktualno: Pianeta mare

11.30 Dnevnik, prometne informacije

12.10 Aktualno: Melaverde

13.30 Dnevnik in vremenska napoved

14.05 Nan.: Le comiche di Stanlio e Olio

15.00 Film: Dove osano le auile (voj., VB, '69, i. R. Burton)

18.00 Nan.: Colombo

18.55 Dnevnik in vremenska napoved

20.35 Nan.: Il commissario Cordier

22.35 Film: **Munich** (dram., ZDA, '05, i. E. Bana)

6.00 Dnevnik - Prima pagina

7.55 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved

8.00 Jutranji dnevnik

8.50 Aktualno: Le frontiere dello spirito

9.40 Dnevnik

9.45 Aktualno: Verissimo - Tutti i colori della cronaca

13.00 Dnevnik, vremenska napoved, Okusi

13.40 Nan.: Belli dentro

14.10 Resničnostni šov: Amici

16.30 Variete: Questa domenica

18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario (v. G. Scotti)

20.00 Dnevnik, vremenska napoved

20.40 Variete: Supershow - Speciale Guinness

21.30 Film: Vacanze di Natale 2000 (kom., It., '99, i. M. Boldi, C. De Sica)

23.45 Aktualno: Terra!

0.45 Nonsolomoda (pon.)

7.00 Motociklizem

7.40 Risanke

10.50 Nan.: Raven

11.20 Nan.: Willy, il principe di Bel Air

11.50 Šport: Grand Prix

12.25 Dnevnik in vremenska napoved

13.00 Resničnostni šov: La Talpa - Il meglio di

13.50 Film: Atomic train - Disastro ad alta velocita' (triler, ZDA '99, r. D. Jackson, i. R. Lowe)

16.45 Film: Robots (anim., ZDA '05, r. C. Saldanha, i. C. Wedge)

18.30 Dnevnik in vremenska napoved

19.00 Film: Yuppies 2 (kom., It., '86, r. E. Oldoini, i. M. Boldi)

21.00 Film: **Catwoman** (fant., ZDA '04, r. Pitof, i. H. Berry)

22.00 Dnevnik in vremenska napoved

23.15 Nan.: Heroes

0.00 Nan.: The Black Donnellys

6.45 17.30 Risanke

8.05 Dokumentarec o naravi

8.30 Inf. odd.: Tra scienza e coscienza

9.35 Salus Tv

10.20 Incontri al caffè' de la Versiliana

11.40 Rotocalco and Kronos

12.00 Sveta maša

12.25 Aktualno: Eventi in provincia

12.50 Šport: Hard Trek

13.15 Aktualno: Qui Tolmezzo

13.20 Musa Tv

13.35 Aktualno: A. COM - Automobilissima

14.00 Camper magazine

14.30 Campagna amica

14.50 Film: Arriva John Doe

16.35 Inf. odd.: Casa Italiana news - Diario Olimpico

17.00 Aktualno: Super Sea

19.30 Inf. odd.: E domani è lunedì

23.00 Concert: Grado Young festival

0.30 Film: Codice omega

6.00 Dnevnik, horoskop in prometne vesti

7.00 Aktualno: Omnibus Week-end

9.20 Aktualno: La Settimana, sledi I tesori dell'umanita'

10.00 Film: Oggi, domani, dopodomani (kom., It, '65, i. M. Mastroianni)

12.30 Dnevnik

13.00 Nan.: In tribunale con Lynn

14.00 Nan.: L'ispettore Barnaby

16.00 Film: Una nuova casa per Lassie (kom., ZDA '73, i. S. Boyden)

18.00 Film: Pollice da scasso (kom., ZDA, '78, r. W. Friedkin, i. P. Falk)

20.00 Dnevnik in športne vesti

20.35 Aktualno: La resa dei conti

21.30 Aktualno: Vivo per miracolo

23.40 Aktualno: Reality

0.40 Dnevnik in športne vesti

1.35 Film: La città' delle donne (kom., It, '80, r. F. Fellini, i. M. Mastroianni)

7.00 Ris. Nan.: Živ Žav

9.45 Šport Špas

10.15 Nan.: Linus in prijatelji

10.50 Prisluhnimo tišini

11.20 Ozare (pon.)

11.25 Obzorja duha

12.00 Ljudje in zemlja

13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti

13.10 Na zdravje! (pon.)

14.25 Nad.: Fina gospa

15.00 NLP s Tjašo Železnik in Klemnom Slakonjo

15.15 Glasbeni dvoboj

15.40 Človeški faktor

16.30 Oglasni blok

17.00 22.40 Poročila, športne vesti in vremenska napoved

17.15 Naglasi!

18.25 Žrebanje Lota

18.45 Risanke

19.00 Dnevnik, vremenska napoved, zrcalo tedna in športne vesti

19.55 Zvezde pojejo

21.30 Večerni gost

22.20 Ars 360

22.40 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti

23.05 Deset božjih zapovedi

0.10 50 let Tv

6.30 0.45 Zabavni infokanal

8.40 Tv prodaja

9.10 Skozi čas

9.20 50 let televizije

9.45 Globus (pon.)

10.15 Hum. nan.: Brat bratu

10.55 Z glasbo in plesom

11.25 Poljudoznan. serija: Po poteh Usahe

11.50 Pomagajo si (pon.)

12.20 Okusi in besede zaliva (pon.)

12.50 Alpe-Donava-Jadran (pon.)

13.20 Radi imamo nogomet

14.20 Film. George iz džungle (pon.)

15.50 Nogomet: Kvalifikacije za SP 2010

17.50 Koncert v spomin Tošetu Proeske-mu

20.00 Dok. serija: Pogled z neba

20.55 Nad.: Berlin AlexanderPlatz

21.50 Jadranje - Barcolana (posnetek)

22.50 Nad.: Rim

23.40 Na utrip srca

13.45 Dnevni program

14.00 Čezmejna Tv - TG R FJK - deželne vesti

14.10 Vas tedna

14.40 »Q« - Trendovska oddaja

15.30 Nautilus

16.00 Nogomet: Slovenija - Sev. Irska

18.00 Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem (program v slov. jeziku)

19.00 22.00, 0,25 Vsedanes - Tv dnevnik

19.25 Tednik

20.00 Vesolje je ...

20.30 Istra in...

21.00 Dok. oddaja: Skrčenje ledenikov

22.10 Nedeljski športni dnevni

22.30 Alpe Jadran

22.55 Metalcamp 2008

23.25 Piranski glasbeni večeri

0.25 Čezmejna Tv - TG R FJK - deželne vesti

12.00 23.55 Videostrani

18.00 Duhovna misel (pon.)

18.15 Polka in majolka

19.15 Tedenski pregled

19.30 Settimana Friuli

20.00 Razgledovanja (pon.)

20.30 Spoznajmo jih

21.30 Odbojka: Salonit - AON hot Volleys

23.00 Rally magazin 1

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz Rojana; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Veselo po domače; 10.30 Otroški kotiček; 10.50 Melodije za vse okuse; 11.15 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Obzornik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.30 Nedeljskih sedem not; 16.00 Šport in glasba, vmes kratke poročila; 17.30 Iz naših prireditev; 19.20 Napovednik, sledi Slov. lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

7.45 Kmetijski nasveti; 8.10 Gremo plesat; 8.30 Jutranjik, osmrtnice; 9.00 Radijska kronika; 9.30 Nedelja z mladimi; 11.00 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Torklji; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du jes?; 14.30-19.00 Nedelja na športnih igriščih; 20.00 Večer večnozelenih; 22.30 Easy come...easy go....

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

7.15, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.30, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Drobci zgodovine; 7.40 Proza; 8.05 Horoskop; 10.00 Moje mnenje; 10.40 New entry; 11.00 7 dni; 13.00 Radio z vami; 14.00 Plesoči arhitekt; 14-30-18.00 Nedeljsko popoldne; 15.00-17.30 Ferry sport; 18.00 Album charts; 19.00 Atlantično pristanišče; 20.00 Večerni pr. RK; 20.45 Pesem tedna; 21.00 Moje mnenje; 21.15 Extra extra extra; 22.00 Dosje; 22.45 Sigla single; 23.00 Hot hits, 0.00 Prenos RS.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Igra za otroke; 8.45 Glasba za otroke; 9.30 Labirinti sveta; 10.10 Sledi časa; 10.40 Zborovska glasba; 11.05 Pozdravi in čestitke; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 13.35 Slovenski zvoki; 14.10 Za kmetovalce; 15.30 DIO; 16.30 Reportaža; 17.05 Veseli tobogan; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 (Ne)obvezno v nedeljo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 22.40 Minute z ansamblom...; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.00, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Koledar prireditve; 8.50 Napoved sporeda; 9.15 Šport; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Izlet; 10.45 Nedeljski gost; 11.40 Obvestila; 12.00 Centrifuga; 13.10 Pregled novic; 14.35 Športnik izbira glasbo; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 18.00 Ro-

komet; 18.35 Pregled športnih dogodkov; 18.55 Odpoved oddaje; 19.00 Dnevnik; 19.30 Valodrom; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasba za prave moške; 22.55 Drugi val.

SLOVENIJA 3

11.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.22 Dobro jutro; 8.00 Lirični utrinek; 10.00 Prenos maše; 11.05 Evroradijski koncert; 13.05 Arsove spominčice; 14.05 Humoreska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 DIO; 16.05 Glasba naša ljubezen; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 18.25 Serenade; 18.40 Sedmi dan; 19.00 Koncert; 21.00 Obiski kraljice; 22.00 Literarni portret; 22.30 Slovenski koncert.

RADIO KOROŠKA

6.00-9.00 Dobro jutro - Guten Morgen; 9.00-10.00 Zajtrk s profilom; 12.00-13.00 Čestitke in pozdravi; 15.00-18.00 Vikend, vmes Studio ob 17-ih; - Radio Agora: dnevno 13.00-15.00 Agora - Divan; 18.00-6.00 svobodni radio; -Radio Dva: 10.00-12.00 Sedmi dan.

OVEN 21.3.-20.4.: Mimogrede se boste sprli z ljudmi, s katerimi imate drugače dober odnos. Krivi bodo nespoznamu in pomanjkanje razumevanja. O stvareh boste morali znova premisliti.

BIK 21.4.-20.5.: Na delovnem mestu boste ostajali dlje, kot bi bilo treba. Pri delu boste namreč slabše organizirani. Pri končevanju nalog skrbno preverite opravljeno delo. V ljubezni vas čaka nekaj preizkušenj.

DVOJČKA 21.5.-21.6.: Ste v zelo ustvarjalnem obdobju. Včasih ne veste prav dobro, kam s svojo ustvarjalno energijo. Doma vam bo zmanjkovalo potrpljenja pri dogovarjanjih z najbližjimi.

RAK 22.6.-22.7.: Končno imate dovolj energije, da se lahko posvetite domačim. Uživali boste v njihovi družbi in tudi če v odnosih ne bo šlo vse gladko, ne boste odnehali, dokler ne boste našli skupnega jezika.

LEV 23.7.-23.8.: Zadnje čase je vaš nastop zelo suveren. V drugih ljudeh zbujate zaupanje in spoštovanje. Tudi sami imate občutek, da se znate postaviti za svoje mesto pod soncem.

DEVICA 24.8.-22.9.: Vaše misli se vrtijo predvsem okoli denarja in vašega materialnega stanja. Zadnje čase ste polni načrtov za prihodnost, a nikar ne prehitujte. Ne zadolžujte se.

TEHTNICA 23.9.-22.10.: Plaleti v vašem ozvezdju vas oskrbujejo z zvrhanim košem energije in optimizma. Čeprav boste včasih nekoliko zmedeni, boste zaradi tega le še bolj simpatični.

ŠKORPJON 23.10.-22.11.: V prihodnjem tednu si vzemite dovolj časa za počitek. Vaša fizična kondicija ni ravno najboljša. Potrebovali boste tudi več hrane, bogate z vitamini in minerali.

STRELEC 23.11.-21.12.: V prihodnjem tednu boste srečali dragega prijatelja, s katerim se že dolgo niste srečali. Izrabite srečanje za prijeten klepet in vnovično navezovanje stikov. Ljubezen: dobro.

KOZOROG 22.12.-20.1.: Dela se boste lotili z vso vnemo. Kljub temu vam bo včasih nekoliko žal, da ste prevzeli na svoja ramena toliko odgovornosti. Naučite se jih prepuščati tudi sodelavcem.

VODNAR 21.1.-19.2.: Pred vami je razgiban teden. Prinaša vam odgovore na najrazličnejša vprašanja in vprašanja na najrazličnejše že postavljene odgovore. Naj vas presenetijo. Nič v življenju ni dokončno.

RIBI 20.2.-20.3.: V prihodnjem tednu boste uredili obveznosti, ki so vas že nekaj časa obremenjevale. Počutili se boste kar za nekaj kilogramov lažje. Denar: počasi se daleč pride...

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.25 Števerjan 2008: ans. Juhej
20.30 Deželni TV dnevnik
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.10 Nad.: Incantesimo
6.30 Dnevnik, Cciss
6.45 Aktualno: Unomattina
10.00 Aktualno: Verdetto finale
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.30 Vremenska napoved in dnevnik
12.00 Variete: La prova del cuoco
13.30 Dnevnik - Gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana
16.15 Aktualno: La vita in diretta
16.50 Dnevnik, vremenska napoved
18.50 Kviz: L'eredità
20.00 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi
21.20 Nan.: Raccontami - Capitolo II
23.10 Dnevnik
23.15 Aktualno: Porta a porta
0.50 Nočni dnevnik

Rai Due

6.00 Variete: Scanzonatissima
6.20 18.50 Resničnostni show: L'isola dei famosi
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Variete: Cartoon Flakes
9.30 Aktualno: Protestantesimo
10.00 Dnevnik, vremenska napoved in rubrike
11.00 Variete: Insieme sul Due
13.00 Dnevnik
13.30 Aktualno: Tg2 Costume e società, sledi Zdravje
14.00 Variete: Scalo 76 Cargo
14.45 Aktualno: Italia allo specchio
16.15 Aktualno: Ricomincio da qui
17.20 Nan.: The District
18.05 Dnevnik - kratke vesti vremenska napoved in Športne vesti
19.35 Nan.: Squadra speciale Cobra 11
20.30 Dnevnik
21.05 Resničnostni show: L'isola dei famosi (vodi S. Ventura)
23.45 Nočni dnevnik, sledi Punto di vista
0.00 Variete: Scorie

Rai Tre

6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
8.05 Aktualno: Macondo
8.20 Aktualno: La storia siamo noi
9.05 Aktualno: Verba Volant
9.15 Aktualno: Cominciamo bene
12.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne cesti
12.45 Aktualno: Le storie - Diario italiano
13.05 Nad.: Terranostra
14.00 Deželne vesti, vremenska napoved in rubrike
15.15 Variete: Trebisonda
17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sledi Geo & Geo
19.00 Deželni dnevnik in vremenska napoved
20.00 Variete: Blob
20.10 Nan.: Agrodolce
20.35 Nan.: Un posto al sole d'estate
21.05 Aktualno: Chi l'ha visto?
23.10 Dnevnik - Krajevne in glavne vesti ter Primo Piano
23.45 Aktualno: RT - Era ieri

Rete 4

7.05 Nan.: I Robinson
8.35 Nan.: Charlie's Angels
8.20 Nan.: Hunter
9.20 Nan.: Febbre d'amore
10.30 Nan.: Bianca
11.30 Dnevnik, prometne vesti
11.40 Nan: My Life
12.40 Nan.: Un detective in corsia
13.30 Dnevnik, vremenska napoved
14.00 Aktualno: Sessione pomeridiana: Il tribunale di Forum
15.00 Nan.: Hamburg Distretto 21
16.10 Film: L'anima e la carne (dram.,

ZDA, '57, r. J. Huston, i. D. Kerr)
18.40 Nad.: Tempesta d'amore
18.55 22.40 Dnevnik in vremenska napoved
20.20 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Film: Ferite mortali (akc., ZDA, '01, r. A. Bartkowiak, i. S. Seagal)
23.45 Film: **Quei bravi ragazzi** (dram., ZDA, '90, r. M. Scorsese, i. R. Liotta)

0.40 Nočni dnevnik

Canale 5

6.00 Dnevnik - Prima pagina
7.55 Dnevnik - Prometne vesti, vremenska napoved, borza in denar
8.00 Dnevnik
8.40 Aktualno: Mattinocinque (vodi B. D'Urso, C. Brachino)
10.05 Dnevnik in vremenska napoved
11.00 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik, okus, vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: CentoVetrine
14.45 Aktualno: Uomini e donne
16.15 Resničnostni show: Amici
16.55 Aktualno: Pomeriggiocinque (vodi B. D'Urso, C. Brachino)
18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario
20.00 Dnevnik, vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia
21.10 Variete: **Zelig**

23.30 Aktualno: Matrix

Italia 1

6.35 13.40, 16.50 Risanke
9.05 Nan.: Starsky & Hutch
10.10 Nan.: Supercar
11.10 Nan.: Pacific Blue
12.25 Dnevnik: Studio aperto, vremenska napoved, Studio sport
14.30 Risanka: i Simpson
15.00 Nan.: Paso adelante
15.55 Nan.: Wildfire
18.30 Dnevnik, vremenska napoved
19.05 Nan.: Tutto in famiglia
20.01 Resničnostni show: La Talpa
20.30 Kviz: La ruota della fortuna Vip
21.10 Nan.: Grey's Anatomy
22.05 Nan.: Crimini bianchi
23.05 Nan.: Nip/Tuck
0.10 Nan.: Californiacation

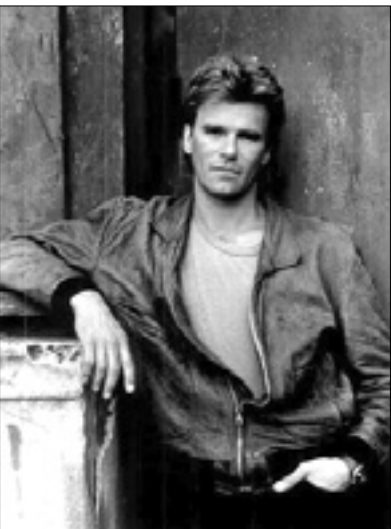
Tele 4

7.00 8.35, 12.00, 13.30, 16.40, 19.30, 23.02 Dnevnik
7.20 17.00 Risanke
8.10 Storie tra la righe
9.30 Inf. program: Novecento contro luce
10.40 Dok.: Kenya, savane infinite, mare incantato
11.25 Camper magazine

12.10 Šport: Super Sea
12.35 Zibaldone goloso
13.55 Inf. odd.: Animali amici miei
14.55 Aktualno: A.com - Automobilissimi
15.15 Mozartove sinfonije
18.35 Super calcio - Udinese
19.00 Super calcio - Triestina
20.00 A casa del musicista
20.30 Deželni dnevnik
20.55 Nan.: Police Rescue
22.45 Inf. odd.: Videomotori
23.35 Film: Magico Week end

La 7

7.00 Aktualno: Omnibus, sledi Omnibus Life
10.10 Due minuti in un libro
10.25 Nan: Mai dire sì
11.30 Nan.: Matlock
12.30 20.00, 0.30 Dnevnik
13.00 Nan.: Cuore e batticuore
14.00 Film: Che c'entriamo noi con la rivoluzione (kom., It, '72, r. S. Corbucci, i. V. Gassman)
16.05 Nan.: **Mac Gyver** (i. R. D. Anderson)

17.05 Dok.: Atlantide
19.00 Nan.: Stargate SG-1
20.30 Aktualno: Otto e mezzo
21.10 Aktualno: L'infedele
23.30 Dok.: Delitti

Slovenija 1

6.40 Zrcalo tedna (pon.)
7.00 8.00, 9.00 Poročila
7.05 8.05 Dobro jutro
9.10 Šport Špas
9.40 Risanan nan.
10.05 Risanka
10.10 Iz popotne torbe (pon.)
10.30 Nad.: Čarodejev vajenec
11.00 Dok. nan.: Čas, ko so Evropi vladali Mavri (pon.)
11.55 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.15 Zvezde pojejo (pon.)
15.00 Poročila
15.10 Dober dan, Koroška
15.45 Risanka
16.00 Martina in ptičje strašilo
16.15 Lutk. nan.: Bisergora
16.30 Dok. nan.: Afna Friki
17.00 Novice, slovenska kronika, športne vesti, vremenska napoved
17.30 Glasbeni spomini
18.25 Žrebanje 3x3
18.40 Risanke
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Nan.: Brat bratu
20.40 Polemika
22.00 Odmevi, kultura, šport, vremenska napoved
23.00 Pisave
23.25 Glasbeni večer
0.45 50 let televizije

Slovenija 2

6.30 9.30, 0.55 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.00 Otroški infokanal
9.30 Zabavni infokanal
11.00 Sobotno popoldne
13.45 Kaj govoriš? = so vakeres?
14.00 Slovenski utrinki
14.45 Jadranje - Barcolana
15.05 Film: Roger Federer - Duh prvaka
15.55 Rad igram nogomet
16.15 50 let televizije
16.35 Osmi dan (pon.)
17.05 Ars 360 (pon.)
17.25 Alpe-Donava-Jadran
18.00 Regionalni program: Slovenija danes

18.25 Kronika osrednje Slovenije
18.35 Primorska kronika
19.00 Nan.: Dr. Who
20.00 Dok. serija: Tihomorsko brezno
21.00 Studio City
22.00 Knjiga mene briga: Marjana Satrap
22.20 Dok. odd.: Skrivnostni kraji
22.45 50 let televizije
23.15 Nad.: Tajna služba

Koper

13.45 Dnevni program
14.00 0.00 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)
14.20 Euronews
14.30 Vzhod-Zahod
14.45 Alter Eco
15.15 Alpe Jadran
15.45 Piranski glasbeni večeri
16.30 Vesolje je...
17.00 Tednik
17.30 Istra in...
18.00 Športna mreža (program v slovenskem jeziku)
18.35 Vremenska napoved
18.40 23.00 Primorska kronika
19.00 Vsedanes - TV Dnevnik, vremenska napoved, športne vesti
19.25 Šport
19.30 Fanzine
20.00 Sredozemlje
20.30 Artevisione
21.00 Meridiani
22.00 Vsedanes - Tv Dnevnik
22.15 Vzhod-Zahod
22.30 Športel (program v slovenskem jeziku)
23.20 Športna mreža

Tv Primorka

12.00 23.30 Videostrani
18.00 20.20 Kultura
18.30 Epp
18.40 Voščila z Agatinega vrta (pon.)
19.55 Epp
20.00 23.30 Dnevnik, vremenska napoved
20.20 Kultura
20.30 Športni ponedeljek
21.30 Futsal: 3. krog 1. SFL

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.30 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Začnimo skupaj; 9.00 Radioaktivni val; 10.00 Poročila; 10.10 3x3 je deset; 10.20 Odprta knjiga; 11.00 Studio D, sledi Napovednik; 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Koroški obzornik; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Glasbeni slovarček; 18.00 Hevrek; 18.40 Vera in naš čas; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba, nato Zaključek oddaj.
RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, OKC obveščajo; 7.00 Jutranjik; 9.00-12.30 Dopoldan in pol; 10.00 Pod dresom; 11.00 Jesenska pesem in pol; 12.30 Opoldnevnik; 14.00 Odaja o morju in pomorščakih; 16.15 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.30 Glasbena razglednica; 20.00 Sotočja; 21.00 Indie ni Indija; 22.30 Radio Kažin.
RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.15, 7.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.25 Pregovor; 8.33 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o...; 9.00 Leto šole; 9.33 Zgodbe dvo-nožcev; 10.33 Ameriška duša; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.30 Vreme, promet, novice, šport; 13.00 Chiachieradio; 14.00 Proza; 14.45 Reggae in pillole; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 In orbita; 19.00 Glasbena lestvica; 20.00 Giulianine note; 21.00 Odprti prostor; 22.00 Zgodbe dvonožcev in ne; 22.30 Leto šole; 23.00 The magic bus; 0.00 RS

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.05 Svetovalni servis; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Junaki našega časa; 10.10 Med štirimi stenami; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Eppur si muove; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Naše poti; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.05 Ime tedna: predstavitev kandidatov; 8.45 Kolarar prireditve; 9.15 Na val na šport; 9.35 Popevki tedna; 9.50 Avtomobilsko prometne minute; 11.35 Obvestila; 12.20 Komentar ankete; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne zanimivosti; 14.20 Obvestila; 15.10 RS napoveduje; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 16.30 Telstar; 17.45 Šport; 18.10 Hip hop; 18.50 Sporedi; 19.00 Dnevnik; 19.30 Ne zamudite; 20.30 Top albumov; 21.00 Poslanci; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 V soju žarometov.

SLOVENIJA 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Iz sveta kulture; 10.20 Skladatelj tedna; 11.05 Mojstri samospeva; 11.30 Intermezzo; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Pogledi na sodobno znanost; 13.30 Intermezzo; 14.05 Ars humana; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.15 Kulturni dnevnik; 16.30 S knjižnega trga; 17.00 Iz Slov. glasbene ustvarjalnosti; 18.00 Kulturni globus; 18.20 Nove glasbene generacije; 19.00 Dnevnik; 19.30 Mali koncert; 20.05 Koncert Evroradia; 22.05 Igra; 23.00 Jazz avenija.

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; - Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00-19.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan. (105,5 MHz)

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.it
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.it

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.it/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
Cena za Slovenijo: 0,90 €
Letna naročnina za Slovenijo 170 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povišek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

MUZEJI - Tržaški mestni muzej za zgodovino in umetnost se predstavlja v Kopru

Grobišče na Socerbu - ostanki Venetov, Histrov, Keltov, Rimljanov

Razstavo v Pokrajinskem muzeju Koper bodo odprli 17. oktobra in bo na ogled do 25. novembra

V Muzejski galeriji Pokrajinskega muzeja Koper (Kidričeva 21) bodo v petek, 17. oktobra ob 12. uri odprli arheološko razstavo *Grobišče na Socerbu - Veneti, Histri, Kelti in Rimljani na tržaškem ozemlju / La Necropoli di San Servolo - Veneti, Istri, Celti e Romani nel territorio di Trieste*.

Mestni muzej za zgodovino in umetnost iz Trsta - Civici Musei di Storia ed Arte di Trieste predstavlja arheološke najdbe, odkrite med izkopavanji tržaškega profesorja Karla Moserja v letih 1902-1904 na grobišču na Socerbu / San Servolo in pozneje restavrirane in študijsko obdelane za razstavo *Tracce di presenze celtiche nell'area orientale del Caput Adriae* (Sledovi keltske prisotnosti v vzhodnem delu ozemlja Caput Adriae), ki je bila prvič postavljena leta 2002 na Gradu sv. Justa v Trstu ob 100-letnici izkopavanja.

Grobišče na Socerbu, na katerem je prof. Moser izkopal več kot 160 grobov, od tega 111 prazgodovinskih in 54 rimskih, sodi med najpomembnejša na našem ozemlju, tako po širokem časovnem razponu (6. stol. pr.n.š. - 1. stol. n.š.), kot tudi po številu in ohranjenosti najdb. Ponuja vpogled v običaje, povezane s po-

kopavanjem umrlih, in v materialno kulturo prebivalcev kaštelirjev - gradišč v predrimskem času, ko je mogoče zaznati tudi keltske vplive, in v času njihovega stika z rimsko kulturo.

Na razstavi, kjer bo na ogled skoraj 250 eksponatov, bodo poleg samega grobišča na kratko predstavljena tudi ostala arheološka najdišča na Socerbu: ostanki prazgodovinskega gradišča na mestu poznejšega srednjeveškega socerbskega gradu in kraške jame, med katerimi je najpomembnejša Sveta jama, povezana z legendo o tržaškem mučencu sv. Socerbu. Prikaz bodo zaokrožile nekatere predrimске in rimske najdbe iz kraškega zaledja med Sežano in Divačo.

Razstava sodi v sklop prizadevanj Pokrajinskega muzeja Koper, da bi vzporedno z nastajanjem nove postavitve stalne arheološke zbirke obiskovalcem predstavil tudi najdbe iz starejših izkopavanj s tega ozemlja, ki se danes hranijo v tujih muzejih. Mestni muzej za zgodovino in umetnost iz Trsta se tokrat prvič predstavlja v Pokrajinskem muzeju v Kopru, povabilo v Koper pa je obenem tudi želja po tesnejšem sodelovanju med obema muzejskima ustanovama.

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Slovensko stalno gledališče

»(Tra parentesi) Basaglia, Trieste, pagine del cambiamento« / igra Lella Costa, glasbena spremljava Paola Fresuja (trobenta). Jutri, 13. oktobra, ob 21. uri (predstava izven abonmaja).

Janko Petrovec: »Pesniški večer s Primožem Čučnikom« / Foyer balkona, vstop prost, v petek, 17. oktobra, ob 20.30.

Joe Mastaeroff, John Kander, Fred Ebb: »Kabret« / gostuje Mestno gledališče ljubljansko; v petek, 24. oktobra, ob 20.30 (združeni abonmaji A, T, F in labilni), v soboto, 25. oktobra, ob 20.30 (red B in labilni), v nedeljo, 26. oktobra, ob 16. uri (združeni abonmaji C, K in labilni).

Gledališče Rossetti

Maria Letizia Compatangelo: »To be or not to be« / režija: Antonio Calenda; igrata Giuseppe Pambieri in Daniela Maz-zucato. Danes, 12. oktobra, ob 16. uri.

La Contrada

Roberto Curci: »Tramachi« / igra Ariella Reggio, režija: Francesco Macedonio. Danes, 12. in v torek, 14. oktobra, ob 16.30, od srede, 15., do sobote, 18. oktobra, ob 20.30, v nedeljo, 19. oktobra, ob 16.30.

GORICA

Kulturni dom

V soboto, 18. oktobra, ob 20.30 / v okviru niza komičnih predstav Komigo nastopna Gledališka skupina Fortilfluidi (Trevignano - TV) z igro »Tren de vin«.

Kulturni center Lojze Bratuž

Edoardo Erba: »Maraton v New Yorku« / v priredbi SSG Trst v torek, 28. oktobra, ob 20.30.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov dom

Jutri, 13. oktobra, ob 20.00 / Iztok Mlakar: »Duohtar pod mus!«.

NOVA GORICA

SNG Nova Gorica

M. Krleža: »Leda« / v četrtek, 16., v petek, 17. in v soboto, 18. oktobra, ob 20. uri.

LJUBLJANA

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

Jutri, 13. oktobra, ob 19.30 / Yasmina Reza: »Art«.

V torek, 14. oktobra, ob 18.30 / Heinrich von Kleist: »Katica iz Heilbronna ali Preizkus z ognjem«.

V sredo, 15. oktobra, ob 19.00 / William Shakespeare: »Kralj Lear«.

V četrtek, 16. oktobra, ob 19.30 / Matjaž Župančič: »Vladimir«.

V petek, 17. oktobra, ob 19.30 / Andrej Hienig: »Osvajalec«.

V soboto, 18. oktobra, ob 19.30 / J. B. P. Bodlière: »Tartuffe«.

Mala drama

Jutri, 13. oktobra, ob 20. uri / Dušan Jovanović: »Življenje podeželskih plejbojev po drugi svetovni vojni«.

V torek, 14. oktobra, ob 20. uri / Brian Friel: »Jaltska igra . Poigra«.

V sredo, 15. oktobra, ob 20. uri / »Slovenec Slovenca gori postavi«.

V četrtek, 16. oktobra, ob 19.30 / Yasmina Reza: »Art«.

V petek, 17. oktobra, ob 20.00 / Conor McPherson: »Jez«.

V soboto, 18. oktobra, ob 20.00 / Julian Barnes: »Prerekanja«.

V torek, 21. in v sredo, 22. oktobra, ob 20.00 / Yasmina Reza: »Bog masakra«.

Mestno gledališče ljubljansko

Veliki oder

Dragica Potočnjak: »Za naše mlade dame« / jutri, 13., v četrtek, 16. in v soboto, 18. oktobra, ob 19.30.

Marius Ivaškevičius: »Mesto tako blizu« / gostuje SSG iz Trsta, v sredo, 15. oktobra, ob 19.30.

Simon Bent: »Elling« / gostuje SLG Celje; v petek, 17. oktobra, ob 19.30.

V nedeljo, 19. oktobra, ob 19.30 / nizozemski drami Daphne de Bruin »Eva« in Oscar van Woensel »Vezuv«.

Mala scena

James Prideaux: »Gospodinja« / v sredo, 15. oktobra, ob 20. uri.

Jose Sanchis sinisterra: »Carmela in Paulino, variete na fino« / v četrtek, 16. in v sredo, 22. oktobra, ob 20. uri.

Caryl Churchill: »Punce in pol« / v soboto, 18. in v torek, 21. oktobra, ob 20. uri.

Mini teater Ljubljana

Marko Sosič: »Tubotubatubetubitu« / gostuje SSG iz Trsta, v soboto, 18. oktobra, ob 17.00 in v nedeljo, 19. oktobra, ob 11.00, 17.00 in 18.00.

Cankarjev dom

Jutri, 13. oktobra, ob 19. uri / v Klubu CD Conservas (Barcelona) - napredne stvarnosti, performativno predavanje/konferenčni performans (v sklopu 14. Mednarodnega festivala sodobnih umetnosti Mesto žensk).

GLASBA

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

Primo »Concerto Crossover« / v sklopu simfonične sezone 2008 nastopa Michel Portal & Vincent Courtis Duo. V četrtek, 16. oktobra, ob 20.30 (izven abonmaja).

GORICA

Kulturni dom

Koncert avtorske glasbe v sklopu niza »Across the border« bo v četrtek, 16. oktobra, ob 21. uri. Nastopili bodo glasbeniki Lucilia Galeazzi (nagrada Tenco 2007) iz Sicilije, Lino Struolino (Furlanija), Mario Incudine (Sardinija), Slovenijo pa

bo predstavljal Vlado Kreslin iz Prekmurja. Nastopajoče bo spremljal orkester Accademia Naonis pod taktirko Valterja Sivilottija. Vstop na koncert je prost, vabila pe je treba dvigniti v uradu Kulturnega doma v Gorici (ulica Brass 20 – tel. 0481-33288).

KRMIN

■ Jazz & Wine of Peace Festival 2008

V četrtek, 23. oktobra, v Občinskem gledališču ob 20.30 Michel Portal & Jacky Terrasson (Francija, Nemčija), ob 22.30 Henry Threadgill & Zood (ZDA). **V petek, 24. oktobra**, v cerkvi sv. Ivana (Borgo S. Giovanni) ob 11. uri Trygve Seim & Frode Haldi (Norveška); v Občinskem gledališču ob 18.30 Wolfgang Haffner »Acustic Shapes« (Nemčija) in ob 21.30 Marc Ribot Trio (ZDA).

V soboto, 25. oktobra, v Medani 20 pri Dobrovem (Slo.) ob 11. uri Piirpauke (Finska); v Občinskem gledališču ob 18.30 [em] (Nemčija), ob 21.30 William Parker (ZDA).

V nedeljo, 26. oktobra, v Občinskem gledališču ob 11. uri Odwalla (Italija, Senegal), ob 15. uri Nicolas Simion Quintet (Romunija, Madžarska, Italija, Makedonija, Hrvaška) in ov 17. uri Randi Werston and his African Rhythms Trio (ZDA).

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov Dom

Danes, 12. oktobra, ob 17. uri / dobrodelni koncert »Stu ledi nej pride nuter« v spomin na Stojana Petarosa. Sodelujejo: TFS Stu ledi, AFS Študent (Maribor), GF Santa Gorizia (Gorica) ter istrska glasbena skupina Vruja. Izkupiček bo dodeljen v dobrodelne namene.

V soboto, 18. oktobra, ob 20. uri / koncert Ralpha Townerja (za abonma Džez in vino in izven).

■ KOGOJEVI DNEVI

V nedeljo, 19. oktobra, ob 16.00, / Gorenjci Tarbij (Srednje), cerkev sv. Ivana / Mirjam Kalin - alt in Žiga Stanič - klavir. **V četrtek, 30. oktobra, ob 20.30**, / HNK Ivana pl. Zajca, Reka, Hrvaška / V sodelovanju s festivalom Dnevi Ivana pl. Zajca: Mate Bekavac - klarinet. Nada Metošević - dirigentka.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Danes, 12. oktobra, ob 20. uri / Gallusova dvorana / Perpetuum Jazzile & Br6 - spektakel jazzovske in popularne glasbe s poudarkom na brazilskih ritmih.

V četrtek, 16. oktobra, ob 20. uri / Gallusova dvorana / koncert posvečen Beethovnu, igra Simfonični orkester RTV Slovenija. Dirigent in solist Gordana Nikolič.

V četrtek, 16. oktobra, ob 23. uri / v Kosovelovi dvorani / Subshrubs (Kranj, Gradec, Ciudad de Mexico, Dunaj) - koncert eksperimentalne glasbe v sklopu 14. Mednarodnega festivala sodobnih umetnosti Mesto žensk.

Cankarjevi torki (glasbeni večeri v Klubu CD) / v torek, 14. oktobra, ob 20.30 koncert Iva Nova (St. Petersburg); v torek, 21. oktobra, ob 20.30 koncert skupine Jure Pukl High Interaction Group (Velenje, New York); v torek, 28. oktobra, ob 20.30 nastopa Chris Eckman & The Last Side of the Mountain Band (Seattle, Ljubljana); v torek, 4. novembra, ob 20.30 koncert Monice Salmaso (Sao Paulo).

SNG Opera in Balet Ljubljana

»Tango za Rahmaninova« / v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma nastop Iva van Zwieten in Hansa van Manena. V sredo, 15., četrtek, 16. in v petek, 17. oktobra, ob 19.30 (abonma Zaupanja in izven).

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella, galerija sodobne umetnosti: »1953: L'Italia era già qui«, je naslov razstave o sodobnem italijanskem slikarstvu v Trstu. Urnik: do 30. oktobra od 10.00 do 18.00, ob torkih zaprto.

V dvorani Arturo Fittke na Malem trgu 3, bo do 22. oktobra na ogled razstava prvega fotografskega natečaja »Immagini del cambiamento«, ki sta ga organizirala združenje Autoaiuto in Volontariato Club Zip. Urnik: vsak dan od 10. do 13. in od 17. do 20. ure.

V galeriji Caracas v Drevoredu 20. septembra, bo na ogled do 16. oktobra razstava z naslovom »Metamorfosi« goriškega slikarja Adriana Velussija. Urnik: vsak dan od 16. do 24. ure.

MILJE

V Muzeju moderne umetnosti Ugo Carà (Ulica Roma 9) bo do 14. oktobra na ogled razstava slik Roberta Tigellija z naslovom »Sentieri«. Urnik: od torika do sobote od 17. do 19. ure.

V Občinski dvorani umetnosti G. Nigris (Trg Republike 4) je na ogled razstava »Porečanka včeraj: ozkotirna proga danes: pot zdravja in prijateljstva«, ki jo je uredila Branka Sulli Sulčić.

REPEN

Muzej Kraška hiša je odprt ob nedeljah in praznikih, do konca oktobra. Urnik: od 11.00 do 12.30 in od 15.00 do 17.00. Za večje skupine je možen ogled v drugačnih terminih s predhodno najavo na tel. št. 040-327240 ali po elektronski pošti na naslovu: info@kraskahisa.com. **V galeriji Kraške hiše** je na ogled likovna razstava Štefana Turka »Labirinti«. Razstava bo odprta še danes, 12. oktobra, od 11. do 12.30 in od 15. do 17.

NABREŽINA

V kavarni Gruđen bo na ogled do 21. oktobra razstava slik Ani Tretjak z naslovom »Kreativna energija. Ogled je možen ob urniku kavarne, ob sredah zaprto.

DEVIN

Na Devinskem gradu bo do 2. novembra na ogled razstava »Torbe in torbice na gradu«.

SESLJAN

Razstavna dvorana Turističnega Informativnega Centra (IAT): še danes, 12. oktobra, razstavljajo svoja dela Tomaž Caharija (kamniti izdelki), Piero Marcucci (skulpture in slike), Miloš Ciuk (kamniti izdelki), Mileva Martelanc (glineni izdelki), Vittorio Porro (kamnite skulpture), Luisa Pomelli (slike), Anita Nemarini (slike), Viktor Godnic (slike), Luca Monet (kamen) in Anica Pahor (skulpture in slike). Razstava je odprta vsak dan od 9.00 do 13.00 in od 14.00 do 19.00.

GORICA

V Galeriji Kulturnega doma bo na ogled do 18. oktobra skupinska fotografska razstava »Fotosrečanje 2008«.

ROMANS

Življenje v strelskih jarkih (1918 - 2008. Ob 90-letnici konca prve svetovne vojne) je naslov razstave v vili del Torre v Ul. Latina v organizaciji občine Romans v sodelovanju z muzejem »Ricordi della Grande Guerra a San Martino del Carso« in društvom Soška fronta iz Sempetra, ki jo bodo odprli v petek, 24. oktobra, ob 18.30 ob prisotnosti zgodovinarja Lucia Fabija. Na ogled bo 25. in 26. oktobra ter 1. in 2. novembra med 10. in 18. uro, 8. in 9. novembra med 10. in 20. uro (za šole predhodna prijava na tel. 0481-966904).

SLOVENIJA

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala bo, ob 20-letnici galerije, do 2. novembra na ogled razstava »Trije pogledi na kraške krajine: Zoran Mušič, Silvester Komel in Aleksij Kobal«.

V Galeriji pri Valetovih: še danes, 12. oktobra, bo na ogled razstava del 3. likovnega srečanja »Jasna - Brje pri Komnu 2008«.

NOVA GORICA

V Paviljonu poslovnega centra HIT v Delpinovi 7a v Novi Gorici bo v četrtek, 16. oktobra, ob 20. uri odprtje razstave slik Azada Karima. Avtorja in njegovo delo bo predstavila likovna kritičarka Nelida Nemeč; na ogled bo do 30. novembra vsak dan med 10. in 19. uro.

SVETA GORA

V Frančiškovi dvorani na Sveti gori nad Novo Gorico bo v organizaciji KD Slikarjev amaterjev Tolmin danes, 12. oktobra, ob 15.30 odprtje razstave likovnih del, nastalih na Humanitarnem likovnem ex-temporo Drežnica. Izkupiček prodanih likovnih del bo namenjen Domu upokoјencev Podbrdo - delovna terapija in Skupini za samopomoč starejšim občanom občine Tolmin pri Centru za socialno delo Tolmin.

LJUBLJANA

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

Narodna galerija (Cankarjeva 20): do 8. februarja 2009 je na ogled razstava »Slovenski impresionisti in njihov čas 1890-1920«.

V Galeriji Cankarjevega doma bo do 9. novembra na ogled razstava slik Karla Zelenka z naslovom »La Comédie Humaine«. Urnik: od 10. do 19. ure, ob nedeljah do 14. ure.

V Mali galeriji Cankarjevega doma bo do 19. oktobra na ogled razstava fotografij Boruta Kranjca »Praznine«. Urnik: od 10. do 19. ure, ob nedeljah do 14. ure.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan od 10.00 do 18.00.

TOLMIN

Tolminska muzejska zbirka: od ponedeljka do petka od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

VOJSKO

Partizanska tiskarna Slovenija: ob obisku vam oskrbnik natisne spominski letak na starem tiskarskem stroju. Možen ogled do srede, 15. oktobra, vsak dan od 9.00 do 16.00.

NAŠA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (11.10.2008)

Vodoravno: kalamarada, Adam, operativec, Reni, NEP, notes, tobak, firrema, karnet, Rinat, kala, lob, Atal, Henrik Tuma, Kiribati, Blohin, T.V., Jolanda, pajdaš, Kanin, I.B., ora, Nikola, granata, mail, odkoleb, ral, celin, B.A., NDR, refa, emisar, Ribí, Apenini, dond, Irokezi, pojedina, Anam, Jan, sad, O.R., kanal; **na sliki:** Andrej Šik.

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
sport@primorski.it

Primorski
dnevnik

NOGOMET - Kvalifikacije za svetovno prvenstvo 2010

Slovenci navdušili Italijani niso prepričali

Mariborski Ljudski vrt »počil« v 84. in v 85. minuti - »Azzurri« brez pravih idej

Manchestrov
zvezdnik Dimitar
Berbatov je bil za
Gennara Gattusa
trd oreh

ANSA

Slovenija - Severna Irska 2:0 (0:0)

STRELCA: Novaković v 84., Ljubijankić v 85. min.

SLOVENIJA: S. Handanović, Brečko, Komac, Šuler, Cesar, Šišić (od 80. Birs), Koren, Novaković, Dedić (od 69. Ljubijankić), Kirm (od 90. Matić), Ilić.

SEVERNA IRSKA: Taylor, McAuley, McCartney, Evans, Baird, Gillespie, Davis, Healy, Lafferty, McCann (od 73. McGivern), Hughes.

MARIBOR - Pravljico vzduše, ki ga je slovenska nogometna reprezentanca občutila v Ljudskem vrtu (nad 12 tisoč gledalcev), še naprej čarobno deluje na še pred meseci neprepoznave mojstre okroglega usnja s sončne strani Alp. V tretji tekmi kvalifikacij za SP 2010 so še drugi zmagali, res pa je, da so tokrat pustili slabši »umetniški« vtis, saj si večino tekme niso pripravili omembe vredne priložnosti. Nato pa so v vsega minuti uprizorili »mini blitzkrieg«, ki je pokoril dotlej celo konkretnije goste iz Severne Irske.

Polčas je zaznamovala igra med obema kazenskima prostoroma, brez pravih zamisli in rešitev v napadu tako na eni kot drugi strani. Še najlepšo priložnost so si v 28. minuti priigrali gosti, ko je s 13 metrov poskusil Steven Davis, a je bil nenatančen. Že osem minut pred tem je bil podobno neuspešen tudi njegov reprezentančni kolega David Healy. Slovenci so za nekaj razburjenja poskrbeli le v peti in 17. minuti.

Še manj razburljiv je bil začetek drugega polčasa. Šele v 58. minuti so namreč za prvo resnejšo akcijo v tem delu poskrbeli izbranci Nigela Worthingtona, ko je Healy z roba kazenskega prostora meril le za las previsoko, medtem ko je isti igralec iz nemogočega položaja (velike razdalje) poskusil še v 60. minuti, toda Samir Handanović je bil zbran. Ker Sloveniji nikakor ni steklo v napadu, saj praktično ni prišla do zaključnega strela, je selektor Matjaž Kek Dedića zamenjal z Zlatanom Ljubijankićem. V 83. minuti pa je preobrat napovedal sicer natančen poskus Roberta Korena. Zatem je namreč sledil pravi slovenski stampeo. V zaporednih akcijah so namreč Kekovi izbranci kar dvakrat zadeli. Najprej je podajo Valterja Birse v mrežo iz bližine pospravil Miliivoje Novaković, ko se veselje na tribunah sploh še ni podelo, pa je Zlatan Ljubijankić pobeignil severnoirski obrambi, prišel sam pred vratarja Maika Taylorja in odločil tekmo. Gosti so imeli v 89. minuti lepo priložnost za znižanje izida, toda Christopher Baird je žogo poslal čez okvir slovenskih vrat.

SKUPINA 3

Izidi Poljska - Češka 2:1, Slovenija - S. Irska 2:0, San Marino - Slovaška 1:3.

Poljska	3	2	1	0	5:2	7
Slovenija	3	2	1	0	5:2	7
Slovaška	3	2	0	1	6:4	6
Češka	2	0	1	1	1:2	1
Severna Irska	2	0	1	2	1:3	1
San Marino	2	0	0	2	1:5	0

PRIHODNI KROG (15.10.) Češka - Slovenija, S. Irska - San Marino, Slovaška - Poljska

Bolgarija - Italija 0:0

BOLGARIJA (4-1-4-1): Ivankov; Milanov, Iliev, Tunčev, Wagner (Ivanov); S. Petrov; Dimitrov, Georgiev, Jankov, M. Petrov (Popov); Berbatov. Trener: Markov.

ITALIJA (4-3-3): Amelia; Zambrotta, Cannavaro, Chiellini, Dossena; Gattuso, De Rossi, Montolivo (Perrotta); Pepe, Gilardino (Toni), Di Natale (Rossi). Trener: Lippi.

SOFIJA - Okrnjeni italijanski reprezentanci ni uspel podvig v gosteh v Bolgariji. »Azzurri« tokrat prav gotovo niso blesteli, tudi Bolgarija pa ni pokazala bog ve kako lepega nogometa in dopadljive igre. Obrambna dvojica Chiellini-Cannavaro je onespobila domačega zvezdnika Berbatova. V prvem polčasu skorajda na obeh straneh ni bilo priložnosti za gol. V drugem delu sta se nevarno približala nasprotnikovim vratom Gilardino in De Rossi, ki je bil sinoči med boljšimi v italijanskem dresu. Solidno je igral tudi Udinesejev igralec Pepe, Di Natalejev nastop pa ni bil pozitiven. Na koncu se je izkazal vratar Amelia, ki je ubranil nevaran Jankovov strel.

PRED TEKMO

Fašistični shod v Sofiji

SOFIJA - Okrog sto italijanskih navijačev, po podatkih notranjega ministrstva naj bi večina prihajala iz severovzhodnega dela Italije in okolice Neaplja, je pred sinočnjo kvalifikacijsko tekmo med Bolgarijo in Italijo razgrajalo po bolgarski prestolnici in vzklakalo fašistična gesla ter pelo fašistične pesmi. V Sofiji so na presenečenje ogorčenih domačinov uprizorili pravi fašistični shod. Pridružili so se jim tudi nekateri navijači sofijske ekipe Levski. Slednji so namreč desničarsko usmerjeni in so skupaj z Italijani napadli skupino levičarsko usmerjenih navijačev domače ekipe CSKA. Posredovala je policija, ki je morala navijače umiriti s pendreki. Napeto je bilo tudi na tri-

SKUPINA 8

Izidi Gruzija - Ciper 1:1, Bolgarija - Italija 0:0.

Italija	3	2	1	0	4:1	7
Irska	2	1	1	0	2:1	4
Črna Gora	2	0	2	0	2:2	2
Bolgarija	2	0	2	0	2:2	2
Ciper	2	0	1	1	2:3	1
Gruzija	3	0	1	2	2:5	1

PRIHODNI KROG (15.10.) Gruzija - Bolgarija, Irska - Ciper, Italija - Črna Gora.

bunah pred in med tekmo. Domači navijači so izžvižgali italijansko himno. Italijanski navijači pa so jo spremljali z dvignjenimi desnicami.

U21 - Na dodatni kvalifikacijski tekmi za nastop na evropskem prvenstvu so Casiraghijevi varovanci igrali neodločeno 0:0 proti Izraelu. Povratna tekma bo v sredo v Izraelu. Odsotni pa bodo diskvalificirani Giovenco, Marchisio in Dessena. **Ostala izida:** Danska - Srbija 0:1, Švica - Španija 2:1.

OSTALE SKUPINE Nemčija boljša od Rusije, Franciji le točka

SKUPINA 1 - Izidi: Danska - Malta 3:0, Madžarska - Albanija 2:0, Švedska - Portugalska 0:0. **Vrstni red:** Danska 7, Švedska 5, Albanija, Madžarska, Portugalska 4, Malto 0. **V sredo:** Malta - Madžarska, Portugalska - Albanija.

SKUPINA 2 - Izidi: Grčija - Moldavija 3:0, Luksemburg - Izrael 1:3, Švica - Latvija 2:1. **Vrstni red:** Grčija 9, Izrael 7, Švica 4, Latvija, Luksemburg 3, Moldavija 0. **V sredo:** Latvija - Izrael, Luksemburg - Moldavija, Grčija - Švica

SKUPINA 4 - Izidi: Nemčija - Rusija 2:1, Wales - Liechtenstein 2:0, Finska - Azerbajdžan 1:0. **Vrstni red:** Nemčija 7, Wales 6, Finska 4, Rusija, Wales 3, Azerbajdžan, Liechtenstein 1. **V sredo:** Rusija - Finska, Nemčija - Wales.

SKUPINA 5 - Izidi: Turčija - BiH 2:1, Belgija - Armenija 2:0, Estonija - Španija 0:3. **Vrstni red:** Španija 9, Turčija, Belgija 7, BiH 3, Armenija, Estonija 0. **V sredo:** BiH - Armenija, Belgija - Španija, Estonija - Turčija.

SKUPINA 6 - Izidi: Anglija - Kazahstan 5:1, Ukrajina - Hrvaška 0:0. **Vrstni red:** Anglija 9, Ukrajina 7, Hrvaška 4, Belorusija, Kazahstan 3, Andora 0. **V sredo:** Hrvaška - Andora, Belorusija - Anglija.

SKUPINA 7 - Izidi: Srbija - Litva 3:0, Ferski otoki - Avstrija 1:1, Romunija - Francija 2:2. **Vrstni red:** Litva, Srbija 6, Avstrija, Francija, Romunija 4, Ferski otoki 1. **V sredo:** Litva - Ferski otoki, Avstrija - Srbija.

SKUPINA 9 - Izidi: Nizozemska - Islandija 2:0, Škotska - Norveška 0:0. **Vrstni red:** Nizozemska 6, Škotska 4, Makedonija 3, Norveška 2, Islandija 1. **V sredo:** Islandija - Makedonija, Norveška - Nizozemska.

ROKOMET - Tržaški Pallamano TS zlahka

Ključ zmage granitna obramba

85 Castenaso - Pallamano TS 17:29 (7:16)

PALLAMANO TS: Zaro, Postogna, Lo Duca 4, Nadoh 9, J. Radojković 2, Tokić 7, Vesintin 4, Ionescu 1, Sardoč, Sedmak, Leone. TRENER: Radojković.

Po res dobri predstavi so Tržačani, v 4. krogu A1-lige, brez večjih težav slavili zmago v gosteh proti ekipi Castenaso. Gostitelji so se enakovredno upirali le v uvodnih minutah, pravzaprav do rezultata 5:6 za goste. Nato so Tržačani, z zelo dobro igro v obrambi in z zelo dobrimi obrambami slovenskega vratarja Zara, povedli in vodili z 19:7. Najvišja prednost tržaških rokometashev je znašala tudi petnajst zadetkov. Trener Radojković je tako dal možnost, da se izkažejo tudi mladi rokometasji. Dobro delo so opravili 15-letni vratar Postogna ter mladince Leone in David Sedmak iz Križa.

»Vse rokometashe bi pohvalil za dobro igro v obrambi. Gostiteljem smo pustili zelo malo manevrskega prostora. Po dolgem času pa smo igrali dobro tudi na krilih,« je ocenil predsednik tržaškega kluba Giuseppe Lo Duca.

Ostali izidi: Meran - Pressano 32:29, Romagna - Mezzocorona 25:31, Ancona - Capua 35:27.

LIGA PRVAKOV

Kljub zmagi v Celju napeto

Rokometasji Celja Pivovarne Laško so v 2. krogu evropske lige prvakov na domačem igrišču premagali švedski Hammarby s 35:22 (15:10). Celjska ekipa se bo v naslednjem krogu pomerila z litovsko zasedbo Granitas-Karys, tekma pa se bo v četrtek, 16. oktobra, v Kaunasu pričela ob 19.30. Celjski kolektiv je z dvema hudima porazoma v zadnjem tednu - v francoskem Albertvillu je izgubil proti Chamberyju, v Sloveni Gradcu pa proti Preventu - pošteno omajal svoj ugled na domačem in mednarodnem prizorišču, porazni rezultati pa so dodobra razmajali tudi odnose znotraj kluba. O napetih odnosih na Opekarniški 15 zgovorno priča tudi nekoliko skrivnostnost izostanek kapetana Edvarda Kokšarova, ki je slabo uro pred začetkom slovensko-švedskega klubskega dvoboja v družbi nekaterih standardnih rezervistov ležerno sedel v gostinskem lokalu v neposredni bližini dvorane.

ODBOJKA - A1

Prva zmaga Černičeve Martine France

TERAMO - Martina Franca, pri kateri igra tudi gabsrski odbojkar Matěj Černic, si je v tretjem krogu A1-lige s prepričljivejšo igro zagotovila prvo prvenstveno zmago. Černic in soigralci so se sicer morali posebno potruditi, saj so Pineto premagali šele po petih nizih. Ekipa iz Abrucov je v nizih že povedla na 2:1, nato pa je Martina Franca osvojila četrti in tudi odločilni peti niz. Černic je igral v vseh petih nizih, dosegel 17 točk (3 asi in 14 točk v napadu - 39 %), v sprejemu pa je bil zanesljiv (brez napake, 67 % dobrih in 56 % odličnih sprejemov). Najboljši realizator je bil Granvorka s 24 točkami, z 18 točkami in tudi najboljši igralec srečanaj pa je bil Černičev soigralec Rodriguez. Izid: Pneto - Martina Franca 2:3 (19:25, 25:23, 25:21, 21:25, 11:15).

A2-LIGA - Corigliano je uradno odstopila iz prvenstva A2-lige.

ODBOJKA - Izidi moške srednjeevropske lige: Tirol - ACH Volley 2:3, Salonit Anhovo - hotVolleys 2:3, Posojilnica Dob - Kaposvar 3:1; ženske: Bratislava - Osijek 3:0, Celovec - Slavija Bratislava 2:3, Novo Mesto - Post Dunaj 0:3.

FORMULA 1 - Dirkač formule 1 Lewis Hamilton je bil najhitrejši na kvalifikacijah pred današnjo (ob 6.30 po Rai1, posnetek ob 17.15 po Rai2) dirko v Fudžiju. Njegov najbližji zasledovalec v SP-ju Felipe Massa bo štartal peti. Britanec si je tri dirke pred koncem sezone v formuli ena privozil morda odločilni "pole position". Za skoraj dve desetinki sekunde in pol je ugnal Kimija Räikkönena, pred Massom pa sta se uvrstila še Hamiltonov moštveni kolega pri McLarnu Heikki Kovalainen in zmagovalec zadnje dirke v Singapurju Fernando Alonso. **Izidi 1.** vrsta: Hamilton (McL-Mer) 1:18,404; Räikkönen (Fer) 1:18,644; 2. vrsta: Kovalainen (McL-Mer) 1:18,821; Alonso (Ren) 1:18,852; 3. vrsta: Massa (Fer) 1:18,874; Kubica (BMW-Sau) 1:18,979; 4. vrsta: Trulli (Toy) 1:19,026; Glock (Toy) 1:19,118.

KOPITAR - Najboljši slovenski hokejist Anže Kopitar, ki si svoj kruh služi v ekipi NHL Los Angeles Kings, je z dosedanjimi delodajalci podaljšal pogodbo za nadaljnjih sedem let. Enaindvajsetletni Hrušičan bo tako barve Kraljev branil vse do sezone 2015/16, kar je pogodba z najdaljšim stažem v zgodovini kluba.

KOŠARKA - Izidi 2. kroga SKL: Luka Koper - Alpos Šentjur 79:64, Postojna - Laško 59:98, Nova Gorica - Polzela 69:82, Slovan - Elektra 81:72, Domžale - Krka 56:75.

LIGA NLB - Izidi 3. kroga: Crvena zvezda - Union Olimpija 84:77, Domžale - Krka 56:75, Hemofarm - Partizan 73:74, Zadar - Bosna 101:57, Zagreb - Cibona 88:89, Budućnost - Split 85:68, FMP - Vojvodina 99:90.

SAGADIN - Avantura Zmaga Sagadina pri poljskem košarkarskem prvotigašu Anwilu iz Włocławka je trajala samo 4 mesece. Vodstvu in glavnemu pokrovitelju kluba se je zameril s premalo spoštovanja do vseh ključnih akterjev v klubu.

TOKIČ - Najboljši slovenski namiznoteniški igralec je bil v osmini finala evropskega prvenstva v St. Petersburgu poražen. Boljši je bil Nemec Tim Boll, ki je slavil gladko s 4:0. Drugi nosilec je Novogoričanu dopustil le 16 točk.

LASTOVKA - Maskota svetovnega prvenstva v odbojki leta 2010, ki ga bodo gostila italijanska mesta, med katerimi tudi Trst, bo srčkana lastovka, ki nosi majico s številko 10. Imena modre lastovke pa še niso izbrali: na uradni spletni strani SP-ja in odbojarske zveze lahko vsakdo odda glas za eno izmed možnih imen, ki so Mimmo, Fly, Volly, Gamp in Italo.

HOKEJ NA LEDU - A1-liga: Pustertal - Aquile FVG 2:3.

40. JESENSKI POKAL - Danes start ob 10.00

Rahel veter bo mogoče pripravil presenečenje

Ob Alfi Romeo favoriti še Maxi Jena, Esimit in Idea - Nič rekorda, 1.908 vpisov

Na tržaškem nabrežju je ob velikem številu jadrnic tudi množica radovednežev

KROMA

NA BARCOLANI Predstavili svetovni pokal v smučanju

TRST - Morje in gore, jadranje in smučanje, Barcolana in svetovni pokal v ženskem alpskem smučanju. Mnogi se boste spraševali, kaj imata ti dve športni manifestaciji skupnega. Obe predstavljata edinstveno promocijo za našo deželo, saj prinašata sporočilo prijateljstva, sožitja ter sodelovanja med narodi. Prav zaradi tega se je organizacijski odbor Trbiža 2009 odločil, da izkoristi Barcolano in predstavi etapo svetovnega pokala v ženskem alpskem smučanju, ki bo na sporedu na Trbižu od 20. do 22. februarja. Deželno smučišče bo poleg Cortine edino, ki bo gostilo ženski svetovni pokal v Italiji. Na Trbižu bodo smučarke tekmoval v smuku, kombinaciji in superveleslalomu.

Predsednik organizacijskega odbora Luca Ciriani (deželni odbornik za proizvodne dejavnosti), predsednik deželne smučarske zveze Franco Fontana, predsednik družbe Promotur Luca Vidoni in projektni menadžer projekta Trbiž 2009 Peter Gerdol so tako v novinarskem središču 40. jesenskega pokala orisali vse novosti te izvedbe (Trbiž je gostil svetovni ženski pokal že leta 2006 op. a.). Tokrat na Trbižu pričakujejo 60 smučarj ter nekaj več kot 300 trenerjev in spremljevalcev, na progi pa bo kar 300 delavcev, ki bo skrbelo za varnost smučark. Kot je poudaril projektni menadžer Peter Gerdol, po vsej verjetnosti se bo za zmago borile Avstrijke in Američanke, predvsem Giluia Mancuso, ki je na Trbižu že stala na najvišji stopnički in je izrazila pohvalne besede nad progo Di Prampero.

Letošnjo postavitev so nekoliko spremenili, tako da bo proga še nekoliko hitrejša in bolj spektakularna. Novost pa predstavlja tudi smuk kombinacije, saj bo to dolgi smuk in ne običajni kratki, saj organizatorji želijo, da bi v ospredje prišle tudi specialistke smuka in ne samo slalomistke, kot se ponavadi dogaja v kombinaciji. (RAS)

TRST - 40. Barcolana bo v zgodovini ostala zapisana z zlatimi črkami, saj toliko ljudi v Trstu že dolgo nismo videli, tako na kopnem kot tudi na morju. Magično število 2.000 vpisov niti letos ni bilo preseženo, ampak se bo jubilejnega jesenskega pokala udeležilo vseeno več jadrnic kot lani. Ob 22.00 so iz organizacijskega glavnega štaba sporočili, da je vpisanih 1.908 jadrnic iz vsega sveta (lani 1.831), končno število pa bo kot običajno znano šele danes zjutraj.

Zelo ugodne vremenske razmere so namreč v Trst privabile res veliko število ljubiteljev morja in jadrnanja, ki so napolnili nabrežje vse do zadnjega kotička, tako da je bilo včeraj prebijanje med stojnicami kar težavno. Ob startu ob 10.00 bo pogled na morje torej enkratni, saj bo tržaški zaliv preplavilo na tisoče jader. Med vsemi bo seveda izstopala velikanka Alfa Romeo 2, ki so jo letos že podaljšali za 2 čevlja in meri tako 100 čevljev (30 metrov), kar je tudi najdaljša možna dolžina za regatne barke razreda super maxi. Zadnja novica je, da na krovu te vodne formule bo danes tudi John Elkan, podpredsednik Fiata, ki bo v Trst došel ob 9.00 zjutraj in se bo udeležil jesenskega praznika morja.

Vremenoslavci napovedujejo, da bo dopoldne sprva prevladoval zelo šibak severovzhodni do vzhodni veter, nato zelo šibak jugozahodni do severozahodni. Jakost vetra bo šibka, občasno bo možno brezvetrje. Glede na take vetrovne razmere med favorite sodijo tudi Maxi Jena Mitje Kosmine, ki ima dobre možnosti, da se končno otepe nevhvaleznega vzdevka »večno drugi«, rekorder v razredu maxijev Esimit Evropa (Igor Simčič cilja na sedmo zaporedno zmago v tem razredu), Idea Tržačana Gebrieleja Benussija in nenazadnje tudi Shosholoza, lepota ameriškega pokala, ki bo prav tako izstopala v pisani množici, ne zaradi dolžine (dolga je »le« 25 metrov), temveč zaradi značilnega ozkega trupa, ki ga imajo jadrnice tega razreda. Na startu bo seveda tudi trikratni zmagovalec Pokala Amerike Russel Coutts, ki bo skušal presenetiti na krovu RC44.

Letos gotovo ne bomo videli novega časovnega rekorda, saj po napovedih bo regata kar dolga, toda prav zaradi tega bo regata veliko lepša in veliko bolj zanimiva, saj tudi razplet ni še v naprej določen. Če pa so se vremenoslavci ušeli, bo pela drugačna pesem, pesem Alfe Romeo 2.

Rado Šušteršič

ORGANIZATORJI Pozor pred trki in ob obratih

TRST - Organizatorji so včeraj priporočili vsem udeležencem, naj bodo pozorni pred trki na startu in obratih ter naj pravilno izpolnijo ob boji pri Miramaru vse formularje za lažjo sestavo končne lestvice. Prepovedani so vsi štreči predmeti (npr. sidra) in zunajkrmni motor. Vremenoslavci napovedujejo rahel veter, ki se bo ob uri starta še oslabil (4 vozli). Od 11.00 do 12.30 naj bi pihal z zahoda med 3 do 6 vozli; od 14.00 ure dalje pa se bo veter nekoliko ojačil.

RC44 POKAL FJK - Flotne regate Pokala FJK za monotipne jadrnice RC44 so se zaključile s končno zmago jadrnice Banco Espirito Santo Partika Barrosa in krmarja Russella Couttsa. ekipa Ceeref, v kateri nastopa tudi Sirenin jadralac Jaro Furlani, je bila šesta s 5., 7., 9., 2. in 3. mestom.

FLY OURDREAM - Med supermaxiji bo danes nastopila tudi jadrnica Fly Ourdream (24 m) s tržaškim krmarjem Lorenzom Bressanijem in taktikom De Luco (Dedejem - petkratni svetovni in osemkratni evropski prvak, sodeloval je na Pokalu Amerike in Ol). Na krovu velikanke, ki so jo izdelali v isti ladjedelnici kot Alfa Romeo, bosta tudi Corrado Rosignoli in Michele Zerial, tržaški veslač.

BARCOLANA CLASSIC - V tržaškem zalivu se je na tradicionalni regati pomerilo preko 60 starodobnih jadrnic. Zaradi rahlega vetra »stare dame« niso zaključile regate v predvidenem času. Prvo mesto v kategoriji »classic« je osvojila Strale, Brunija Bandinija iz Riminija.

DE ANGELIS - Eno izmed štirih 80-čevljskih »dvojčic«, ki bodo tudi letos prisotne na Barcolani, bo krmaril De Angelis. Jadrnico podpira Banca Generali, po kateri le-ta nosi tudi ime. »Več let smo na Barcolani sodelovali bolj rekreacijsko, letos pa želimo doseči tudi dober športni uspeh. Poseben dvoboj bo prav med nami in jadrnico italijanske vojske, na kateri bosta Ricci in Pelaschier,« so včeraj napovedali na predstavitvi.

STELLA - Spirito di Stella, jadrnica za osebe z posebnimi potrebami, bo tudi oplenitila letošnji jubilej. Na krovu bo Andrea Stella (fant, ki se je po poškodbi v Maiamiju ostal invalid), ki je včeraj uradno povabil tudi odbornika dežele FJK za zdravje Vladimira Kosica.

ODBOJKA Slogaši tokrat le prepričali

Sloga Tabor Televita - Pav Natisonia 3:1 (26:24, 24:26, 25:23; 26:24)

SLOGA TABOR TELEVITA: Kante 8, Peterlin 7, Privileggi L, Riolino 8, Slavac 10, Sorgo 8, Strain 0, Štrajn 0, Vatovac 26, Igor Veljak 3, Vanja Veljak 2, trener Edi Božič.

Povratna polfinalna tekma deželne pokala je bila povsem različna od četrtkove. Predvsem v prvih dveh nizih smo lahko gledali res kakovostno odbojko s serijo odličnih potez, tako na eni kot na drugi strani mreže. Slogaši so bili dobri v sprejemu, zelo požrtvovalni v obrambi in agresivni na mreži in so s svojo odločnostjo povsem spravili iz tira nasprotnike, ki si takega pristopa niso pričakovali. V prvem setu sta si bili ekipe stalno za petami, v poseg žoge so prvi prišli gostje pri 24:23, a je Sloga Tabor nato osvojila tri zaporedne točke in set. V naslednjem je bil stalno v rahli prednosti Pav in ko je sicer z minimalno razliko osvojil set, je tudi že osvojil pravico do nastopa v finalu, ki bo 1. februarja, saj je v četrtek zmagal s 3:0. Tekme pa s tem še ni bilo konec, saj sta si obe ekipe srčno želeli zmage. Uspešno je Slogi Tabor, ki si zasluži pohvalo za reakcijo v zadnjem nizu: po poškodbi centra Sorga na koncu tretjega seta je trener Božič v četrtem nekoliko spremenil postavbo, ki se na začetku ni znašla in gostje so vodili že z 18:13. Slogaši se niso predali in z zelo zagrizeno igro povsem zaslužno obrnili set v svojo korist. (INKA)

HOKEJ NA ROLERIJH

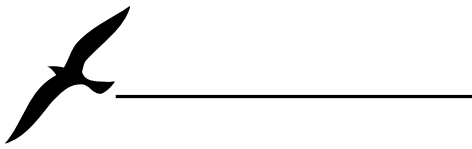
Pokal: poraz Poleta

Polet ZKB Kwins - Asiago Vipers 2:6 (1:5)

POLETOVA STRELCA: S. Cavalieri in Fajdiga.

POLET KWINS: Petronijević, M. Kokorovec, Poloni, Ferjanič, Battisti, S. Cavalieri, D. De Jacco, S. Kokorovec, Fajdiga, Sironich, Faccini, G. Cavalieri, Aquafresca, trener Ac Ferjanič.

V prvem krogu državnega pokala v hokeju na rolerjih je moral openski Polet na domačem Pikelcu priznati premoč evropskih, državnih in pokalnih prvakov iz Asiaga. Gostje so takoj povedli s 3:0 in šele zatem je domačinom uspešno doseči prvi gol s Stefanom Cavalierijem. Prvi del tekme je končal z visokim vodstvom iz Asiaga. V drugem delu so poletovci skoraj vedno igrali z možem ali celo dvema manj. Sodnika sta bila zelo stroga in openski hokejisti so si nabrali kar 38 minut kazni. Pri domačinih se je izkazal vratar Aleš Petronijević. Poletovce čaka prihodnja sobota (ob 20.45) povratna tekma v Asiagu.

KOŠARKA - Državna C-liga

Bor Radenska kljub preobratu ostal brez zmage

*V napadu so bili nenatančni - Jadran Mark danes na Alturi ob 18.00***Bor Radenska - Broetto Padova 71:80 (17:24, 29:44, 60:59)**

BOR: Visciano 21 (5:9, 8:12, 0:1), Štokelj 1 (1:2, 0:2, 0:3), Giacomi 8 (2:2, 3:5, 0:6), Babich 18 (1:3, 1:5, 5:11), Kralj 13 (4:6, 3:6, 1:1), Monticolo 2 (-, 1:2, -), Crevatin 0 (-, -, 0:1), Furigo 8 (0:2, 4:4, 0:4), Bole in Devcich n.v. TRENER: Mura.

Bor Radenska je po tretjem krogu še brez zmage. Sinoči je bil na prvem maju zelo blizu prvemu uspehu, a so se vsi napor izjalovili. Preveč napak v napadu (predvsem pri postih metih so bili borovci v ključnih trenutku netočni - 13:24, 54 %) je bilo odločilnih za tretji poraz.

Borovci so v uvodnih minutah zelo dobro branili, tako da je prvi koš nasprotnikov padel šele po treh minutah. Dobra predstava v obrambi pa ni bila usklajena z napadom, kjer so bili domači igralci neprecizni. Gostje so prevzeli tako vodstvo, ki so ga obdržali vse do prvega odmora. Odlikovali so se predvsem pri metih iz šest-metrске črte, kjer so bili po prvih 20. minutah 50 % (6:12). Furigo je v 26. minuti dosegel dva pomembna koša, ki sta napovedovala reakcijo, ki pa je naposled ni bilo. Padova je na koncu druge četrtine povedla na 15 točk (29:44).

V tretji četrtini se je igra razživila: v napadu je šlo borovcem lažje od rok. Z Babichem na čelu (2 zaporedni trojki) so se sve-toivančani najprej približali na 42:49, nato pa so z njegovimi meti iz razdalje prevzeli tudi vodstvo (59:58). V zadnji četrtini se je tako začel boj na vsako žogo vse do 2 minut do konca, ko je Bor z Viscianom zadnjič izenačil (71:71). Takrat je Padova prevzela pobudo in povedla na 5 točk, pri Boru pa se je prav v napadu zataknilo. Štokelj in ostali so se odločali predvsem za samostojne akcije, a neuspešno. Le minuto pred koncem so imeli varovanci trenerja Mure še priložnost, da bi spet nadoknadili, a so zgrešili vse štiri razpoložljive proste mete. To je tudi odločilo končni razplet tekme.

JADRAN MARK - Danes v telovadnici na Alturi ob 18.00 proti Montebelluni. **Ostali izidi:** San Daniele - Gemini Venezia 56:58, Coudroipo - Marghera 69:62; **danes ob 18.00:** Roncade - Pordenone, Coarle - Rovigo, Vicenza - Spilimbergo, Euro&Promos UD - Oderzo.

B2-LIGA - Izida: Calligaris - Iseo 76:65, Varese - Falconstar 73:74; danes ob 18.00: AegasAps TS - Trento, NPG - Moncalieri.

Trojke Stefana Babicha so bile odločilne za preobrat v tretji četrtini

KROMA

KOŠARKA - 2. krog D-lige

Breg gladko

*Zmagal z 19 točkami naskoka - Dom popustil v končnici - Danes Kontovel***Libertas Villesse - Breg 52:81 (9:22, 26:37, 44:61)**

BREG: Pozar 5, Cerne 10, Sila 16, Cociancich 4, Ciacchi 17, Jevnikar 6, Grazioso, Pertovo, Zeriali 6, Klarica 17. TRENER: Kraševce.

Breg je tudi v drugem krogu brez težav ugnal novinca v ligi. Čeprav sta bila pri Bregu odsotna Lokatos in Klabjan, Krašovčevi varovanci so že v uvodu prevladali. Ekipa iz Vileša nastopa namreč s postavo, ki je lani igrala v promocijskem prvenstvu, in je ob tržaškem Libertasu ena izmed kandidatov za izpad.

Breg je po začetni negotovosti takoj prevzel vajeti v svoje roke: s preciznimi napadi in čvrsto obrambo so brežani po desetih minutah že povedli na 13 točk (9:22). Potek srečanja se je nekoliko zapletel predvsem zaradi strogih sodniških odločitev, ki so Zerialiju in Klarici že na začetku dosodili kar štiri osebne napake. V drugi četrtini so brežani igrali bolj previdno, domači igralci pa so bili v napadu prepričljivejši, tako da je so prednost nekoliko omilili (delni izid 17:15).

Po odmoru so Jevnikar in soigralci spet poprijeli začetni ritem in v končnici se povečali prednost. Največjo prednost so dosegli prav ob zvoku sirene (plus 29 točk).

»Igrali smo zelo povezano. Prevladali smo tudi zaradi naše dobre fizične pripravljenosti. Opazil sem že napredek v naši igri, ampak vem, da imamo še rezerve. Vesel sem, ker nasprotnike premagamo kljub nekim pomanjkljivostim,« je po tekmi povedal trener Tomo Krašovec. Pohvalo zaslužijo vsi igralci, predvsem Ciacchi, ki je bil s 17 točkami ob Klarici najboljši strelec.

Dom - Nab 58:66 (9:21, 25:38, 46:49)

DOM: Vončina 19 (3:5, 2:6, 4:8), Cej 15 (-, 3:6, 3:8), Belli 2 (2:4, 0:4, 0:2), Faganel 15 (6:10, 3:8, 1:6), Oblak; Downey in Dornik nv, Kristančič 7 (5:10, 1:4, -), Zavadlav (-, -, 0:1), trener David Ambrosi. PON: Belli (40').

Domovci so proti Nabu izgubili tudi prvo tekmo pred domačo publiko. Za Ambrosijeve varovance se srečanje ni pričelo pod srečno zvezdo: zaradi popravil so morali tekmo premestiti na igrišče centra »Stella Mattutina«, tako da so dejansko igrali spet v gosteh. Poleg tega pa se je

Mitja Oblak
Izidi: Pall. Monfalcone - Don Bosco 49:59, Dinamo Gorica - Fogliano 90:85, Libertas - Intermuggia 89:79, Romans - San Vito 83:73. **Danes: Poggi - Kontovel ob 18.00.**
ŽENSKA B-LIGA - Izida: Interclub Milje - Scame Tržič 51:47, Palmanova - Ginnastica Triestina 45:49.

PO TV KOPER Na Športelu o tržaški Barcolani

Osrednja tema jutrišnjega Športela (TV Koper-Capodistria ob 22.30) bo Barcolana. Gosta v studiju bosta krmar Maxi Jene Mitja Kosmina in lastnik jadrnice Esimit Igor Simčič. Sledili bodo prispevki Športelovih sodelavcev z nogometne tekme Vesna - Pertegada, s košarkarskih tekem Bora in Jadrana, z Barcolane ter z orientacijskega šolskega teka SPDT, ki se bo jutri odvijal v Bazovici. Na koncu bo še na vrsti nagradna igra Poglej me v oči.

NOGOMET - V 4. krogu 1. amaterske lige

Točka in visok poraz

*Sovodenjci bi lahko tudi zmagali - Primorec v težavah - Deželni mladinci: Vesna boljša od Krasa***Costalunga - Primorec 4:1 (1:1)**

STRELCI: Krevatin v 17., Steiner (C) v 30. in 58., Marinelli (C) v 69. in Cergol (C) v 75. min.

PRIMOREC: Trevisan, Emili, Sincovich, Cadel, Ojo, Leghissa, Palmisano (Laghezza v 69.), Meola, Krevatin, Mercandel (Franceschinis v 58.), Lanza (Pergolis v 80.), trener Maurizio Sciarrone. IZ-KLJUČEN: Krevatin v 71. min.

Krstni nastop trenerja Maurizia Sciarroneja na Primorčevi klopi ni bil najboljši. Ključ tekme je bila 58. minuta. Sodnik je ob robu kazenskega prostora Costalunge dosodil prekršek gostiteljem. Primorčevi nogometaši se z odločitvijo sodnika niso strinjali. Sledila je hitra dolga visoka podaja do nekdanjega napadalca Primorja Andree Steinerja in gol. Po tem dogodku so gostje postali živčni in sodnik je Krevatinu pokazal drugi opomin, ker je po prekinitvi brcnil žogo daleč proč, in ga izključil. Odlejl so prevzeli vajeti igre v svoje roke igralci Costalunge, ki so se dvakrat premagali nepazljivo Primorčevo obrambo in vratarja Trevisana.

IZJAVI PO TEKMI:

Primorčev zvezni igralec Massimiliano Palmisano: »Do drugega gola Costalunge je bila tekma izenačena, tako da bi lahko brez večjih težav odnesli domov točko. Dvomljiva sodnikova odločitev je negativno vplivala na potek tekme. Po izključitvi Krevatina pa smo žal popustili tudi vsi ostali.«

Andrea Steiner, napadalec Costalunge: »Po izključitvi Krevatina smo popolnoma prevladali na igrišču in za se ne zmagali. Sem v dobri formi in to se danes (včeraj op. ur.) dokazal z dvema zadetkoma. Upam, da bomo nadaljevali v tem stilu.« (jng)

Sovodnje - San Lorenzo (0:0) 1:1

STRELEC: Portelli 49. min (11-m). SOVODNJE: Burino, Pacor, Tomšič, Kogoj, Feri, Simone, Delise, Calligaris, Portelli, Resič, Bregant, trener Claudio Sari. IZ-KLJUČEN: Portelli v 68. min.

Sovodenjci so se kljub okrnjeni postavi dobro upirali solidnemu San Lorentzu. Proti gostom, pri katerih igrala tudi slovenska nogometaša Danjel Ferlez in Nicola Čefarin, bi lahko iztržili še kaj več, saj so imeli kar nekaj priložnosti za zmagoviti zadetek. Večino drugega polčasa so sicer igrali samo v desetih, saj je sodnik izključil Portellija zaradi drugega opomina.

Začetek srečanja je bil povsem izenačen. Obe ekipi sta predvajali razgibano in dopadljivo igro. Sovodenjci so imeli z

Strelec Primorčevega gola Diego Krevatin, ki je bil v drugem delu izključen KROMA

Resičem dve priložnosti, prav toliko jih je imel San Lorenzo, a oboji niso bili uspešni.

V drugem polčasu so prvi zatresli mrežo domači igralci: po prekršku nad Portellijem je sodnik Sovodnjam dosodil 11-metrovko, ki jo je Portelli natančno streljal. Le deset minut kasneje so izenačili gostitelji s Cavagno po prostem strelu. Po drugem zadetku pa se je srečanje zasukalo v drugačno smer, saj je sodnik izključil Portellija in primoral Sovodnje, da so 22. minut igrali v desetih. Kljub temu pa so si domači nogometaši priigrali dve priložnosti z Resičem (v 25. in 32. minuti), v 40. minuti pa so gostje zadeli vratarico.

»Rezultat je dober. Seveda je izključitev pogojevala igro v drugem polčasu. Res škoda, saj je bila sodniška odločitev nerazumljiva in neutemeljena,« je povedal predsednik Sovodenj Zdravko Kuštrin.

OSTALI - Elitna liga: Fontanafredda - Casarsa 2:3, Palmanova - Sevegliano 1:3; **promocijska liga:** Centro Sedia - Santamaria 3:1, Capriva - Pro Gorizia 0:1; **1. AL:** San Canzian - Pieris 2:2, Gradese - Turriaco 4:6, 3. AL: Aurisina - Mossa 0:0.

DEŽELNI MLADINCI Kras - Vesna 1:4 (0:1)

KRAS: Dedenaro, Orzan, Kovačič, Petrosso (Sovič), Jevnikar (Krizmančič), Rossone (Kuret), Dogliani, Jurinčič (Zaijč), Condotti, Martini. TRENER: De Castro. VESNA: L. Rossoni, Drassich (Del

Domači šport

DANES

Nedelja, 12. oktobra**NOGOMET**

PROMOCIJSKA LIGA - 15.30 v Štandrežu: Juventina - Sangiorgina; 15.30 v Križu: Vesna - Pertegada; 15.30 v Rožacu (Corno di Rosazzo): Virtus Corno - Kras Koimpex

2. AMATERSKA LIGA - 15.30 v Dolini: Breg - Torre; 15.30 v Rudi: Ruda - Primorje; 15.30 v Bazovici: Zarja Gaja - Villa

3. AMATERSKA LIGA - 15.30 v Doberdobu: Mladost - Aiello

DEŽELNI NARAŠČAJNIKI - 10.30 v Dolini: Pomlad - Virtus Corno

NAJMLAJŠI - 10.30 v Podgori: Juventina - Ronchi; 10.30 v Trstu, Ul. Locchi: Montebello Don Bosco - Pomlad

ZAČETNIKI - 10.30 v Bazovici: Pomlad A - Ponziana A; 11.45 v Trstu, Ul. Locchi: Montebello A - Pomlad B

KOŠARKA

MOŠKA C1-LIGA - 18.00 v Trstu, Altura: Jadran Mark - Montebelluna

MOŠKA D-LIGA - 18.00 v Žavljah: Poggi - Kontovel

UNDER 17 DRŽAVNI - 11.30 v Žavljah: Venezia Giulia - Jadran

NAMIZNI TENIS

DEŽELNE LIGE - 10.30 v Zgoniku: Kras - Rangers UD (moška D1-liga)

UMETNOSTNO KOTALKANJE

POKAL PAVLA SEDMAKA - 10.00 na Opčinah, Pikelc: kratki program, 14.45 odprtje, 18.00 nagrajevanje: prireja ŠD Polet

LOKOSTRELSTVO

9.00 tekma Zarje, telovadnica Polisportiva na Opčinah

jasno

zmerno oblačno

oblačno

rahel dež

zmeren dež

močan dež

nevihte

veter

megla

rahel sneg

zmeren sneg

močan sneg

topla fronta

hladna fronta

okluzija

izobara

C središče ciklona

A središče anticiklona

VREMENSKA SLIKA

Nad srednjo Evropo ter nad Italijo se razprostira obsežno območje visokega zračnega pritiska, ki bo več dni ohranjal stabilno ozračje.

Nad zahodno in srednjo Evropo ter Balkanom je obsežno območje visokega zračnega pritiska. Nad naše kraje priteka vse bolj tople in suh zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzhaja ob 7.18 in zahaja ob 18.24. Dolžina dneva 11.06.

LUNINE MENE

Luna vzhaja ob 17.05 in zahaja ob 4.18.

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.05 najnižje -53 cm, ob 9.21 najvišje 53 cm, ob 15.34 najnižje -42 cm, ob 21.30 najvišje 41 cm.
Jutri: ob 3.32 najnižje -54 cm, ob 9.47 najvišje 59 cm, ob 16.03 najnižje -51 cm, ob 22.04 najvišje 41 cm.

BIOPROGNOZA

Danes bo splošni vpliv vremena na počutje in razpoloženje ljudi ugoden in ob sončnem vremenu vzpodbuden.

MORJE

Morje mirno, temperatura morja 9,1 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	19	2000 m	9
1000 m	15	2500 m	7
1500 m	11	2864 m	5

UV INDEKS

Ob jasnem vremenu bo UV indeks sredi dneva v gorah 6, po nižinah 5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

V ravninskem svetu in ob obali bo zmerno do spremenljivo oblačno, pihali bodo lahki morski vetrovi. V gorah bo prevladovalo jasno vreme. Ponoči je možna gosta megla v ravninskem svetu.

Pretežno jasno bo. Zjutraj in dopoldne bo ponekod po nižinah megla ali nizka oblačnost. Najnižje jutranje temperature bodo od 2 do 8, ob morju 10, najvišje dnevne od 18 do 24 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

Pretežno jasno bo s kakšnim oblakom v višinah. Čez dan bodo temperature zelo blage za to obdobje. V ravninskem svetu se bodo zvečer pojavile goste meglice.

Jutri in v torek bo sončno. Zjutraj in dopoldne bo po nekaterih nižinah megla ali nizka oblačnost.

KITAJSKA - Bao Xishun v višino meri 236 centimetrov

Najvišji zemljan je očka

PEKING - Najvišji človek na svetu, Kitajec Bao Xishun, je postal očka. Bao, ki v višino meri kar 2,36 metra, in njegovi soprogi Xia Shujun, se je namreč minuli teden rodil deček, ki sta ga poimenovala Tianyou, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

Deček je ob rojstvu tehtal 4,2 kilograma, dolg pa je bil 56 centimetrov, kar je nekoliko več od povprečne dolžine kitajskih novorojenčkov.

Bao, pastir iz kitajske avtonomne pokrajine Notranja Mongolija, je osvojil srca številnih po vsem svetu, ko je pred dvema letoma sprožil iskalno akcijo za nevesto. 56-letni

Bao, ki je na Kitajskem prava slavna osebnost, je prejel odgovore več kot 20 zainteresiranih žensk, njegovo iskanje pa se je lani zaključilo. Z izbranko, 29-letno Xio Shujuan, ki mu komaj seže do komolca, sta se po samo mesecu dni poznanstva poročila.

Guinnessova knjiga rekordov je leta 2006 Baa razglasila za najvišjega človeka na svetu, leto kasneje pa je ta naziv dodelila Ukrajincu Leonidu Stadniku. Za slednjega je lokalni zdravnik namreč potrdil, da v višino meri kar 2,53 metra. Kljub temu je naziv najvišjega zemljana kasneje znova pripadel Kitajcu, saj Ukrajinca niso nikoli uradno izmerili. (STA)

VELIKA BRITANIJA 105-letna Britanka visoko starost pripisuje celibatu

LONDON - Britanka Clara Meadmore, ki je ta teden praznovala 105. rojstni dan, je svojo visoko starost pripisala celibatu. Ob tem je izrazila mnenje, da spolni odnosi prinesejo s sabo "kup sitnosti". "Ljudje me sprašujejo, če sem lezbijka in jaz odgovarjam, da ne," je novinarjem nedavno pojasnila Meadmore, ki je visoko obletnico praznovala v domu za ostarele na jugozahodu Velike Britanije in si ob tem privoščila tudi nekaj malega vina. "Preprosto me seks nikoli ni zanimal," je povedala in dodala, da si predstavlja, da to vključuje veliko sitnosti, medtem ko je bila sama vedno zaposlena z drugimi stvarmi.

Meadamorova se je leta 1903 rodila na Škotskem, nato pa nekaj časa živela v Kanadi in na Novi Zelandiji, preden se je v 20. letih minulega stoletja vrnila v Veliko Britanijo, kjer je delala kot tajnica. Med drugo svetovno vojno je v Egiptu služila britanskim barvam. (STA)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
ZA DEŽELO FURLANijo JULIJSKO KRAJINO
TEATRO STABILE SLOVENO
PER LA REGIONE FRIULI VENEZIA GIULIA

XX

Vpis abonmajev pri gledališki blagajni ali preko poverjenikov. Gledališka blagajna: od ponedeljka do petka, od 10. do 17. ure. Brezplačna telefonska številka 800214302.

XX

Vpišite abonma za novo sezono!

J. Masteroff, J. Kander, F. Ebb

KABARET

muzikal

Hans Magnus Enzensberger

Fulvio Tomizza

William Shakespeare

Lev Nikolajevič Tolstoj

Zanina Mirčevska

petek 24. in sobota 25. oktobra, ob 20.30, nedelja 26. oktobra ob 16. uri

GOSTOVANJE SLAVNE PREDSTAVE MESTNEGA GLEDALIŠČA LJUBLJANA združeni abonmaji za otvoritveno predstavo v sezoni

Hči zraka

Mladoporočenca iz ulice Rossetti

Vihar

Kreutzerjeva sonata

Art export

v novembru na Velikem odru

v januarju na Novi mali sceni

v februarju na Velikem odru

v februarju na Velikem odru

v aprilu na Novi mali sceni

ABONMA V GORICI

MARATON V NEW YORKU, HČI ZRAKA, MLADOPOROČENCA IZ ULICE ROSSETTI, KREUTZERJEVA SONATA, ART EXPORT in DVE VELIKI GOSTUJOČI PREDSTAVI

RASTRGANCI Mateja Bora v koprodukciji Cankarjevega doma in MG PTUJ

DUNDO MAROJE marina Držiča v produkciji SNG Nova Gorica